

Kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työmuoto perhepäivähoidossa

Sisällys

ESIPUHE	4
1. HANKKEEN TAUSTA	5
2. HANKKEEN TAVOITTEET	6
3. HANKKEEN KÄYNNISTÄMINEN	7
3.1 Hankkeeseen valikoitumisperusteet	7
3.2 Aluejaot.....	7
3.3 Hankkeen aloituspalaveri "Porinapiiri"	8
3.4 Porinapiirissä tehty kysely ja sen vastaukset	8
3.5 Pohdintaa vastauksista.....	9
3.6 Hankkeesta tiedottaminen eri tahoille.....	9
4. PERHEPÄIVÄHOIDON KIERTÄVÄN VARHAISKASVATUKSEN OPETTAJAN TYÖNKUVA	10
4.1 Työnkuvan tavoitteet.....	10
4.2 Pohdintaa tavoitteiden toteutumisesta	11
4.3 Työnkuvan sisältö ja toteutus	12
4.4 Korona ajan työnkuva ja sen tavoitteet	18
4.5 Korona ajan työnkuvan sisältö ja toteutus	19
4.6 Korona ajan työkuvasta tiedottaminen	20
4.7 Pohdintaa korona ajan työkuvasta	20
5. PERHEPÄIVÄHOITAJIEN KANSSA KÄYTETYT MUUT TYÖTAVAT	21
5.1 Puhelut, viestit ja sähköpostit	21
5.2 Vasuluento.....	21
5.3 Perhepäivähoidon ulkopedagogiikka materiaalipaketin käyttökoulutus	21
5.4 Vasuopas koulutus	22
5.5 Hoitaja palavereihin osallistuminen	22
6. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN	23
6.1 Yhteistyö hoitajien kanssa	23
6.2 Yhteistyö hankekoordinaattorin kanssa.....	23
6.3 Yhteistyö ohjaajien kanssa	24
6.4 Yhteistyö varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa.....	25
6.5 Yhteistyö työparin kanssa.....	26
6.6 Muu yhteistyö ja verkostoituminen	26
7. KEHITTÄMISTYÖ	28
7.1 Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta ja toteutus	28
7.2 Monikulttuuristen lasten ja perheiden huomioiminen perhepäivähoidossa	29

7.3 Perhepäivähoidon ulkotoiminnan kehittäminen	29
7.4 Perhepäivähoidon yhteisten liikuntahetkin suunnittelun ja ohjaamisen kehittäminen	30
7.5 Pedagogiset viikkosuunnitelmat ja vasun oppimisen osa-alueet	30
7.6 TVT-taidot ja digityövälineet	31
7.7 Pohdintaa kehittämistyöstä.....	32
8. HANKKEEN AIKANA TUOTETUT MATERIAALIT	33
8.1 Vasuopas.....	33
8.2 Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketti	34
8.3 Hankkeen blogi.....	35
9.1 Ensimmäinen sähköinen kysely hoitajille	36
9. HANKKEEN PALAUTEKYSELYT	36
9.2 Välikysely hoitajille.....	37
9.3 Loppukysely hoitajille.....	38
9.4 Loppukysely perhepäivähoidon ohjaajille	41
10.1 Hoitajan näkökulma	44
10.2 Ohjaajan näkökulma.....	44
10. PERHEPÄIVÄHOIDON KIERTÄVÄN VARHAIS- KASVATUKSEN OPETTAJAN TYÖNKUVAN HYÖDYT	44
10.3 Varhaiskasvatuksen erityisopettajan näkökulma	45
10.4 Lapsen näkökulma	45
10.5 Koko perhepäivähoidon näkökulma	46
11. YHTEENVETO	47
12. SYKSY 2021	49
13. SYKSYN TYÖNKUVA	50
13.1 Syksyn työnkuvan toteutus.....	50
13.2 Syksyn käyntikerrat	51
13.3 Syksyn käyntikertojen sisällöt.....	52
14. YHTEISTYÖTAHOT SYKSYN AIKANA	54
15. POHDINTAA SYKSYN TYÖNKUVASTA	55
RAPORTIN LIITTEET	57

Kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työmuoto perhepäivähoidossa

Raportin tuottaja: Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus, Tiina Kaskinen ja Sarita Mäkiö

Kansikuva: Pexels

Julkaistu: 12/2021

ESIPUHE

Tämä raportti on kuvaus Perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työmuodosta ja sen kehittymisestä. Työmuoto on muodostunut opetushallituksen rahoittamassa positiivisen diskriminaation edistämishankkeessa ja on ollut yksi sen kolmesta osahankkeesta. Hanketta toteutettiin 2.9.2019-31.12.2021.

Raportissa kuvataan kokonaisuudessaan hankkeen kulku. Aluksi kuvataan hankkeen tausta ja tavoitteet. Tämän jälkeen kuvataan perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työnkuva, käytetyt työtavat, yhteistyö ja verkostoituminen, sekä hankkeen aikana tehdyt materiaalit. Raportissa avataan hankkeen aikana tehtyjä sähköisiä kyselyitä ja pohditaan hankkeen aikana tehtyä kehittämistyötä ja työmuodon hyötyjä.

Raportista löytyy linkki hankkeen aikana tehtyihin materiaaleihin: Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketti sekä Vasuopas. Liitteinä löytyy myös sähköisten kyselyiden tulokset, joita on käytetty kehittämisen työvälineenä hankkeen aikana.

Raportin ovat laatineet kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa Tiina Kaskinen ja Sarita Mäkiö, jotka työskentelivät perhepäivähoidon kiertävinä varhaiskasvatuksen opettajina hankkeen ajan, tavoitteena kehittää tämä uusi työmuoto.

1. HANKKEEN TAUSTA

Turun kaupunki sai vuonna 2019 Opetushallitukselta valtion erityisavustuksen varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämiseksi vuosille 2019-2020 hankkeelle, joka on kantanut nimeä Positiivinen diskriminaatio varhaiskasvatuksessa. Hanke on muodostunut kolmesta osakokonaisuudesta: päiväkotien resurssivarhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen perheyöntekijät ja perhepäivähoidon kiertävät varhaiskasvatuksen opettajat.

Varhaiskasvatuksen vaikuttavuudella tarkoitetaan esimerkiksi myönteisiä vaikutuksia lapsille, huoltajille, varhaiskasvatuksen järjestäjälle ja edelleen koko yhteiskunnalle. Varhaiskasvatuksen myönteiset vaikutukset voivat toteutua vain silloin, kun varhaiskasvatus on riittävän laadukasta. Laadukkaalla varhaiskasvatuksella on osoitettu olevan myönteisiä vaikutuksia lapsen kognitiiviselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Sillä on havaittu olevan myös pitkän aikavälin hyötyä, erityisesti heikoimmista sosiaalisista taustoista tuleville lapsille. (Karvi, julkaisut 15:2019, 17.)

Julkaisussaan Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen päiväkotien ja perhepäivähoidon arjessa (emt., 164-165) Karvi päätyy esittämään mm. seuraavia varhaiskasvatuksen kehittämissuosituksia:

- Henkilöstön osaamisen kehittäminen alle kolmivuotiaiden vasun mukaisen pedagogiikan toteuttamisessa
- Vasun perusteiden sisältöjen ja toteutumisen vahvistaminen varhaiskasvatuksen eri toimintaympäristöissä
- Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumisen arvioinnin kehittäminen yhdessä henkilöstön kanssa
- Eri ammattiryhmien roolin selkeyttäminen varhaiskasvatussuunnitelmien toteuttamisessa
- Huomion kiinnittäminen varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin perehdyttämiseen ja paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatuun

Hankkeen yhtenä punaisena lankana on ollut pedagogisen osaamisen lisääminen sekä päiväko-teihin että perhepäivähoitoon osahankkeisiin palkattujen ammattilaisten avulla. Tällä resursoinnilla nähdään kyettävän vastaamaan ainakin osittain Karvin huomiota kiinnittämiin asioihin.

2. HANKKEEN TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena on ollut uudenlaisten toimintamallien avulla taata Turun kaupungin positiivisen diskriminaation alueille riittävä ja varhainen tuki lapsille ja perheille. Tähän on pyritty palkkaamalla päiväkoteihin resurssiopettajia, joiden toiminta (yksilö- ja pienryhmäohjaus, samanlaisopettajuus jne.) suunnitellaan yhdessä varsinaisen henkilökunnan kanssa. Tarkoitus on ollut kehittää toimintamalli, jossa kaksi varhaiskasvatuksen perhetyöntekijää toimii perheiden tukena yhteistyössä päiväkotien kanssa. Lisäksi hankkeen **tavoitteena on ollut kehittää toimintamalli, jossa kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa tukee perhepäivähoitajia varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa**. Samalla vahvistetaan perhepäivähoidon pedagogista toimintaa kollegiaalisen tuen avulla.

Perhepäivähoidon kiertävien varhaiskasvatuksen opettajien osahankkeen tavoitteena on ollut:

- tarjota kollegiaalista tukea perhepäivähoitajille lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa ja käytännön toteutuksessa
- toimia silmäparina lapsen havainnoinnissa
- ajatusten jakaminen ja keskustelu
- pedagoginen tuki
- matalan kynnyksen tuki
- yhdessä tekeminen

3. HANKKEEN KÄYNNISTÄMINEN

Hanke alkoi ensimmäisellä tapaamisella Yliopistonkadun toimipisteessä 2.9.2019. Hanketyöntekijät kokoontuivat ja saivat tarvittavat työvälineet ja tietoa tarkemmin hankkeeseen kuuluvista perhepäivähoitajista ja perhepäivähoidon ohjaajista. Tehtiin aluejaot työlle ja tutustuttiin niihin. Aloitimme suunnittelemaan yhteistä kokoontumista, sekä laitoimme sähköpostia kaikille perhepäivähoitajille, joka sisälsi infoa meistä ja tulevasta tapaamisesta.

3.1 Hankkeeseen valikoitumisperusteet

Pilottihankkeeseen valikoitui aluksi yhteensä 21 hoitajaa joista 4 oli varahoitajaa. Kriteerinä oli, että hoitajat kuuluvat positiivisen diskriminaation alueisiin (Pd-alueisiin)

Pd alueisiin kuuluvat alueet joissa esiintyy:

- monikulttuurisuutta
- maahanmuuttoa
- alhaista tulotasoa
- alhaista työllisyyttä

3.2 Aluejaot

Hankkeeseen valikoituneet perhepäivähoitoalueet jaettiin puoliksi kahdelle varhaiskasvatuksen opettajalle seuraavalla tavalla.

Toisen varhaiskasvatuksen opettajan alueeksi valikoitui Eteläisen- ja Läntisen alueen perhepäivähoitajat. Hänen kotipesänä toimi Rahjekujan päivähoitoyksikkö. Alueilla oli

seitsemän perhepäivähoitajaa ja kolme perhepäivähoidon varahoitajaa, jotka täyttivät PD hankkeen kriteerit.

Toisen varhaiskasvatuksen opettajan alue koostui Pohjoisen- ja Itäisen alueen perhepäivähoitajista. Hänen kotipesänä toimi Seikonkadun päivähoitoyksikkö. Tällä alueella oli kymmenen perhepäivähoitajaa ja yksi perhepäivähoidon varahoitaja, jotka täyttivät PD hankkeen kriteerit. Näillä alueilla suurin osa perhepäivähoitoon osallistuvista lapsista, eli noin 70%, oli monikulttuurisia.

Hankkeen aikana perhepäivähoitajia jäi pois tai vaihtui jonkin verran. Elokuussa 2020 uutena aloitti kuusi uutta hoitajaa, kun osa hankkeeseen kuuluvista hoitajista aloitti opiskelun tai vaihtoi työpaikkaa. Hankkeen päättyessä mukana oli kuitenkin sama määrä, eli 20 perhepäivähoitajaa, joista kaksi on varahoitajaa. Perhepäivähoidon ohjaajia oli hankkeessa mukana alusta alkaen viisi. Yksi vaihdos tuli eläköitymisen myötä alkuvuonna 2020. Muut ohjaajat pysyivät samana koko hankkeen ajan. Ohjaajat jakautuivat niin, että toisella varhaiskasvatuksen opettajalla oli vain kaksi ohjaajaa ja toisella neljä. Tämä johtui perhepäivähoitajien alueellisesta sijoittumisesta.

Aluejaossa huomioitavaa on myös se, että Pohjoisen- ja Itäisen alueen varhaiskasvatuksen opettajalla työ painottui monikulttuurisiin perheisiin, jossa noin 70% hoidossa olevista lapsista ei puhunut suomea ensimmäisenä kielenä. Kun taas Eteläisellä- ja Läntisellä alueella lähes kaikki perheet olivat suomen kielisiä.

3.3 Hankkeen aloituspalaveri “Porinapiiri”

Hankkeen ensimmäinen yhteinen kokoukseen, jota tässä kutsutaan Porinapiiriksi, kokoontui 1.10.2019. Porinapiirissä esiteltiin ensimmäisen kerran varhaiskasvatuksen opettajien työnkuva hankkeen aikana kaikille hankkeeseen osallistuville perhepäivähoitajille ja perhepäivähoidon ohjaajille. Porinapiirissä kartoitettiin perhepäivähoitajien tarpeita koskien vasun laadintaa ja toteutusta toiminnallisella kyselyllä, johon sai laittaa omia ajatuksia, ideoita ja toiveita. Kaikki hoitajat ja ohjaajat eivät päässeet osallistumaan yhteiseen aloitukseen kesälomakauden vuoksi.

3.4 Porinapiirissä tehty kysely ja sen vastaukset

Kysely toteutettiin osana porinapiiriä. Perhepäivähoitajat ja perhepäivähoidon ohjaajat jaettiin pienryhmiin ja he kiersivät niissä kirjaamassa ajatuksiaan huoneeseen laitettuihin fläppitauluihin. Lopuksi vielä kokoonnuttiin yhdessä miettimään syntyneitä ajatuksia työmuodosta ja toiveista työhön.

Porinapiirin toiminnallisen osuuden kysymykset ja vastaukset olivat seuraavanlaisia:

Mitä ajatuksia/kysymyksiä tämä hanke teissä herättää?

Kyselyssä kävi selkeästi ilmi että tämä hanke olisi pitänyt sisältää kaikki Turun kaupungin perhepäivähoitajat. Moni ihmetteli miksi vain osa hoitajista sai tällaista apua työhönsä. Hankkeesta oltiin innoissaan, mutta myös hieman jännitettiin, mitä se pitää sisälleen. Toiveissa oli että muistetaan että työ on perhepäivähoitoa eikä päiväkotityötä. Hyödynnetään kaikessa ajatuksessa perhepäivähoidon pientä lapsiryhmää, mutta

muistetaan myös, että ryhmässä on vain yksi aikuinen. Varhaiskasvatuksen opettajalta toivotaan tukea omaan työhön ja sen kehittämiseen. Lopuksi todettiin, että on hienoa, kun perhepäivähoitoon panostetaan tällaisella työmuodolla.

Mitä kysymyksiä lapsen varhaiskasvatussuunnitelma teissä herättää?

Hoitajat olivat kaikki sitä mieltä että varhaiskasvatussuunnitelman kirjaaminen uudella kirjoitustavalla on hankalaa. Lisäksi haastetta tuo pienen lapsen ja monikulttuurisen lapsen vasun kirjaaminen, koska nämä lapset eivät vielä itse puhu ja heistä on vaikea kerätä tietoa tämän vuoksi. Lisäksi monen perheen vanhemmat eivät myöskään ymmärrä tai puhu suomen kieltä, joten kommunikointi perheiden kanssa on välillä haastavaa.

Mitä toiveita sinulla on meille liittyen varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan ja toteutukseen? Millaista tukea kaipaisit?

Hoitajat kaipasivat keinoja varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen ja toteuttamiseen sekä apua ja tukea sen kirjaamiseen. He kaipasivat uusia näkökulmia työhönsä ja keinoja lapsen motivoimiseen, jotta tavoitteisiin päästään.

Mitä havainnointimenetelmiä sinulla on käytössä?

Hoitajilla oli käytössä kasvunkansiot ja niihin laitettut valokuvat. He kuuntelevat lapsen mielipiteitä ja kyselevät heiltä asioista. Osalla hoitajista on käytössä haastattelumenetelmiä isommille lapsille. Osa on videoinut lasten toimintaa. Leikin havainnointi ja kiinnostuksen kohteiden havainnoiminen on ollut myös käytössä.

Mitä osallisuuden menetelmiä sinulla on käytössä?

Lasten kuuntelu, heiltä kysely ja heidän kanssa keskustelu. Huoltajia osallistetaan silloin tällöin esim. yhteisissä pihatapahtumissa. Lapset ovat saaneet toimia arjessa apulaisena. Lasten kiinnostuksen kohteita on otettu mukaan toimintaan. Lapsilta lähteviä ideoita on hyödynnetty projektien toteutuksessa.

3.5 Pohdintaa vastauksista

Huomasimme, että hoitajien vastaukset ja toiveet ovat samansuuntaiset meidän suunnitellun työnkuvan kanssa. Tästä on hyvä lähteä jatkamaan työtä eteenpäin. Sovimme, että matkan varrella muokkaamme työnkuvaamme tarpeita vastaavaksi ja voimme esim. lisätä tai poistaa jaettavaa materiaalia käytännön kokemuksen kautta. Positiivinen suhtautuminen työhömmme välittyi hoitajista, kun he kuulivat tarkemmin työn sisällöstä. Porinapiiri itsessään sujui hyvin ja hoitajat olivat aktiivisesti mukana keskustelussa ja saimme heiltä hyviä ja tarpeellisia ideoita työnkuvan rakentumiselle. Totesimme, että tarve perhepäivähoidon kiertäville varhaiskasvatuksen opettajille on olemassa. Myös varhaiskasvatuksen kentältä on saatu viestiä, että meistä on ollut jo nyt hyötyä näinkin lyhyessä ajassa. Perhepäivähoidon ohjaajat kokevat työmme myös tarpeelliseksi ja ovat tyytyväisiä, että käymme konkreettisesti auttamassa perhepäivähoitajia vasu asioissa heidän kotonaan.

3.6 Hankkeesta tiedottaminen eri tahoille

Hankkeen aloituksesta ja tarkoituksesta tehtiin kaikille perhepäivähoitajille infokirje sähköpostilla, ja samalla perhepäivähoitajat saivat jakaa hoitolastensa perheille tietoa meistä ja meidän työnkuvasta, sekä siitä, että alamme tehdä käyntejä hoitajien luona hoitopäivän aikana.

Lähetimme infokirjeen myös kaikille hankkeeseen kuuluville perhepäivähoidon ohjaajille, joissa kerroimme työkuvamme ja miten olemme ajatelleet käydä hoitajien luona, sekä miten raportoimme siitä heille.

Laitoimme työn aloituksesta sähköisen esittelyn Turun kaupungin sivuille ja sosiaaliseen mediaan. Kävimme esittäytymässä Turun kaupungin päiväkotien johtajille heille järjestetyn koulutusillan yhteydessä.

Osallistuimme ensimmäistä kertaa perhepäivähoitajien kehittämispäivään (23.9.2019), jossa esittäydymme kaikille Turun kaupungin kunnallisille ja yksityisille perhepäivähoitajille ja perhepäivähoidon ohjaajille.

Kävimme esittäytymässä perhepäivähoidon eri aluepalaveri-illoissa ja kerroimme siellä työstämme lisää.

4. PERHEPÄIVÄHOIDON KIERTÄVÄN VARHAISKASVATUKSEN OPETTAJAN TYÖNKUVA

4.1 Työnkuvan tavoitteet

Hankkeen alussa laadimme työnkuvalle tavoitteet yhdessä hanke koordinaattorin kanssa. Nämä tavoitteet ovat toimineet punaisena lankana hankkeen aikana. Työn tavoitteet muodostuivat seuraavanlaisesti:

1.

Tarjota kollegiaalista tukea perhepäivähoitajille lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa ja käytännön toteutuksessa

2.

Toimia silmäparina lapsen havainnoinnissa

3.

Tuoda pedagogista näkemystä ja osaamista lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen ja toteuttamiseen

4.

Tuoda uusia havainnoinnin ja osallisuuden menetelmiä perhepäivähoitajien käyttöön

5.

Matalan kynnyksen tuki

4.2 Pohdintaa tavoitteiden toteutumisesta

Tavoite tarjota perhepäivähoitajille kollegiaalista tukea lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa ja toteutuksessa toteutui hankkeen aikana hyvin.

Pidimme selkeänä sen, että työnkuvamme fokus on juuri lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa ja toteutuksessa, vaikka hankkeen alussa huomasimme, että tarvetta olisi ollut paljon muuhunkin ja toiveita sisälöistä tuli ohjaajilta.

Alusta asti suunnittelimme, niin että jokaiselle lapselle varataan oma aika jolloin teemme yhdessä hoitajan kanssa lapselle varhaiskasvatussuunnitelman. Lisäksi pidimme huolta siitä, että tarvittaessa hoitaja sai apua myös välikirjausten tekemisessä. Vasun kirjaus kerralla kävimme lapsen vasun kohta kohdalta läpi hoitajan kanssa, jolloin hoitaja sai kysyä apua ja pääsimme jakamaan ajatuksia, sekä ohjaamaan pedagogisessa kirjoitustyyliässä.

Tavoite silmäparina toimimisesta lasten havainnoinnissa toteutui hyvin. Perhepäivähoito ryhmä on pieni, mikä mahdollisti lapsen yksilöllisen havainnoinnin. Teimme suunnitelman siitä, että havainnoimme erityisesti sitä lasta, jonka vasun kirjaus oli samana päivänä. Näin havainnot olivat tuoreessa muistissa. Havaintojen jakaminen hoitajan kanssa oli helppoa sillä vietimme aluksi hoitajan luona koko päivän.

Tavoite pedagogisen näkemyksen ja osaamisen tuomisesta lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen toteutui vasun laatimisen osalta hyvin. Vasun kirjauksen yhteydessä keskityimme pedagogisen kirjoitustyylin harjoitteluun. Harjoittelimme

toiminnan tavoitteiden asettelua sekä menetelmien huolellista ja konkreettista kirjaamista. Mietimme yhdessä hoitajan kanssa jokaisen lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä tarpeet. Pidimme myös huolen, että vasuissa keskityttiin kirjaamaan toimintaa ei kuvailemaan lasta.

Menetelmiä kirjatessa huomasimme, että monesti hoitaja ei mieltänyt tekevänsä jo paljon asioita tavoitteiden toteuttamiseksi, mutta yhteisen keskustelun kautta ymmärrys tähän kasvoi ja menetelmistä tuli konkreettisia.

Vasun toteuttamisen osalta hoitajien oli välillä vaikea ottaa vastaan uusia pedagogisia näkemyksiä ja vinkkejä. Perhepäivähoidossa on toimittu samalla tavalla pitkään ja muutos ajattelutavassa vie aikaa. Kuitenkin hoitajille tehdyssä sähköisestä kyselystä käy ilmi, että kaikki hoitajat ovat saaneet pedagogisia vinkkejä omaan työhönsä ja käyttäneet niitä. Hankkeen loppupuolella huomasimmekin, että hoitajat tarttuivat innokkaammin uusiin ideoihin.

Tavoite uusien havainnointi ja osallisuuden menetelmien tuomisesta toteutui kohtalaisesti. Aikaisemmin perhepäivähoidossa ei ollut juurikaan käytössä havainnointimenetelmiä, eikä havaintoja kirjattu ylös. Perhepäivähoitajat kertoivat, että tuntevat lapset jo niin hyvin, etteivät näe tarpeelliseksi kirjata havaintoja ylös. Keskustelimme paljon siitä, että vasu velvoittaa myös perhepäivähoitajia pedagogiseen dokumentointiin ja havaintojen kirjaaminen on osa sitä. Koska havainnointimenetelmien käyttö ja kirjaaminen oli vähäistä päätimme tarjota hoitajien käyttöön kaksi yksinkertaista ja helppoa havainnointilomaketta. 1. Lapsen haastattelulomake perhepäivähoitoon 2. Havainnointilomake perhepäivähoitoon. Nämä lomakkeet löytyvät vasu oppaasta.

Osa hoitajista otti lomakkeet käyttöön heti ja ymmärsi niiden hyödyn. Osa hoitajista ei käyttänyt lomakkeita ollenkaan. Osa syy tähän oli myöskin se, että perhepäivähoidossa asiakas-kunta on pääsääntöisesti alle kolme vuotiaita lapsia tai vieraskielisiä lapsia, jolloin haastat-telu menetelmänä on heille vielä liian haasta-va. Alle kolme vuotiaita ajatellen esittelimme hoitajille “mitä pidät perhepäivähoidosta” peliä ja ohjeistimme sen käytössä.

Lapsen osallisuus perhepäivähoidossa to-teutui ennen hanketta kohtalaisesti ja näkyi perushoidon pedagogiikassa. Lapset saivat kuitenkin suhteellisen vähän vaikuttaa toimin-nan suunnitteluun eikä lasta nähty aktiivisena toimijana.

Päätimme tarjota hoitajille konkreettisia me-netelmiä lapsen osallisuuteen ja painotimme lapsen osallisuus kerralla sitä, että lapsen tulee saada vaikuttaa toiminnan sisältöön ja suunnitteluun ja lapsen tulee saada osallistua oman vasunsa laadintaan ja vasukeskuste-luun. Vasuoppaasta löytyy hoitajille valmiita menetelmiä lapsen osallisuuteen, sekä vink-kejä siihen, miten vasukeskustelu, jossa lapsi on mukana kannattaa järjestää.

Hoitajat ottivat lapsen osallisuuden menetel-mät hyvin vastaan ja osalla nämä jo aktiivi-sesti käytössä. Ajatus siitä, että lapset saavat osallistua toiminnan suunnitteluun, sekä omaan vasukeskusteluunsa hakevat vielä paikkaansa.

Tavoite matalan kynnyksen tuen tarjoami-sesta vei aikaa. Perhepäivähoitajat olivat aluksi selvästi ihmeissään uudesta työmuo-dosta eivätkä hahmottaneet rooliamme. Perhepäivähoitajat ottivat meidät kuitenkin hyvin vastaan alusta asti ja yhteistyö su-jui hyvin. Hankeen aikana työnkuvamme hahmottui hoitajille paremmin ja he alkoivat

ottaa aktiivisemmin yhteyttä meihin sovittu-jen käyntien lisäksi. Nyt hoitajat kyselevät vinkkejä toimintaan ja lähettelevät valokuvia toiminnastaan aktiivisemmin. Hoitajat kertovat meille myös mahdollisista ryhmässä olevista haasteista matalalla kynnyksellä ja pyytävät apua tarvittaessa.

4.3 Työnkuvan sisältö ja toteutus

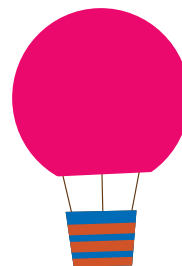
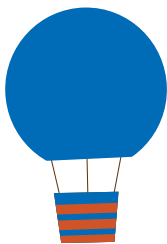
Perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasva-tuksen opettajan työnkuva perustuu hoitajien luona tehtyihin kotikäynteihin. Kotikäynnit kestävät hoitajan tarpeen mukaan koko päi-vän tai iltapäivän ulkoiluun saakka. Käynnillä osallistumme ryhmän toimintaan ja toimimme pedagogisena apuna päivän ajan. Tärkeänä osana työtä on myös lapsiryhmän havain-nointi, sekä havaintojen jakaminen hoitajan kanssa.

Lepohetki aikaan käymme läpi hoitajan kans-sa suunnitelman mukaisen sisällön ja haas-tatteleimme hoitajaa raporttipohjan mukaisesti. Raporttipohjaan kirjataan myös mahdollinen ulkopedagogiikan osuus, jossa kuvataan miten ulkopedagogiikka on toteutunut käyn-tikerralla. Nämä raporttipohjat ovat olleet hyödyllisiä ja niihin voi aina palata, seuraavaa käyntikertaa suunnitellessa. Raportit ovat toi-mineet myös yhteistyövälineenä perhepäivä-hoidon ohjaajien kanssa. Jokaisen käyntiker-ran jälkeen olemme lähettäneet kirjaamamme raportin perhepäivähoidon ohjaajalle.

Hankkeen alussa tehtiin suunnitelma siitä, mitä käyntikerroilla hoitajien kanssa on tarkoi-tus tehdä. Tästä suunnitelmasta muodostui myöhemmin perhepäivähoitajille vasuopas (kts. Luku 8.1 Vasuopas). Alkuperäinen suunnitelma on kantanut läpi koko hank-keen ja kehittynyt lopulliseen muotoonsa seuraavanlaisesti.

Kotikäynnit voidaan sisällöltään jakaa **viiteen** eri teemaan seuraavanlaisesti:

1. Tutustuminen

Tavoite

- omasta työnkuvasta kertominen
- lapsiin ja hoitajaan tutustuminen
- toimintaan tutustuminen

Sisältö

- lasten vasujen lukeminen etukäteen, jos mahdollista
- haastatellaan hoitajaa tutustumiskäyntiraportti pohjan mukaisesti (LIITE 1 KOTIKÄYNTIRAPORTTI TUTUSTUMINEN)
- kysellään minkälaista apua / tukea hoitajat kaipaavat lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan ja toteutukseen
- sovitaan seuraava käyntikerta hoitajan tarpeen mukaan
- Käydään vasuoppaasta läpi luvut:

2. LAPSEN

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA,

3. ALKUKESKUSTELU

PERHEPÄIVÄHOIDOSSA,

4. LAPSEN

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN

PROSESSI PERHEPÄIVÄHOIDOSSA

2. Haastattelu ja havainnointi

Tavoite

- Olemme tutustuneet lasten vasuihin ja lukeneet tavoitteet pedagogiselle toiminnalle jokaisen lapsen kohdalla
- Tarkastelemme toteutuvatko nämä tavoitteet arjessa
- Annetaan ehdotuksia ja menetelmiä pedagogiseen toimintaan eri lasten kohdalla ja keskustellaan tavoitteiden toteutumisesta
- tarjotaan ja esitellään perhepäivähoitoon sopivia haastattelu ja havainnointimenetelmiä
- selvitetään mitä havainnointi ja haastattelumenetelmiä hoitajalla on jo käytössä

Sisältö

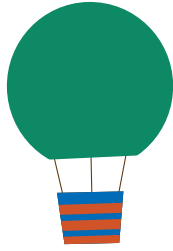
- haastatellaan hoitajaa havainnointikäynnin raportti pohjan mukaisesti (LIITE 2 KOTIKÄYNTIRAPORTTI HAVAINNOINTI)
- Käydään vasuoppaasta läpi luku 5. HAASTATTELU JA HAVAINNOINTI
- Tarjotaan ja esitellään eri menetelmiä haastatteluun ja havainnointiin:

HOITAJAN KÄYTTÖÖN

- Lapsen haastattelulomake perhepäivähoitoon
- Havainnointilomake perhepäivähoitoon

HUOLTAJILLE JAETTAVAT LOMAKKEET

- Vasujunalomake
- Lapsen haastattelulomake
- Etukäteispohdinta huoltajille vasukeskusteluun tullessa

3. Lapsen ja huoltajien osallisuus

Tämä käyntikerta on voitu jakaa kahteen osaan (lapsen osallisuus ja huoltajien osallisuus) tai tehdä yhtenä kokonaisuutena.

Lapsen osallisuus

Tavoite

- selvitetään, miten lapsen osallisuus toteutuu
- miten lasten osallisuus näkyy vasun laadinnassa ja toteutuksessa
- onko käytössä pedagogisen dokumentoinnin menetelmiä
- tarjotaan vinkkejä ja menetelmiä osallisuuden kehittämiseen

Sisältö

- ennen käyntiä lähetetään hoitajalle sähköposti, jossa linkit opetushallituksen videoihin, ja pyydetään hoitajaa tutustumaan niihin
- sisältää perhepäivähoidon videot, jossa perhepäivähoitaja kertoo ryhmän vihon ja mitä pidät perhepäivähoidosta pelin käytöstä, sekä lapsen vasukeskustelun järjestämisestä, sekä toteuttamisesta
- https://www.youtube.com/watch?v=KSFx6Ybt5ak&feature=emb_logo
- <https://youtu.be/CNQuy-q28LY>

Käynnin aikana

- käydään läpi oppaasta luku 6. LAPSEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN LAADINNASSA JA TOTEUTUKSESSA (vain lapsen osallisuus osio)
- Haastatellaan hoitajaa lapsen osallisuus raporttipohjan mukaan (LIITE 3 KOTIKÄYNTIRAPORTTI LAPSEN OSALLISUUS)
- keskustellaan aikaisemmin lähetetyistä videolinkeistä
- esitellään mitä pidät perhepäivähoidosta peli, jos mahdollista, pelataan sitä yhdessä lasten kanssa
- esitellään unelmien hoitopäivä menetelmä
- esitellään lapsen/ryhmän oma vihko, jos mahdollista käytetään sitä lasten kanssa
- esitellään lasten kokous menetelmä, jos mahdollista tehdään tämä lasten kanssa
- keskustellaan lapsen kasvunkansiosta ja käydään läpi perhepäivähoidon ohjeistus kasvunkansion sisällöstä
- keskustellaan pedagogisesta dokumentoinnista

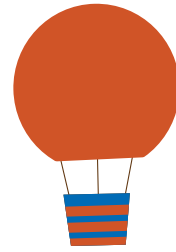
Huoltajien osallisuus

Tavoite

- selvitetään, miten huoltajien osallisuus toteutuu
- miten huoltajat mukana vasun laadinnassa
- tarjotaan vinkkejä ja menetelmiä huoltajien osallisuuden kehittämiseen

Sisältö

- haastatellaan hoitajaa huoltajien osallisuus raporttipohjan mukaan (LIITE 4 KOTIKÄYNTIRAPORTTI HUOLTAJIEN OSALLISUUS)
- käydään läpi oppaasta luku 6. LAPSEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN LAADINNASSA JA TOTEUTUKSESSA (vain huoltajien osallisuus osio)
- Keskustellaan vasu oppaasta löytyvistä huoltajien osallisuuden menetelmistä:
 - Päivittäiset kohtaamiset
 - Huoltajille jaettavat kaavakkeet ennen vasukeskustelua
 - Vasukeskustelu
 - Toiminnan näkyväksi tekeminen
- Muistutetaan vanhemmille jaettavista lomakkeista:
 - Etukäteispohdinta kaavake
 - Lapsen haastattelulomake (löytyy Dotkusta)
 - Vasujunalomake
 - Lapsen haastattelulomake perhepäivähoitoon

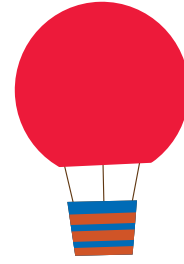
4. Vasun kirjaus/laadinta

Tavoite

- Jokaiselle lapselle varataan oma vasun kirjoituskerta (näitä käyntejä jokaisella hoitajalla neljä)
- Kirjataan yhdessä hoitajan kanssa jokaiselle lapselle oma vasu
- Harjoitellaan pedagogista kirjoitustyyliä
- Pohditaan yhdessä lapsen hoidon ja ope- tuksen järjestämistä
- Uusille lapsille varataan vasukäyntikerta hyvissä ajoin ennen kuin 2kk aloituksesta tulee täyteen
- Jo hoidossa olleille hyvissä ajoin ennen syntymäpäivää
- Välikirjauskertoja vartaan aina tarpeen mukaan

Sisältö

- ennen käyntiä pyydetään hoitajaa tutustumaan oppaan lukuihin 7. LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN KIRJAAMINEN ja 8. LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN TÄYTTÖOHJELOMAKKEITA JA MALLEJA
- pyydetään hoitajaa tekemään vasuraakile valmiiksi ja lähettämään se sähköpostilla meille. Muistutetaan vasuoppaasta löytyvistä täyttöohjelomakkeista ja mallivasuista, joita hoitaja voi käyttää vasuraakileen kirjaamisen tukena
- Käynnillä havainnoidaan sitä lasta, jonka vasu sillä kertaa kirjataan
- Kysellään kyseisen lapsen kiinnostuksen kohteita, vahvuuksia ja tarpeita

- Kirjataan vasu yhdessä hoitajan kanssa
- Käydään jo alustavasti kirjoitettu lapsen vasu läpi yhdessä kohta kohdalta
- Hoitaja kirjaa, me apuna pedagogisessa kirjoitustyyliässä
- Kysytään haluavatko hoitajat meidät mukaan vasu keskusteluun
- Käynnin jälkeen kirjataan raportti vasun kirjaus raporttipohjaan (LIITE 5 KOTIKÄYNTIRAPORTTI VASUN KIRJAUS)

5. Vieraskielisyys ja monikulttuurisuus

Tavoite

- esitellä ja ohjata kuvien käyttöä puheen kehityksen tukena
- vieraskielisten perheiden osallistaminen
- tarjota menetelmiä suomen kielen kehityksen tueksi
- kertoa tulkin käytöstä ja sen mahdollisuuksista
- Suomenkielen seurantalomakkeen täyttäminen

Sisältö

- pyydetään hoitajaa tutustumaan etukäteen oppaan lukuun 9. VIERASKIELISTEN JA MONIKULTTUURISTEN LASTEN JA HUOLTAJIEN HUOMIOIMINEN LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN LAADINNASSA
- keskustellaan seuraavista:
 - Turun kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus 2018
 - Suomen kielen seurantalomake
 - Suomen kielen kehityksestä aina merkintä vasuun
 - Tulkin käyttö vasukeskustelussa
 - Lapsen haastattelu kaavakkeita löytyy eri kielillä Dotkusta (pyydä ohjaajalta)

- Keskustellaan siitä, mitä on hyvä selvittää ensimmäisessä keskustelussa vanhempien kanssa ja kirjata vasuun
 - Huoltajien historia ja tulo Suomeen
 - Perhesuhteet Suomeen
 - Lapsi huoltajien kertomana
 - Kielitausta/mitä kieliä ja missä suhteessa kotona puhutaan
 - Kulttuuritausta ja siihen liittyvät erityispiirteet
 - Uskonto ja siihen liittyvät erityispiirteet
- Esitellään menetelmiä
 - Kielikansio
 - Kieliloki
 - Viikon kuva
 - Lapsen/ryhmän vihko
 - Kuvien käyttö
 - Nopea piirtäminen
 - Kielipeda työväline

4.4 Korona ajan työnkuva ja sen tavoitteet

Korona aika muutti työnkuvaamme paljon, sillä rajoitusten astuessa voimaan emme pystyneet enää toteuttamaan kotikäyntejä. Halusimme kuitenkin ehdottomasti jatkaa hoitajien tapaamista ja tähän tarpeeseen suunnittelimme korona ajan työn kuvan. Laadimme tavoitteet työllemme uudelleen huomioiden koronan tuomat rajoitukset ja tarpeet.

Korona ajan työnkuvan tavoitteet muodostuivat seuraavanlaisesti:

- Tehtävänäme on edelleen tukea perhepäivähoitajia lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa sekä suunnitelmien toteuttamisessa.
- Ulkopedagogiikan ja toiminnallisen ulkoilun kehittäminen
- Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketin kokoaminen ja sen hyödyntäminen
- Ulkopedagogiikan ohjaaminen

4.5 Korona ajan työnkuvan sisältö ja toteutus

<p>Aamupäivä ulkona / Ulkopedagogiikka ja toiminnallisen ulkoilun kehittäminen</p> 	<p>Iltapäivä etänä/Vasuskype (myöhemmin vasuteams)</p>
<ul style="list-style-type: none">• Hoitajakäynnit aamupäivisin ulkona• Toiminnallisten leikkien ohjausta yhdessä hoitajien kanssa, kokeillaan eri leikkejä ja menetelmiä ja valitaan niistä sopivat perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipakettiin• Ulkopedagogiikan ohjaaminen ja ohjaamisen tukeminen ulkokäynneillä• Kun perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketti on valmis ohjataan sen käyttöä ulkokäynneillä• Lasten havainnointi ulkona	<ul style="list-style-type: none">• Vasuskype pidetään saman hoitajan kanssa, jonka ulkoiluun osallistuimme aamupäivällä• Me lähetämme hoitajalle skypekutsun pidetään lasten päiväuni aikana• Aihe-alueet ovat samat kuin kotikäynneillä:<ol style="list-style-type: none">1. TUTUSTUMINEN2. HAASTATTELU JA HAVAINNOINTI3. LAPSEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS4. VASUN KIRJAUS JA LAADINTA5. VIERASKIELISYYS JA MONIKULTTUURISUUS

Jos kyseessä on vasunkirjaus skype ohjeistimme hoitajia toimimaan seuraavanlaisesti:

kirjaa alustava vasu sähköiselle vasu pohjalle

lähetä vasuraakile perhepäivähoidon opettajalle sähköpostilla

Vasuskypessä pohdimme jokaisen lapsen vasua yhdessä ja laadimme lapsen vasun yhdessä valmiiksi

Iltapäivällä työnkuvaamme kuului myös muut kirjalliset työt kuten: raporttien kirjaaminen, vasujen lukeminen ja työstäminen, vasu oppaan kokoaminen, koulutusten laatiminen ja erilaisiin asiakirjoihin tutustuminen, sähköposteihin vastaaminen. Lisäksi valmistautuminen seuraavan päivän hoitajakäyntiin ja edellisen käyntikerran raportin lukeminen.

4.6 Korona ajan työnkuvasta tiedottaminen

Korona ajan työnkuvasta tiedottaminen tapahtui sähköpostin välityksellä. Olimme laatineet hoitajille ohjeet, jossa kerroimme, miten tulemme työtämme toteuttamaan ja mitä tarkoittaa vasuskype. Ennen tätä lähetimme suunnitelmamme myös perhepäivähoidon ohjaajille, esimiehillemme, sekä hankekoordinaattorille ja pyysimme heidän mielipiteitään asiaan. Saimme suunnitelmallemme hyvän vastaanoton, sillä tarve toiminnallisen ulkoilun kehittämiseksi perhepäivähoidossa oli ollut jo pitkään ja olimme tätä aihetta jo aikaisemmin käsitelleet ja pohtineet miten saisimme sen osaksi hanketta. Pyysimme hoitajia tiedottamaan myös vanhempia työnkuvastamme korona aikana.

4.7 Pohdintaa korona ajan työnkuvasta

Vaikka korona aika haastoikin meidät miettimään työnkuvaamme uudelleen nopeassa aikataulussa, saimme työnkuvasta aikaan toimivan kokonaisuuden. Korona aiheutti sen, että hoitajat eivät enää voineet käydä yhteisissä tapahtumissa alueen muiden hoitajien kanssa ja lopulta yhteiset ulkona toteutettavat lauluhetket ja liikuntahetket peruutettiin. Hoitajat innostuivat ulkopedagogiikan ohjaamisesta ja ulkokäynneistämme ja olivat tyytyväisiä siihen, että saivat tehdä yhteistyötä meidän kanssa.

Ulkokäyntien myötä saimme työstettyä perhepäivähoitoon ulkopedagogiikan materiaali-paketin, joka on toimiva työkalu perhepäivähoidossa myös hankkeen jälkeen. Pääsimme myös kouluttamaan kaikki kunnalliset ja yksityiset perhepäivähoitajat materiaalin käyttöön.

Vasuskypet toimivat hyvin, sillä samaan aikaan perhepäivähoidon ohjaajat aloittivat hoitajapalaverien pitämisen skypessä. Näin ollen

jokaisella hoitajalla oli tarvittava laite (kännykkä/tietokone) ja skype sovellus ladattuna tätä varten. Skypet ovat olleet tehokas ja miellyttävä tapa vasun laadinnan ohjaamiseen, sillä näytön jaon kautta pystyimme hoitajien kanssa tekemään lasten varhaiskasvatussuunnitelmat valmiiksi vasuskypen aikana. Näytön jakaminen mahdollisti myös vasuoppaan osioiden esittämisen ja läpikäymisen yhdessä. Kamera yhteys toimi hyvin ja pystyimme esittelemään osaa menetelmistämme myös kamerayhteyden kautta. Tämän kokemuksen kautta haluamme säilyttää vasuskypet pysyvänä myös jatkossa.

Maaliskuussa jouduimme vaihtamaan skypen käytön teamssiin ja hoitajille hankittiin opas tunnukset. Teams on toiminut hyvin, mutta ongelmia ilmeni kokouskutsun laatimisessa. Meillä molemmilla oli käytössä opetuskäyttöön tarkoitetut kannettavat tietokoneet, joissa ei ole hankittu kattavaa teams lisenssiä. Emme pystyneet tekemään kokouskutsuja enää työ sähköpostin kautta. Ja aluksi oli työlästä tehdä kutsut teamsin kalenterin kautta, sillä hoitajien tunnusten hankkiminen kesti kauan eikä heitä aluksi löytynyt teamsin osoitelistasta automaattisesti tämän takia.

Mielipiteet jakautuivat hoitajien kesken kah-tia kysyttäessä kumpi hoitajien mielestä oli parempi tapa laatia vasuja skypen kautta, vai kasvotusten paikan päällä. Osa hoitajista kaipasi sitä, että pystyisi näyttämään asioita ja kaipasi läsnäoloa, osa taas koki skypet toimivaksi ja tehokkaaksi. Osa hoitajista koki, että pystyi paremmin keskittymään vasuskypen kautta tekemiseen ja samalla myös vahtimaan lasten päiväuniahetkeä. Hoitajille tehtiin hankkeen loppupuolella sähköinen kysely, jossa kysyimme ovatko hoitajat kokeneet vasuskypet toimivana työmuotona. Vastaajista 57% koki vasuskypet toimivaksi työmuodoksi ja 47% ei kokenut.

5. PERHEPÄIVÄHOITAJIEN KANSSA KÄYTETYT MUUT TYÖTAVAT

5.1 Puhelut, viestit ja sähköpostit

Hankkeen aikana molemmilla varhaiskasvatuksen opettajilla oli käytössä Turun kaupungilta saatu työtietokone ja työpuhelin. Ilman näitä työ olisi ollut mahdotonta.

Hankkeen aikana käytimme aktiivisesti sähköpostia, jonka kautta tiedotimme hoitajille tärkeistä asioista ja tulevista tapahtumista. Hoitajat lähettivät sähköpostin kautta meille vasuraakileita ja ottivat yhteyttä muissakin asioissa.

Osa hoitajista lähetti valokuvia toiminnastaan whatsappin kautta ja kyseli vinkkejä toimintaan viesteillä ja puhelimitse.

5.2 Vasuluento

Järjestimme kaikille kunnallisille hoitajille vasuluennon helmikuussa 2020 osana perhepäivähoidon koulutuspäivää. Yksityisille hoitajille pidimme tiivistetymmän version samasta sisällyksestä maaliskuussa 2020.

Luennon sisältö oli seuraavanlainen:

1. Mikä vasu on?
2. Vasun lähtökohdat ja tavoitteet
3. Mitä vasun tulisi sisältää?
4. Kirjaamisen aikataulu
5. Vasuprosessin vaiheet
6. Havainnointi
7. Pedagoginen dokumentointi
8. Osallisuus

9. Tavoitteiden asettelusta vasussa
10. Monikulttuuristen lasten ja perheiden huomiointi

5.3 Perhepäivähoidon ulkopedagogiikka materiaalipaketin käyttökoulutus

Perhepäivähoidon ulkopedagogiikka materiaalipaketin valmistuttua järjestimme perhepäivähoitajille materiaalipaketin käyttökoulutuksen. Koulutukset toteutettiin koronan vuoksi etänä ensin skypessä ja myöhemmin teams alustalla. Koulutukset järjestettiin alueittain ja yksityisille hoitajille yhteisesti.

Käyttökoulutuksen tavoitteena oli kertoa hoitajille mikä perhepäivähoidon materiaalipaketti on, miten sitä käytetään ja miten se on syntynyt. Lisäksi annoimme vinkkejä monikulttuuristen lasten huomioimiseen ulkopedagogiikkaa ohjatessa ja annoimme vinkkejä pienten lasten ulkopedagogiikkaan ja ulkopedagogiikan ohjaamiseen.

5.4 Vasuopas koulutus

Vasuoppaan valmistuttua järjestimme huhtikuussa 2021 koko Turun perhepäivähoitajille yhteisen vasuopas koulutuksen. Koulutus toteutettiin etänä teamssin välityksellä. Enne koulutusta hoitajille oli lähetetty Vasuopas sähköpostilla, jotta he voivat halutessaan tutustua siihen etukäteen.

Vasuopas koulutuksen tavoitteena oli kertoa, mikä Vasuopas on, kenelle se on tarkoitettu ja miten sitä käytetään. Tavoitteena oli myös esitellä Vasuoppaan sisältöä ja keskittyä erityisesti oppaassa oleviin liitteisiin ja lomakkeisiin.

Keräsimme palautetta kaikista järjestämistämme koulutuksista ja luennoista ajatuksena käyttää saatua palautetta hyödyksi tulevien koulutusten suunnittelussa ja järjestämisessä.

5.5 Hoitaja palaveri osallistuminen

Hankkeen alussa oli tärkeää osallistua hoitajailtoihin ja palaveriin, jolloin pääsimme esittelemään itsemme ja toimintaamme. Palaverissa tapasimme myös veoja ja pääsimme keskustelemaan yhteisesti yhteistyöstä ja työn jaosta.

Sarita järjesti lisäksi Jyrkkälä-Pansio alueen kunnallisille hoitajille hoitajapalaverin,

jossa tavoitteena oli pohtia vasun oppimisen osa-alueita ja viikkosuunnitelma pohjan täyttöä. Tämä hoitajapalaveri järjestettiin hoitajien tarpeesta käsin.

Tiina järjesti Nummi-Varissuon alueen kunnallisille hoitajille hoitajapalaverin yhteydessä vasu koulutuksen 1-2 vuotiaiden, sekä monikulttuuristen lasten vasun kirjaamisesta. Hoitajat olivat kokeneet vaikeana kirjata pienten lasten ja monikulttuuristen lasten vasuja, koska he eivät vielä itse tuota puhetta.

Korona rajoitusten vuoksi palaverit siirtyivät etäpalavereiksi, mutta hankkeen alussa ehdimme osallistumaan muutamiin palaveriin myös fyysisesti. Roolimme etäpalavereissa oli kertoa hankkeen kuulumisista sekä vastaila hoitajien kysymyksiin vasu asioissa. Usein jaoimme myös toimintavinkkejä ja ideoita. Osallistuimme etäpalaveriin vaihtelevasti, sillä osa perhepäivähoidon ohjaajista kutsui meitä mukaan kaikkiin palaveriin ja toiset taas vain vaihtelevasti muutamiin.

6. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN

6.1 Yhteistyö hoitajien kanssa

Tärkein yhteistyömuoto hankkeessa oli hoitajien kanssa tehtävä yhteistyö. Tavoitteenamme oli tarjota matalan kynnyksen tukea ja toiveenamme oli, että hoitajat kokisivat meidät helposti lähestyttäviksi. Tästä syystä suunnittelimme työnkuvaamme tutustumiskäynnin. Tämä käynti oli erityisen tärkeä, sillä tällä käynnillä loimme pohjan alkavalle yhteistyölle. Ensimmäisellä käynnillä panostimme siihen, että kerroimme työnkuvastamme ja siitä että olemme hoitajien apuna ja tukena, emme tarkkailemassa tai arvostelemassa. Kunnioitimme myös hoitajan toiveita ja työympäristöä joka monella oli oma koti. Tavoitteenamme oli myös tutustua hoitajaan ja tässä apuna toimi tutustumiskäynnin raportti pohja jonka mukaan haastattelimme hoitajaa vapaamuotoisesti. Keskityimme kyselemään hoitajan työhistoriaa, koulutusta, ja kyselimme ryhmän toiminnasta ja asioista, joita hoitaja pitää tärkeänä omassa työssä. Kyselimme myös hoitajan toiveita ja sitä minkälaista apua hän meiltä kaipaisi.

Hoitajat ottivat meidät hyvin vastaan ja ensimmäisen käyntikerran jälkeen ilmapiiri oli avointa ja alun jännitys puolin ja toisin oli kadonnut. Hankkeen alussa vietimme hoitajien kanssa koko päivän ja pääsimme nopeasti tutustumaan heidän ryhmänsä toimintaan ja lapsiin. Yhteistyö vahvistui pikkuhiljaa ja kevään aikana aloimme huomata, että hoitajat alkoivat ottaa jo itsenäisesti meihin yhteyttä sovittujen tapaamisten lisäksi. Osa hoitajista lähetti valokuvia toiminnastaan ja osa kyseli vinkkejä ja ideoita toimintaan. Yhteydenottoja tuli myös

liittyen lasten vasujen laadintaan. Muutamilla alueilla hoitajat pysyivät apua yhteisten jump-pahetkien suunnittelussa ja myöhemmin myös viikkosuunnitelmien täytössä. Apua kaivattiin myös yhteistyöhön perheiden kanssa, sekä lastensuojelullisissa asioissa. Hankkeen loppupuolella hoitajat olivat selvästi ymmärtäneet meidän roolimme ja osasivat hyödyntää tätä työmuotoa. Hoitajat alkoivat aktiivisemmin ehdottelemaan aiheita vasuteamsseihin ja kyselivät enemmän asioita.

6.2 Yhteistyö hankekoordinaattorin kanssa

Hankkeen alussa suunnittelimme yhdessä hankkeen tavoitteet ja hahmottelimme työnkuvaamme yhdessä hankekoordinaattorin kanssa. Sovimme myös yhteisiä palavereja tasaisin väliajoin, joissa tarkoitus oli kertoa hankkeen kuulumisia ja suunnitella tulevaa. Yhteistyö hankekoordinaattorin kanssa oli toimivaa ja tärkeää hankkeen rajauksen kannalta, sillä hankkeen alussa huomasimme, että tarve oli suuri ja ilman tarkkaa rajausta hanke olisi laajentunut ja meitä pyydettiin mukaan moneen asiaan. Erityisesti hoitajajako herätti aluksi ihmetystä ja perhepäivähoidon ohjaajat olisivat toivoneet, että hankkeessa olisi heti ollut mukana kaikki kunnalliset perhepäivähoidot. Tässä rajauksessa hankekoordinaattori oli vahvasti mukana.

Hankkeen edetessä olimme yhteydessä hankekoordinaattoriin aina tarvittaessa. Suunnittelimme yhdessä mm. vasuoppaan, ulkopedagogiikan materiaalipaketin ja siihen tarkoitettua esittelyvideon tekoa.

Hankekoordinaattorilta saimme hyvät yhteystiedot ja tekijät viestinnän puolelta materiaaleillemme. Hankekoordinaattori toimi linkkinä myös opetushallitukseen materiaalimme julkaisu asioissa.

Tammikuussa 2021 hankekoordinaattori vaihtui ja esittelimme toimintamme uudelle koordinaattorille. Yhteistyö lähti hyvin käyntiin ja sovimme yhteisiä palavereita ja kokoontumisia myös muidenkin osahankkeiden kanssa.

6.3 Yhteistyö ohjaajien kanssa

Hoitajajaon vuoksi ohjaajien määrä oli kummallakin meistä eri. Saritalla oli hoitajia yhteensä neljältä eri ohjaajalta ja Tiinalla oli aluksi yhden ohjaajan hoitajat, syksyllä 2020 tuli lisäksi toinen ohjaaja.

Aloitimme yhteistyön ohjaajien kanssa soittamalla kaikille ja kertomalla työtehtävästä ja hankkeesta. Samalla kysellen hoitajista ja aluejaoista. Tämän jälkeen sovittiin jokaisen ohjaajan kanssa tapaaminen. Näissä tapaamisissa käytiin läpi hoitajalista ja keskusteltiin toiveista ja hoitajien tarpeista.

Pääsimme osallistumaan alussa myös hoitajailtoihin, joissa yhdessä pohdittiin työnkuvan tarkoitusta ja rakennetta.

Sovimme ohjaajien kanssa, että lähetämme kotikäynti raportteja aina käynnin jälkeen ohjaajille luettavaksi ja jos käynnillä on ilmennyt jotakin akuuttia niin soitto perään. Sovittiin myös, että ohjaajat voivat olla yhteydessä jos raportissa on jokin asia, joka mietityttää tai vaatii toimenpiteitä jatkossa. Sovimme, että järjestämme palavereita aina tarpeen mukaan, jolloin voimme jakaa havaintoja ja kokemuksia hoitajakäynneistä. Ohjaajat kokivat raportit hyödyllisiksi, sillä raporttien kautta he saivat

tärkeää tietoa kentän asioista ja kosketuspintaa perhepäivähoitajien päiviin.

Yhteistyö ohjaajien kanssa oli alussa haastavaa, sillä alueellisia eroja toimintatavoissa ilmeni paljon. Välillä oli vaikea hahmottaa, miten milläkin alueella toimitaan ja aluksi olimmekin paljon yhteydessä ohjaajiin näissä asioissa. Ohjaajissa tapahtui myös suurta vaihtuvuutta. Hankkeen alussa yksi ohjaajista siirtyi eläkkeelle ja uusi aloitti hänen tilallaan. Puolessa välissä hanketta ohjaajien aluejakoja muokattiin ja ohjaajat saivat vastuulleen myös yksityiset perhepäivähoitajat. Tämän vuoksi palkattiin myös toinen uusi perhepäivähoidon ohjaaja. Yhteistyö näiden uusien ohjaajien kanssa alkoi hyvin ja heidän aloittaessaan järjestimme palaverin, jossa kävimme hoitajat läpi ja kerroimme työnkuvastamme.

Pääsimme molemmat mukaan myös ohjaajien palavereihin. Tämä oli tärkeää sillä pääsimme kuulemaan perhepäivähoidon yleisiä asioita ja kehittämiskohteita. Roolimme palavereissa oli kertoa hankkeen kuulumisia ja samalla pääsimme kysymään ja pohtimaan hankkeen kannalta tärkeitä asioita. Osa ohjaajista kutsui meitä mukaan palavereihin joka kerta ja osa ohjaajista aina tarvittaessa.

6.4 Yhteistyö varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa

Seuraavaksi kuvaamme erikseen kummankin perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajien (Veo) kanssa.

Itäisen/Pohjoisen alueen varhaiskasvatuksen opettaja

Nummi- Varissuon alueen varhaiskasvatuksen erityisopettajalta sain alkuun hyvää tietoa alueen perhepäivähoidosta ja erityisesti monikulttuuristen lasten ja perheiden huomioimisesta perhepäivähoidossa. Pidimme alkuun yhteisiä palavereja joissa kävimme läpi monikulttuuristen lasten erityishuomioita ja miten veo on ollut perhepäivähoitajien arjessa mukana. Keskusteluissa tuli ilmi että aiemmin veo on käynyt hoitajien luona useammin, mutta nyt aikaa ei enää ole niin paljoa, koska päiväkodit vievät niin paljon heidän aikaa. Veo pyrkii käymään perhepäivähoitajienhoitajien luona kaksi kertaa vuodessa, jollei mitään erityistarvetta ole noussut. Tämäkin on välillä ollut vaikea toteuttaa ajan puutteen vuoksi.

Yhteistyö jäi loppujen lopuksi aika vähäiseksi, mutta soittelimme muutamia kertoja ja vaihdoimme sähköposteja lapsiin liittyvissä asioissa. Korona aikana otimme muutamana Skype puhelun.

Keväällä 2021 mukaan tuli myös toinen veo, kun hoitajia tuli lisää kaupungin toiselta alueelta. Tämän veon kanssa kävimme ajatusten vaihtoa sekä osallistuimme moniammatilliseen Teams kokoukseen lapsen asioiden vuoksi.

Läntisen/Eteläisen alueen varhaiskasvatuksen opettaja

Hankkeen alussa olin mukana Läntisen ja

Eteläisen alueen hoitajailloissa ja tapasi siellä alueiden veot. Hoitajaillassa esittelimme itsemme ja työnkuvamme ja pääsimme keskustelemaan mahdollisesta yhteistyöstä.

Syyskuussa 2021 Eteläisen alueen veo järjesti etäpalaverit oman alueensa hoitajien kanssa, sillä koronan vuoksi he eivät voineet tavata hoitajia. Sovimme, että tulen mukaan palaveriin, niiden hoitajien osalta jotka kuuluvat pd-hankkeeseen. Nämä palaverit toimivat hyvin ja saimme aikaan hyvää ammatillista keskustelua niin hoitajan kuin lastenkin asioissa. Keskustelimme veon kanssa siitä, että tällaista yhteistyötä kannattaa ehdottomasti tulevaisuudessa jatkaa perhepäivähoidon osalta.

Olin yhteydessä veoihin muutamia kertoja hankkeen aikana huolen puheeksi otto asioissa ja tällöin sovimme yhteistyöstä ja vastuualueista tapauskohtaisesti. Muutamia veoja tapasin perhepäivähoidon varahoidon tiloissa päiväkodeissa, jolloin pääsimme vaihtamaan yhteystiedot ja esittelemään työnkuvaa.

Hankkeen loppuvaiheessa järjestimme hankkeen hyötyjen esittely tilaisuuden johtoryhmälle. Yksi veoista oli mukana tässä tilaisuudessa kertomassa työnkuvamme hyödyistä omalta osaltaan johtoryhmälle.

Kaiken kaikkiaan yhteistyö veojen kanssa jäi molempien osalta vähäiseksi. Pyrimme omalla toiminnallamme kuitenkin madaltamaan hoitajien kynnystä olla yhteydessä veoon. Sillä jo hankkeen alussa huomasimme, että hoitajat arastelivat ottaa yhteyttä veoon ja veot olivat käyneet harvoin perhepäivähoitajien luona. Keskustelimme hoitajien kanssa siitä, että veo kuuluu varhaiskasvatuksen henkilökuntaan ja perhepäivähoitajat voivat hyödyntää veon ammattitaitoa ja konsultaatiota pienissäkin asioissa.

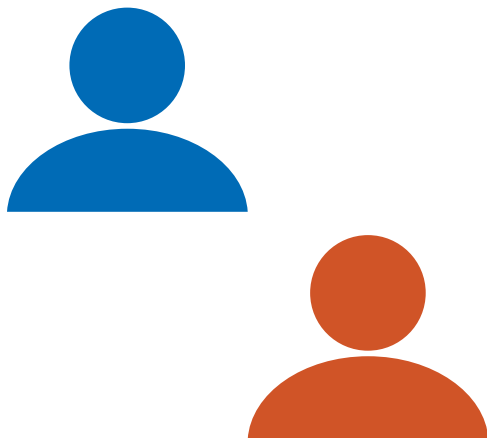
6.5 Yhteistyö työparin kanssa

Yhteistyö työparin kanssa oli alusta asti tiivistä ja toimivaa. Hankkeen alussa suunnittelimme työnkuvaamme yhdessä ja teimme suunnitelman käyntikertojen sisällöille. Tällöin pääitimme, että toteutamme työtä samanlaisesti ja yhteisesti tehdyn suunnitelman mukaan vaikka toimimme eri alueilla.

Sovimme alusta alkaen että tapaamme viikoittain aina perjantaisin. Nämä tapaamiset olivat todella tärkeitä hankkeen eteenpäinviemisen, mutta myös työhyvinvoinnin kannalta. Oli tärkeää saada jakaa kokemuksia toisen samaa työtä tekevän kanssa ja päästä yhdessä suunnittelemaan tulevaa.

Kaikki hankkeen aikana pidetyt koulutukset päätimme suunnitella ja pitää yhdessä ja kaikki hankkeessa tehdyt materiaalit on tehty tiiviissä yhteistyössä.

Työparin merkitys tässä hankkeessa oli suuri ja toimivan yhteistyön ansiosta saimme paljon aikaa hankkeen aikana.

6.6 Muu yhteistyö ja verkostoituminen

Yksityiset perhepäivähoitajat

- Saivat hankkeessa tehdyt materiaalit
- Ovat osallistuneet hankkeen aikana pidettyihin koulutuksiin
- Ajatusten vaihtoa ja yhteistä ulkopedagogiikkaa puistokäynneillä

Turun kaupungin VASU työryhmä

- Osallistuminen palavereihin
- Työnkuvasta kertominen
- Vasu asioista keskusteleminen

Pd-hankkeen perhetyöntekijät

- Ajatusten vaihto hankkeesta
- Yhteiset hankepalaverit
- Yhteistyöstä sopiminen
- Konsultaatio perheiden asioissa

Vuorohoidon ja esiopetuksen kuraattorit

- Hanketapaamiset
- Osallistuminen aluepalaveriin
- Konsultaatio huolen puheeksi otto asioissa
- Ajatusten vaihto loppuraportista ja hankkeesta

Kieku opettaja

- Ajatusten vaihtoa monikulttuurisista lapsista ja perheistä
- Vinkkejä pedagogiikkaan kieli- ja kulttuuri-tietoiseen varhaiskasvatukseen

Viestintäsuunnittelija Marja Laanti

- Vasuopas
- Haastattelu ja esittely Metkuun

Suunnittelija, viestintäpalvelut Emmi Valkonen

- Sähköiset webropol kyselyt
- Kyselyiden raportit

Valokuvaaja Ari Mäkiö

- Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketin esittelyvideo

Rahjekadun Avoin päiväkot

- Yhteiset lauluhetket perhepäivähoitajien kanssa

Emilia Koivumäki verkkotoimittaja

- Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketti

Turun kaupungin markkinoinnin yksikkö

- Loppuraportin taitto

Innovatiiviset oppimisympäristöt hankehakutyöryhmä

- Ulkopedagogiikan osio mukana hankehaussa

Perhepäivähoidon resurssiopettaja Mia Husu (Kotka)

- Palaverit
- Materiaalien jakaminen
- Ajatusten vaihto

Päiväkotien esimiehet

- Työnkuvan esittely yhteisessä tilaisuudessa
- Työtilat Rahjekadun phy. ja Seikonkadun phy.
- Työtila ja materiaalien valmistaminen Taoskujan pk.

Päiväkodit

- Ulkopedagogiikan materiaalipaketin jakaminen:
- Keskustan päiväkot, Säskylä
- Kaskenmäen päiväkot, vuorohoito

Alue palaverieihin osallistuminen

Osallistuimme jonkin aikaa myös alueellisiin palaverieihin, jossa mukana varhaiskasvatuksen esimiehet. Aluepalaverin asiat liittyivät usein enemmän päiväkotimaailmaan, joten päätimme pian jättää nämä väliin.

Osallistuminen johtoryhmän palaverieihin

Pääsimme osallistumaan johtoryhmän palaverieihin kutsuttuna. Ensimmäisellä kerralla meidät kutsuttiin kertomaan perhepäivähoidon kehittämiskohteista ja toisella kerralla olimme mukana kertomassa hankkeen hyödyistä ja pohtimassa hankkeen jatkoa.

Nämä palaverit olivat hankkeen kannalta hyödyllisiä, sillä palaverieissa saimme uutta suuntaa hankkeen kehittämistyölle ja samalla pääsimme tutustumaan varhaiskasvatuksen johtoryhmään.

7. KEHITTÄMISTYÖ

Kehittämistyö on hankkeen aikana lähtenyt perhepäivähoidon tarpeista käsin. Hankkeen alussa järjestetyssä porinapiirissa hoitajat ja ohjaajat saivat kertoa toiveitaan ja odotuksiaan varhaiskasvatuksen opettajan työnkuvaan. Hankkeen aikana tehtiin myös sähköisiä kyselyitä, joiden kautta selvitimme hoitajien ja ohjaajien toiveita ja tarpeita. Aika pian ensimmäisten tutustumiskäyntien jälkeen meille alkoi myös hahmottua perhepäivähoidon kehittämiskohteet käytännössä. Esiin nousi hyvin erilaisia kehittämiskohteita alueista riippuen. Alla esitelty muutamia ajatuksia.

7.1 Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta ja toteutus

Heti hankkeen alussa kävi ilmi, että perhepäivähoitajat kaipasivat tukea lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa ja toteutuksessa. Hoitajat kokivat vasujen laatimisen työläänä ja haastavana. Erityisesti pedagogisessa kirjoitustyyliässä kaivattiin apua. Perhepäivähoitajat tuntevat ryhmässä lapset hyvin, mutta haasteena koettiin saada kirjoitettua tämä tieto vasuun. Lapsen kuvailu ja ongelmakeskeinen kirjoitustyyli oli monella hoitajalla juurtunut tapa ja harjoitelimme yhdessä uudenlaista lähestymistapaa. Tavoitteena siirtyä pois ongelmakeskeisyydestä ja lapsen kuvailusta.

Haasteeksi nousi kirjaamisessa myös tavoitteiden asettelu ja menetelmien kirjaaminen konkreettisesti. Hankkeen alussa huomasimme, että tavoitteet vasuissa olivat laajoja ja liian suuri saavutettavaksi. Tämän vuoksi myös menetelmät olivat pinnallisia ja kirjattu yleisellä tasolla.

Huomattuamme nämä haasteet päätimme, että vasun kirjaamiskerroilla keskityimme erityisesti pedagogiseen kirjoitustyyliin ja opettelemme yhdessä sitä, miten päästä pois lapsen kuvailusta ja kirjoittaa enemmän näkyviin omaa toimintaa. Kävimme kohta kohdalta vasua yhdessä läpi miettien, mitä mihinkin lokerikkoon tulisi kirjata ja miten. Harjoitelimme tavoitteiden kirjaamista ja pilkkomista pienemmiksi ja keskityimme menetelmien tarkkaan auki kirjaamiseen.

Päätimme tehdä perhepäivähoitajille vasun kirjaamisen avuksi ohjeistuksen lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan, sekä muutamia mallivasuja eri ikäisille lapsille. Nämä päätyivät lopulta tekemäämme vasuoppaaseen. Toive mallivasuille nousi myös hoitajilta, kun kysyimme mitä he haluaisivat vasuoppaassa olevan.

Myös lapsen ja huoltajien mielipiteiden huomiointi ja osallisuus nousi kehittämiskohteeksi vasutyössä. Haasteeksi koettiin erityisesti pienten lasten, sekä monikulttuuristen lasten ja huoltajien osallisuus vasun laadinnassa ja näiden lasten mielipiteiden huomioiminen, sekä selvittäminen ennen vasun laadintaa. Hankkeen aikana kehitimme ja kokeilimme perhepäivähoidolle sopivia lasten ja huoltajien osallisuuden menetelmiä ja parhaimmat niistä valittiin lopulta vasuoppaaseen. Tavoitteenamme oli saada perhepäivähoitajien käyttöön uusia helppokäyttöisiä osallisuuden menetelmiä ja tavoitteena saada heräteltyä ajatusta siihen, että lapsen tulisi lähtökohdaisesti saada osallistua ja vaikuttaa omaan varhaiskasvatussuunnitelmaansa ja myöskin saada osallistua omaan vasukeskusteluunsa ikä- ja taitotaso huomioiden. Kehitimme

myös menetelmiä huoltajien osallistamiseen ajatellen erityisesti valmistautumista vasukusteluun ja sitä miten huomioida huoltajien mielipiteet lapsen vasun laadinnassa.

Perhepäivähoitajilla ei ennen hanketta ollut käytössä havainnointi/haastattelu menetelmiä juuri ollenkaan. Lapsia kyllä havainnointiin, mutta havainnointia ei kirjattu ylös, eikä havainnointi ollut systemaattista. Haasteeksi nousi vasuja kirjatessa se, että hoitajat eivät kirjaa-misvaiheessa enää muistaneet havaintojaan tai sitä mitä lapsi oli heille kertonut. Tähän tarpeeseen kehitimme perhepäivähoidolle suunnattuja haastattelu ja havainnointi menetelmiä. Nämä menetelmät löytyvät vasuoppaasta.

7.2 Monikulttuuristen lasten ja perheiden huomioiminen perhepäivähoidossa

Alueella, jossa suurin osa lapsista oli monikulttuurisia, tehtiin huomio, että lapsen aloittaessa hoidossa, olisi hyvä olla jokin yhteinen tapa/ linjaus/suunnitelma hoidon aloittamiselle. Usein alkukeskustelu jäi pitämättä ja lasten vasujen ajankohta siirtyi liian pitkälle hoidon aloittamisesta. Syyksi tähän sanottiin olevan yhteisen kielen puuttuminen perheen kanssa. Tämän vuoksi nousi esiin tulkin käytön merkitys. Tällöin saadaan kulttuurierot ym. selvitettyä, sekä kerrottua tarkemmin suomen varhaiskasvatuksesta ja sen lainsäädännöistä. Hankkeen aikana selvitimme mitä eri kaavakkeita on Turussa saatavilla eri kielillä, jotka liittyvät vasun laadintaan ja siihen valmistautumiseen ja veimme tätä tietoutta hoitajille. Lisäksi korostimme alkukeskustelun merkitystä hoidon alkaessa ja vasun aikataulun merkitystä myös monikulttuurisilla lapsilla. Lisäksi saimme vietyä kentälle tulkin käytön tärkeyttä ja se lisääntyikin hankkeen aikana merkittävästi.

Alueilla, jossa ryhmän kaikki lapset saattavat olla eri kulttuureista, eikä yhteistä kieltä ole, saattaa hoitaja tarvita alkuun ihan lisää käsiparia arjen pyörittämiseen. Uusien arjen käytänteiden ja tapojen opetteluun lapsilla kuluu usein paljon pidempi aika ja he tarvitsevat usein kuvien käyttöön tehokkaampia ja monipuolisempia menetelmiä kuin suomenkieliset lapset. Ja sama koskee myös monikulttuuristen perheiden kanssa käytävässä yhteistyössä. Kielimuuri on näissä hoidon aloituksissa yleensä merkittävä. Myös kaikkien kaavakkeiden ja lomakkeiden täytöt koetaan haastaviksi ja niinpä hankkeen aikana yritimme myös helpottaa hoitajia näissä asioissa. Siksi Vasuoppaaseen on koottu oma osio monikulttuuristen lasten ja perheiden huomioimiseen, sekä koottu oma malli täyttölomake monikulttuuristen lasten tarpeisiin heidän vasun laatimisen tueksi.

7.3 Perhepäivähoidon ulkotoiminnan kehittäminen

Huomasimme heti hankkeen alussa, että ulkoilulla on tärkeä merkitys perhepäivähoidossa ja hoitajat ulkoilevat usein koko aamupäivän. Pedagogista toimintaa ei kuitenkaan ulkoiluissa ollut ja lapset leikkivät usein keskenään. Toive kehittää perhepäivähoidon ulkopedagogiikkaa nousi esiin myös ohjaajien toiveesta jo ensimmäisissä yhteisissä palaverissa.

Korona aika antoi meille hyvän tilaisuuden päästä kehittämään perhepäivähoidon toiminnallista ja pedagogista ulkoilua, sillä koronan vuoksi pääsimme tapaamaan hoitajia vain aamu-ulkoiluissa. Tähän tarpeeseen kehitimme ja kokosimme yhteen perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketin (kts. Luku 8.2 Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketti), jota käytimme ulkotapaamisissa työvälineenä.

Korona aikana ohjasimme hoitajien kanssa yhdessä ulkopedagogiikkaa ja kokeilimme erilaisia toiminnallisia ulkoleikkejä. Parhaimmat näistä valikoitui tekemäämme ulkopedagogiikan materiaalipakettiin.

Lopulta päädyimme valmistamaan alueille valmiit materiaalikansiot, joita kierrätetään hoitajalta toiselle. Hoitajat ovat kokeneet materiaalin hyväksi ja helppokäyttöiseksi ja ovat ottaneet sen osaksi ulkoilua. Tämän myötä toiminnallisuus ja pedagoginen toiminta on tullut osaksi perhepäivähoitajien ulkoiluja ja toimintatapaa.

Ulkopedagogiikan materiaalipaketti herätti suurta kiinnostusta myös sosiaalisen median eri ryhmissä. Jaoin pakettia Facebookin ja Instagramin välityksellä varhaiskasvattajille suunnattuihin sivustoihin. Turun kaupungin viestintä jakoi materiaalia ja ohjevideota myös kaupungin omilla kanavilla mm. Metku, turku.fi uutisvirta ja sivistystoimialan somekanavat.

7.4 Perhepäivähoidon yhteisten liikuntahetkin suunnittelun ja ohjaamisen kehittäminen

Hankkeen alussa osallistuimme eri alueiden yhteisiin jumppahetkiin. Jokaisen alueen perhepäivähoitajilla oli kerran viikossa varattuna kaupungin liikuntasali, jota he käyttivät yhteisesti. Ohjaajat olivat toivoneet, että kävisimme havainnoimassa jumppahetkiä ja kehittäisimme niitä ohjatumpaan suuntaan. Muutamilta alueilta yhteisistä jumppahetkistä puuttui ohjaus ja suunniteltu tekeminen. Monesti jumppa rakentui niin, että saliin tuotiin erilaisia liikuntavälineitä ja lapset saivat leikkiä niillä vapaasti.

Päätimme, että teemme työparin kanssa yhteisiä havainnointikertoja alueidemme jumppahetkiin. Niissä ohjasimme muutamia

ohjattuja liikuntaleikkejä lapsille, ajatuksena näyttää käytännössä, mitä kaikkea jumpassa voi tehdä.

Muutaman kerran jälkeen yksi perhepäivähoitajista pyysi, että tekisimme heille jumpaohjelma rungon, jota he voisivat käyttää jumppien suunnittelun pohjana. Tartuimme tähän ja lähetimme jumpparunгон kaikille alueille käyttöön. Tämän myötä hoitajat jakoivat vastuuvuorot jumppien suunnitteluun ja vetämiseen. Tämä lähti hyvin käyntiin, mutta sitten koronan vuoksi yhteiset jumppahetket jouduttiin perumaan.

7.5 Pedagogiset viikkosuunnitelmat ja vasun oppimisen osa-alueet

Tutustumiskäyntikertojemme jälkeen huomasimme, että perhepäivähoitajat eivät laadi viikkosuunnitelmia, eikä kehkeytyvä opetussuunnitelma näkynyt toiminnassa. Ennen koronaa, viikkoa on rytmittänyt yhteiset jumppahetket, muskarit ja seurakunnan kerhot. Oman ryhmän kanssa tehtävä suunniteltu pedagoginen toiminta oli vähäistä. Keskustelimme tästä ohjaajien kanssa ja pohdimme, millä tavoin he saavat tietoa toiminnasta perhepäivähoitajilta. Keskustelimme myös siitä, miten huoltajille tehdään toimintaa näkyväksi. Ohjaajat kertoivat, että hoitajat lähettävät heille paljon valokuvia viikoittain ryhmän touhuista ja samalla laittavat valokuvia myös huoltajille.

Tästä lähti ajatus kehittää suunnitelmallista pedagogista toimintaa ja käyttöön otettiin ohjaajien toimesta oppimisen osa-alueet viikkosuunnitelma pohja. Tämä esiteltiin perhepäivähoitajille yhteisesti kehittämisspäivässä. Viikkosuunnitelma pohja koettiin haastavana, eikä pohjaa osattu käyttää oman työn suunnittelun välineenä. Perhepäivähoitajat kaipasivat

selkeää ohjeistusta, miten pohjaa käytetään ja mitä lähetetään ohjaajalle ja mitä huoltajille. Moni alue päätyi tekemään toteutumaa, yksi alue kirjasi suunnitelmaa. Vasun oppimisen osa-alueet olivat myös perhepäivähoitajille vieraita ja hoitajat pyysivät näissä meiltä apua. Pohdimme vasun oppimisen alueita hoitajien kanssa ulkokäynneillämme ja vasu skypeissä.

Läntisellä alueella toinen opettajista piti hoitajaillan, jossa kävi hoitajien kanssa yhdessä läpi vasun oppimisen osa-alueet ja mitä ne ovat käytännössä perhepäivähoitajien työssä. Tämän tekemämme koonnin lähetimme kaikille ohjaajille ja osa jakoi sitä eteenpäin. Eteläisen alueen hoitajat kaipasivat myös valmista mallipohjaa viikkosuunnitelmaan, joten teimme myös tällaisen kaikille jakoon.

Korona sai aikaan sen, että yhteiset toimintatuokit jouduttiin perumaan ja tämä antoi hyvän tilaisuuden kehittää oman ryhmän toiminnan suunnittelua. Tällöin oman ryhmän viikkosuunnitelmat tulivat tehokkaammin käyttöön.

Loppujenlopuksi yhteistä linjaa toiminnan suunnitteluun ja kirjaamiseen ei saatu ja viikkosuunnitelman pohjaa kokeillaan edelleen eri tavoin. Jokaisella alueella on sama pohja käytössä, mutta toiset kirjaavat siihen suunnitelmaa ja toiset toteutumaa. Kehittäminen jatkuu edelleen ja tavoitteena on löytää hoitajien työtä parhaiten palvelema tapa tehdä suunnittelua. Tavoitteena on kehittää suunnittelua myös enemmän kehkeytyvän opetussuunnitelman mukaiseksi.

7.6 TVT-taidot ja digityövälineet

Yhtenä suurena kehittämiskohteena perhepäivähoidossa ovat TVT -taidot, sekä työvälineet. Perhepäivähoito on selvästi jäljessä muusta

varhaiskasvatuksesta digitaalisuuden osalta. Digipedagogiikan käytäntöjä ei juurikaan ole, eikä myöskään tarvittavaa välineistöä. Perhepäivähoitajilla on käytössä vain älypuhelin ja keväällä 2021 osa hoitajista sai käyttöönsä kaupungin iPadeja. Hetken aikaa perhepäivähoitajilla oli käytössä ecopc-tietokoneet, jotka todettiin hankalaksi käyttää, sillä näihin koneisiin ei pystynyt tallentamaan tiedostoja.

Linjaus on, että lasten varhaiskasvatussuunnitelmat tulisi kirjata sähköisessä muodossa ja tämä on tuottanut perhepäivähoidossa suuria haasteita, sillä perhepäivähoitajilla ei ole käytössä kaupungin tietokoneita. Aikaisemmin suurin osa hoitajista laati lasten varhaiskasvatussuunnitelmat käsin ja osa laati ne omilla kotitietokoneillaan. Tämä aiheutti ylimääräistä tallennustyötä ohjaajille ja hoitajille ja usein myös sen, että kotikoneella tehdyt vasut eivät auenneet kunnolla tai lomake ei toiminut kunnolla. Tämä asetti hoitajat myös eriarvoiseen asemaan, sillä osalla oli omat toimivat työvälineet ja osalla ei.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa yhtenä osa-alueena on monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen. Tämä edellyttää digi välineiden pedagogista käyttöä ja mediataitojen harjoittelua lasten kanssa perhepäivähoidossa. Tämä ei tällä hetkellä ole mahdollista perhepäivähoidossa puutteellisten välineistön ja osaamisen vuoksi.

Otimme asian esiin ohjaajien kanssa käydyissä keskusteluissa ja mietimme ratkaisuja tähän. Omalta osaltamme pyrimme auttamaan hoitajia digi-asioissa erityisesti vasujen tallentamisessa ja lähettämisessä, sekä tietokoneen perus käyttö taidoissa. Korona aika haastoi perhepäivähoitajat tekemään suuren digiloikan, sillä koronan vuoksi hoitajapalavereita alettiin pitämään etänä. Pyrimme

auttamaan hoitajia Teamsin ja Skypen käytössä ja järjestimme yhdessä mm. vasukeskusteluja Teamsin kautta. Korona vuoksi siirryimme laatimaan lasten vasuja ensin Skypen ja myöhemmin Teamsin kautta. Näitä alustoja käyttäessämme pyrimme näyttämään esimerkkiä niiden helppokäyttöisyydestä ja toimivuudesta. Osallistuimme myös hankehakutyöryhmään, jossa haettiin rahoitusta innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittämiseen. Pohdimme yhdessä miten pystyisimme hankkeen kautta kehittämään perhepäivähoidon digitaitoja ja teimme hankehakemusta yhdessä.

7.7 Pohdintaa kehittämistyöstä

Haasteena kehittämistyössä koimme alueelliset eroavaisuudet. Huomasimme, että perhepäivähoidossa alueelliset toimintatavat olivat hyvin erilaiset ja jokaisella alueella esiin nousi omat kehittämiskohteet. Yhteisessä ohjaajien palaverissa keskustelimme myös mahdollisuudesta valita muutama yhteinen kehittämiskohde koko perhepäivähoidolle, jota lähtisimme yhdessä syksyllä viemään eteenpäin. Tämä koettiin kuitenkin haasteelliseksi alueellisten erojen vuoksi.

Huomasimme, että uusien asioiden sisäistäminen vaatii perhepäivähoidossa käytännön ohjausta ja yhdessä tekemistä. Pelkät hoitajapalaverit tai koulutukset eivät riitä, vaan hoitajat kaipaavat asioiden tekemistä käytännössä. Perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työmuoto on tehokas kehittämisen ja kehittymisen tapa, sillä kotikäynneillä pääsemme toteuttamaan juuri tätä työtappaa käytännössä yhdessä hoitajien kanssa.

Perhepäivähoidon pedagogiikan kehittämisessä toimii parhaiten yhdessä tekeminen, sekä valmiit materiaalit. Perhepäivähoitajat kaipaavat uusia pedagogisia vinkkejä työhönsä, sillä he toimivat ryhmänsä kanssa yksin, eivätkä pääse jakamaan ideoita tai ajatuksia tiimiparin kanssa. Monellakaan perhepäivähoitajalla ei ole mahdollisuuksia tulostaa tai valmistaa opetusmateriaaleja omaan käyttöön, koska heillä kaikilla ei ole tarvittavia välineitä, tietokonetta ja tulostinta, jolloin valmiit materiaalit toimivat parhaiten. Vaikka mahdollisuus materiaalin valmistamiseen olisi mahdollista lähipäiväkodissa, se koetaan turhan haasteelliseksi ja mahdottomaksi toteuttaa, varsinkin nyt korona-aikaan.

8. HANKKEEN AIKANA TUOTETUT MATERIAALIT

Hankkeen aikana tuotimme kaksi suurempaa materiaalikokonaisuutta perhepäivähoidon tarpeisiin, Vasuoppaan sekä Ulkopedagogiikan materiaalipaketin. Nämä kehittyivät ja rakentuivat hankkeen aikana valmiiksi kokonaisuuksiksi käytäntöä ja tarpeita vastaaviksi.

8.1 Vasuopas

Vasuopas on suunnattu Turun kaupungin perhepäivähoitoon lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen ja toteuttamiseen. Vasuoppaaseen on koottu tietoa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmasta ja sen prosessin vaiheista. Vasuoppaasta löytyy materiaalia lapsen havainnointiin ja haastatteluun, lapsen ja huoltajien osallistamiseen, vieraskielisten lasten ja huoltajien osallistamiseen, sekä mallilomakkeita ja ohjeistuksia vasun kirjaamisen tueksi.

Vasuoppaassa olevia menetelmiä on testattu käytännössä yhdessä perhepäivähoitajien kanssa ja tällä tavoin todettu niiden toimivuus perhepäivähoidossa. Vasuopas laadittiin yhteistyössä perhepäivähoidon ohjaajien tietoja hyödyntäen, jotta opas olisi monipuolinen ja kattava, ja erityisesti perhepäivähoitoa kehittävä kokonaisuus liittyen vasun laadintaan ja toteutukseen. Vasuopas koottiin valmiiksi, vaikka tiedossa olikin että vasua päivitetään tällä hetkellä kaupungin tasolla ja joitakin muutoksia saattaa olla tulossa lähiaikoina.

Vasuopas löytyy:

[Hankkeen blogista \(PDF\)](#)

[Turun kaupungin dokumenttikirjastosta \(Dotku, PDF\)](#)

 TURKU	Sisällys	
Vasuopas	1 Johdanto 4	8 Täyttöohjelmakkeita ja mallivasuja 24
Opas lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan ja toteutukseen perhepäivähoidossa	2 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma 5	8.1 Täyttöohjelmakkeet 24
Turun kaupunki	2.1 Mikä on lapsen varhaiskasvatussuunnitelma? 5	8.2 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman mallit 24
	2.2 Vervoittavat asiakäytöt lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa ja perhepäivähoitajan työssä 5	9 Vieraskielisten ja monikulttuuristen lasten ja perheiden huomiointi osana lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaa 26
	3 Aikakeskustelu perhepäivähoidossa 6	9.1 Kielet ja kulttuuriset varhaiskasvatus 26
	3.1 Aikakeskustelun kirjaaminen ja järjestäminen 6	9.2 Äännekkien käyttö merkitys ja lukeminen 27
	4 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman prosessi perhepäivähoidossa 7	9.3 Suomen kielen opettaminen, oppimisen seuranta ja arviointi 27
	4.1 Kaavio lapsen varhaiskasvatussuunnitelman prosessista perhepäivähoidossa 7	9.4 Yhteistyö huoltajien kanssa 28
	4.2 Ohjeistus lapsen varhaiskasvatussuunnitelman prosessista perhepäivähoidossa 8	9.5 Monikulttuurisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen ja siihen valmistautuminen 28
	5 Havainnointi ja haastattelu 11	9.6 Menetelmä monikulttuuristen lasten kielen kehityksen seurantaan ja tukemiseen 29
	5.1 Havainnointi- ja haastattelulomakkeita perhepäivähoitajalle 11	Raportin liitteet 32
	5.2 Perhepäivähoitajan havainnointiväline 12	
	5.3 Kaavio ja ohjeistus huoltajille jaettavista havainnointi- ja haastattelulomakkeista ennen vasukeskustelua 12	
	6 Lapsen ja huoltajien osallisuus lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa 14	
	6.1 Lapsen osallisuuden määrittely 14	
	6.2 Lapsen osallistuminen vasukeskusteluun 16	
	6.3 Menetelmä huoltajien osallistamiseen 17	
	7 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta 18	
	7.1 Mitä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan? 18	
	7.2 Mitä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan ei kirjata? 19	
	7.3 Miten kirjataan? 19	
	7.4 Miten kirjoitetaan lapsen luonteenpiirteet näkyviin? 20	
	7.5 Tuen tarpeen kirjaaminen 22	
	7.6 Tavotteiden asettelu lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan 23	

8.2 Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketti

Ulkopedagogiikan materiaalipaketti on syntynyt perhepäivähoidon tarpeesta käsin ja olemme keränneet siihen mahdollisimman paljon erilaisia perhepäivähoitoon sopivia toiminnallisia ja pedagogisia ulkoleikkejä ja menetelmiä. Materiaali sopii käytettäväksi myös muilla varhaiskasvatuksen osa-alueilla. Materiaalia voi käyttää hyvin myös sisätiloissa. Osa leikeistä ja menetelmistä on lainattu muista julkaisuista, sekä netistä ja osa on meidän perhepäivähoidon kiertävien varhaiskasvatuksen opettajien itse kehittelemiä ja osa perhepäivähoitajien ideoimia. Suurin osa leikeistä ja menetelmistä on testattu perhepäivähoidossa.

Ulkopedagogiikan materiaalipaketti sisältää:

- ohjeistuksen materiaalipaketin käytöstä
- ulkoleikkikortit aihealueittain
- leikkeihin tarvittavat valmiit materiaalit.
- vinkkiohjekortin ohjaajalle

Ulkopedagogiikan materiaalipaketti löytyy:

[Hankkeen blogista](#)

[Turun kaupungin dokumenttikirjastosta](#)

[\(Dotku\)](#)

Kuvassa ulkopedagogiikan materiaalipaketin sisältöä ja sen tekijät.

Kuva materiaalista.

8.3 Hankkeen blogi

Hankkeen blogi syntyi tarpeesta saada kaikki hankkeen aikana valmistetut materiaalit mahdollisimman monen tahon saataville ja yhteen ja samaan paikkaan. Sieltä löytyy kaikki hankkeen aikana tehdyt materiaalit ja ulkopeda materiaalin käyttöohje video.

Hankkeen blogi osoite

[Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketti – Turun kaupunki \(turku.fi\)](http://Perhepäivähoidon_ulkopedagogiikan_materiaalipaketti_-_Turun_kaupunki_(turku.fi))

9. HANKKEEN PALAUTEKYSELYT

Hankkeen aikana teimme perhepäivähoitajille sekä perhepäivähoidon ohjaajille sähköisiä kyselyjä liittyen työnkuvamme tarpeisiin ja hyötyihin. Kaikilla hankkeeseen osallistuneilla perhepäivähoitajilla ja perhepäivähoidon ohjaajilla oli vastausvelvollisuus näihin kyselyihin, joten saimme kyselyistä kattavaa palautetta.

Kyselyitä tehtiin hankkeen aikana yhteensä neljä:

1. Ensimmäinen sähköinen kysely hoitajille
 2. Välikysely hoitajille
 3. Loppukysely perhepäivähoitajille
 4. Loppukysely perhepäivähoidon ohjaajille
- Seuraavissa luvuissa esitellään kyselyiden pohdintaa, analyysia ja tuloksia.

9.1 Ensimmäinen sähköinen kysely hoitajille

Sähköisen kyselyn toteutus ja tavoitteet:

- Sähköinen kysely tehtiin hankkeen alussa, lokakuussa 2019
- Kyselyyn vastattiin anonyymisti omalla tietokoneella tai älypuhelimella
- Kaikki hoitajat vastasivat kyselyyn määräajan puitteissa
- Varahoitajille tehtiin erillinen haastattelu, koska he eivät tee vasuja
- Kyselyssä kartoitettiin hoitajien kokemuksia vasun laadinnasta ja toteutuksesta, jotta pystyimme kehittämään toimivan ja tarpeellisen oppaan heille työkaluksi vasujen laadinnan tukemiseksi

Kyselyn vastaukset kokonaisuudessaan löytyvät LIITE 7 ENSIMMÄINEN SÄHKÖINEN KYSELY.

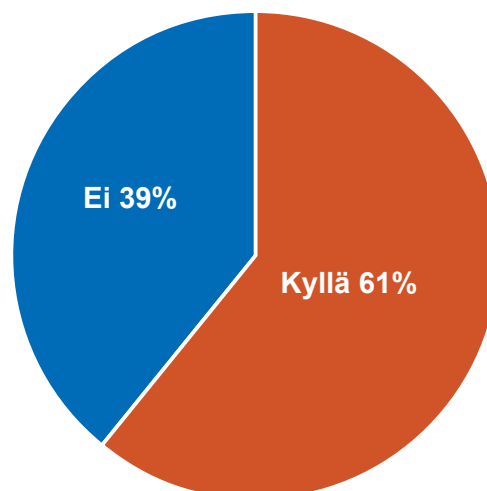
Kyselyssä nousi esille tarve vasujen laadinnan selkeyttämiseen ja perhepäivähoidon ohjaajan tuen puute vasujen laadinnassa.

Kyselyssä nousi esille tarve vasujen laadinnan selkeyttämiseen ja perhepäivähoidon ohjaajan tuen puute vasujen laadinnassa.

1. Varhaiskasvatussuunnitelman laadinta:

- Koen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnan helppona 2,5%
- Olen saanut siihen tarpeeksi koulutusta 2,5%
- Olen saanut riittävästi ohjausta ohjaajalta 2,1%
- Se vie minulta paljon aikaa 2,9%

2. Kaipaen tukea vasun kirjaamiseen?

Sähköisen kyselyn päätelmät ja tulokset:

- Vasujen laadinta todettiin haasteellisena ja vievän kohtuullisen paljon aikaa
- Koulutusta vasujen laadintaan oli saatu jonkin verran, mutta perhepäivähoidon ohjaajalta saama tuki koettiin riittämättömäksi
- Vasun uuteen kirjoitustapaan koettiin tarvetta saada lisää tukea
- Vasujen toteutus arjessa sujuu hyvin, mutta jokaisen lapsen omien tavoitteiden huomioiminen toiminnan suunnittelussa vaatii harjoittelua ja tukea
- Hoitajilla oli hyviä havainnointimenetelmiä käytössä, mutta uusia kaivattiin myös lisää
- Pedagogisen dokumentoinnin välineitä oli jo käytössä, mutta niiden hyödyntämiseen tehokkaammin, hoitajat kaipasivat lisää tukea
- Lasten ja huoltajien osallisuus toteutuu perhepäivähoidossa hyvin ja yhteistyö perheiden kanssa oli toimivaa. Hyviä menetelmiä osallistamiseen kaivattiin silti lisää
- Vasukeskustelut pidetään pääasiassa hoitajan kotona
- Vasukeskusteluja pidettiin kerran vuodessa, eikä välikirjauksia oltu tehty juuri ollenkaan
- Vasut laadittiin pääasiassa sähköiselle pohjalle, mutta tietokoneet työvälineenä olivat puutteelliset tai puuttuivat kokonaan. Myös tietokoneen käytössä tarvittiin paljon tukea ihan perusasioista lähtien
- Vasut koettiin tärkeäksi työvälineeksi ja oma kehittymismahdollisuus vasun laadinnassa koettiin hyväksi, kunhan tarvittavaa tukea saadaan ohjaajalta tai varhaiskasvatuksen opettajalta

9.2 Välikysely hoitajille

Kyselyn toteutus:

Välikysely laadittiin lokakuussa 2019 sähköisenä kyselynä, ja hoitajat vastasivat siihen anonymisti omalta tietokoneelta tai puhelimelta.

Kyselyn tavoite:

Välikyselyssä selvitettiin millaisia ajatuksia hankkeen varhaiskasvatuksen opettajan työ herättää ja millaisia odotuksia hoitajilla meidän työstä oli. Kyselyssä kartoitettiin Porinapiirissä saatua infoa ja mitä lisävinkkejä hoitajat olivat saaneet vasutyöhön varhaiskasvatuksen opettajalta. Kaikki lisävinkit joita he olivat meiltä saaneet, liittyivät vasun täyttöön ja kirjaamiseen, eli juuri niihin, mitä mekin olimme ajatelleet.

Kyselyn analyysi:

Vastauksissa nousi esiin innostuneisuutta ja oltiin mielissään kun saadaan apua omaan vasutyöhön, mutta myös ihmeteltiin mitä tämä työmuoto käytännössä tarkoittaa ja jännitettiin sitä, kun vieras ihminen tulee omaan kotiin. Suurin osa hoitajista koki että he saavat enemmän apua ja tukea varhaiskasvatuksen opettajalta itseltään, kuin erilaisista sähköisistä materiaaleista yms. jota heillä tuntui olevan tarpeeksi, mutta tiedon viemistä käytäntöön kaivattiin.

Hoitajat olivat ottaneet käyttöön meidän heille tarjoamia erilaisia kaavakkeita vasun laadinnan tukemiseen sekä kaikki leikkivinkit oli otettu mielellään vastaan.

Minkälaista hyötyä perhepäivähoidon kiertävästä varhaiskasvatuksen opettajasta oli sinulle? (Perhepäivähoitajien vastauksia kyselystä)

” Sai hyviä ulkoiluun liittyviä vinkkejä mitä leikkejä toteuttaa lasten kanssa, osa oli suunnattu isommille ja osaa pystyi hyödyntämään myös pienille

” Piristys päivään ja uusia ideoita olen saanut. Vasu apu on ollut tosi tärkeä

- ” Aloin tarkastella kasvatusta ja havainnointia monelta eri kantilta.
- ” Vasut tulevat kutakuinkin oikein laadittua. Lapsia tulee aktivoitua, niin ulkona puistossa/metsässä, kuin sisälläkin, saatujen vinkkien avulla.
- ” Sain kuulla missä muodossa vasuja kirjoitetaan.
- ” Olen saanut apua siirtymätilanteiden sujumiseen lasten kanssa.

Kaikki perhepäivähoitajat olivat saaneet apua vasutyöhönsä kiertävältä varhaiskasvatuksen opettajalta, paitsi perhepäivähoidon varahoitajat, koska he eivät laadi työssään vasuja. Varahoitajille pyrittiin tuomaan omaan työhön sopivia havainnointimenetelmiä ja -tapoja, sekä vietiin pedagogisia vinkkejä.

Koko kyselyn vastaukset löytyvät raportin lopusta. LIITE 8 VÄLIKYSELY HOITAJILLE.

9.3 Loppukysely hoitajille

Perhepäivähoitajille laaditun loppukyselyn toteutus, tavoitteet ja analyysi

Toteutus:

- Perhepäivähoitajille laadittiin sähköinen kysely PD hankkeen loppupuolella, eli maaliskuussa 2021. Kysely tehtiin sähköisenä kyselynä. Kyselyyn vastattiin anonyymisti omalla tietokoneella tai älypuhelimella. Kyselyitä lähetettiin yhteensä 20 kappaletta. 17 perhepäivähoitajalle ja 3 perhepäivähoidon varahoitajalle. Määräaikaan mennessä saimme yhteensä 16 vastausta.

Tavoitteet:

- Kyselyssä halusimme selvittää mitä hyötyä varhaiskasvatuksen opettajasta on ollut vasujen laadinnassa perhepäivähoidossa. Ovatko perhepäivähoitajat saaneet hyötyä enemmän konkreettisesti itse opettajalta vai heille laaditusta materiaalista. Kyselyssä kysyttiin myös mielipidettä uudesta sähköisestä työmuodosta, Skypen ja Teamsin, käyttämisestä keskusteluvälineenä vasujen laadinnassa. Kyselyssä selvitettiin myös perhepäivähoitajan oman työ kehittymisestä, kun hänellä on ollut varhaiskasvatuksen opettaja työparina. Sekä lopuksi kartoitettiin yhteistyö toiveita tulevaisuudessa, jos tämä työmuoto jatkuisi.

Analyysi:

- Kyselyssä selvisi, että kaikki, eli 100% perhepäivähoitajista olivat sitä mieltä, että he saivat apua varhaiskasvatuksen opettajalta vasujen laadinnassa ja omassa työssään. Erityisesti apua koettiin saatavan vasulomakkeen täyttämässä, sekä eri lomakkeiden täyttämässä niin sähköisesti kuin paperi versioina. Lisäksi varhaiskasvatuksen opettajalta saatiin uutta näkökulmaa vasujen laadintaan, sekä sen uuteen kirjoitustyyliin. Lisäksi saatiin hyvää uutta materiaalia esim. lasten havainnointiin, haastatteluun ja lasten ja huoltajien osallistamiseen. Näitä voidaan hyödyntää vasun laadinnan tukena.
- Puolet perhepäivähoitajista olivat sitä mieltä, että he saivat apua enemmän suoraan opettajalta henkilökohtaisesti, kuin heille tarjotusta sähköisestä materiaalista ja koulutuksista. Puolet taas kokivat saadun sähköisen materiaalin riittävän, ilman opettajan ohjausta tai tukea.

- Sähköiset työvälineet, Skype ja Teams oli koettu suhteellisen hyväksi ja toimiviksi. 56% oli kokenut ne oikein toimiviksi. Lopuilla ongelmaksi koitui ehkä puuttuva työväline, koska perhepäivähoitajilla ei ole saatavilla omia työtietokoneita, nettilinjojen kantamattomuus tietyillä alueilla tai ylipäätään tietotekniikan käytön osaamisen puutteet.

Millaista hyötyä varhaiskasvatuksen opettajasta saatiin?

- ” Opinnäyttämään kaikki tarvittavat osa-alueet vasukaavakkeeseen.
- ” Ulkopedagoginen kansiossa paljon hyviä vinkkejä ja tekemistä
- ” Oman työn arvostusta.
- ” Sain materiaali vinkkejä.
- ” Ulkoilussa pedagogiikka lisääntyi .
- ” Opin lähettämään vasut sähköpostin kautta
- ” Apua arjen tekemisissä lasten kanssa, "lisäkädet"
- ” Keskusteluapua lapsia koskeissa asioissa

Mitkä asiat ovat kehittyneet perhepäivähoitajan työssä varhaiskasvatuksen opettajan käyntien myötä?

Tässä kootut vastaukset hoitajien kyselystä:

- ” Pedagogiset yksilölliset tuokiot lasten kanssa lisääntyneet.
- ” Osallistan lapsia vielä enemmän toiminnassa.

” Vasuissa on laajemmin sisältöä.

” Pedagogiikan lisääntyminen ulkotoiminnassa.

” Uusia näkökulmia on tullut omaan työskentelyyn. Vasun uusi kirjoitustyyli.

” Saanut vinkkejä eri ikäisille lapsille ulko- ja sisäleikeistä

” Ohjatut toiminnot.

94% perhepäivähoitajista kokivat, että he ovat saaneet uusia vinkkejä ja ideoita työhönsä, vaikka korona-aika muuttikin työnkuvaa niin ettei hoitajien kotona sisällä pystynyt enää käymään. Ajatuksia pystyttiin kuitenkin vaihtamaan ulkoiluissa ja Skypen sekä Teamsin välityksellä lasten nukkuma-aikana.

Mitä uusia vinkkejä perhepäivähoitajat ovat saaneet varhaiskasvatuksen opettajalta:

Tässä koottuja aiheita hoitajien vastauksista:

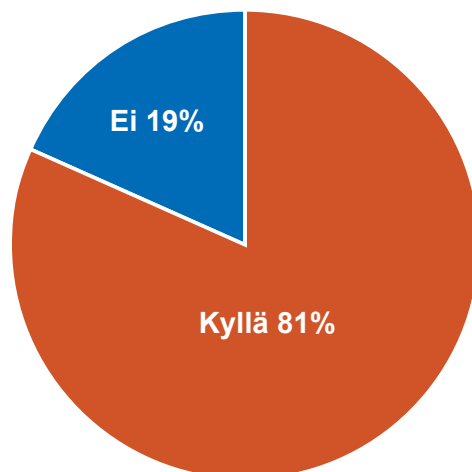
- ” Ulkopedagogiikan materiaalipaketti mainio.
- ” Kuvakorttien tärkeys puheen tukemisessa.
- ” Uusia leikki- ja peli-ideoita.
- ” Suujumppa ohjeita puheen kehitykseen.
- ” Tapoja lasten ja perheiden osallistamiseen.
- ” Tuokio- ja toiminta mallit.

100% kyselyyn vastanneista olivat sitä mieltä että tämä työmuoto, jossa perhepäivähoitajan tukena ja työparina on varhaiskasvatuksen opettaja, on hyödyllinen.

Hoitajien perustelut työmuodon hyödyistä:

Tähän on koottu tiivistetysti hoitajien vastauksia:

- ” Sain hyviä työkaluja lisää työskentelyyni.
- ” Opin itse rauhoittumaan, kun tietää, että apua on saatavilla, jos tarvitsee.
- ” Keskustelua ulkopuolisen henkilön näemyksen pohjalta.
- ” Sain paljon vinkkejä toimintaan ja toimintatapoihin.
- ” Vasut ovat nyt lain mukaisesti laaditut.
- ” Ulkoilut ja jumpat sisältävät nyt ohjattua toimintaa.
- ” Olen pitänyt hyvänä nähdä käytännössä miten toimitaan ja saanut paljon vinkkejä sekä mahdollisuuden kysellä jos on jokin asia mietittänyt.
- ” Perhepäivähoidolla on hyvä olla oma opettaja, jonka puoleen voi kääntyä missä tahansa lapsiin liittyvässä asiassa.
- ” Koko vasuprosessi on nyt paremmin hallinnassa: valmistautuminen, vasukeskustelun pitäminen, vasun kirjoittaminen sekä lasten ja vanhempien osallisuuden huomioiminen. Lapset tykkäsivät kun varhaiskasvatuksen opettaja kävi vierailulla.
- ” Tässä työssä tarvitsen varhaiskasvatuksen opettajaa ja neuvon antajaa.

81% vastaajista toivoisi työmuodon jatkuvan sellaisenaan. 19% kokivat että työmuoto voisi jatkua jossain muodossa niin, että siinä huomioitaisiin paremmin perhepäivähoitajan työn ajankäyttö ja resurssit, sekä perhepäivähoito työmuotona ylipäättään paremmin.

Ajatuksia varhaiskasvatuksen opettajan työmuodosta ja yhteistyöstä, jos se jatkuu tulevaisuudessa:

- ” Kyselyssä hoitajilta nousi hyviä ja varteenotettavia huomioita yhteistyön hyödyistä ja sen jatkosta jos tämä työmuoto olisi pysyvä. Kaikki olivat sitä mieltä että työn olisi jollain muotoa hyvä jatkua. Alla koontia hoitajien vastauksista:
- ” Vaikka tiedän, että meillä on veo käytössä, jota harvoin kuitenkaan tulee käytettyä tai harvoin tulee käymään tai ainakin harvoin tuntee pph:n lapsia. Mielestäni olisi hyvä, että nyt kun perhepäivähoitajien joukko on pienentynyt reilusti, olisi meillä yksi opettaja käytössä joka tutustuisi pph lapsiin sekä antaisi arkeen vinkkejä. Varmaan myös huomaisi paremmin kehityksen viivästymät tai ainakin olisi pph:lla joku johon tukeutua,

jos huomaa hoitolapsessaan tällaista ja joka olisi enemmän tietoinen ko lapsen kehityksessä, kuin vain huoli tilanteesta kutsuttava veo. Aiemmin alueellemme on tehty yhteinen toimintasuunnitelma (ei enää vuosiin) jossa vinkkejä askarteluista, lauluista, tekemisestä. Osaan kyllä itsekin, mutta jotenkin olisi helpompi kun olisi valmis pohja, jota sitten muokkaisi omalle ryhmälle sopivaksi.

- ” Konsultaatiota tarvittaessa. Mahdollisuutta saada lapsen tarvitsemaa tukea/mielipide asiaan yhdeltä taholta, eikä niin että ensin teidän kanssa ja sitten lisäksi esim. veon kanssa.
- ” Ehkäpä satunnaisia käyntejä kerran tai pari vuodessa. Apua tarvittaessa esim. vasuihin.
- ” Yhteisiä ulkoilu hetkiä sekä vasukeskusteluissa mukana oloa tai yleensäkin vasu asioissa auttamista.
- ” Nykyinen työmuoto ollut hyvä. Palaverit voisi järjestää vain tarpeen mukaan, ei joka tapaamisen yhteydessä.
- ” Olisi hyvä, jos tämä vasu-osaaminen levitetäisiin myös niille alueille, jotka eivät nyt kuuluneet tähän projektiin. Itse toivoisin vinkkejä maahanmuuttajalasten kielen oppimisen tukemiseen.
- ” Koko kyselyn vastaukset löytyy raportin lopusta LIITE 9 LOPPUKYSELY PERHEPÄIVÄHOITAJILLE

9.4 Loppukysely perhepäivähoidon ohjaajille

Perhepäivähoidon ohjaajille laaditun loppukyselyn toteutus, tavoitteet ja analyysi

Toteutus: Kysely toteutettiin sähköisenä linkkinä hankkeen loppupuolella, maaliskuussa 2021. Kysely lähetettiin viidelle perhepäivähoidon ohjaajalle, jotka olivat olleet hankkeessa mukana. Kyselyyn vastattiin anonymisti omalla tietokoneella tai älypuhelimella. Määräaikaan mennessä kaikki viisi perhepäivähoidon ohjaajaa olivat vastanneet kyselyyn.

Tavoitteet: Kyselyssä selvitettiin varhaiskasvatuksen opettajan työmuodon hyödyistä perhepäivähoidossa, perhepäivähoidon ohjaajan näkökulmasta. Kyselyssä selvitettiin myöskin millaista kehittymistä PD hankkeeseen osallistuneiden hoitajien kohdalla havaittiin. Sekä selvitettiin toiveesta työmuodon jatkumiselle, sekä millaista työmuoto tulevaisuudessa voisi olla.

Analyysi: Kaikki perhepäivähoidon ohjaajat kokivat varhaiskasvatuksen opettajan työmuodon perhepäivähoidossa olevan hyödyllinen.

Kyselyssä saatiin erityisen tärkeää ja hyviä huomioita sisältäviä vastauksia perhepäivähoidon ohjaajilta. He ovat olleet koko hankkeen ajan tiiviissä yhteistyössä meidän kanssa. Olemme voineet yhdessä miettiä perhepäivähoidon kehittämistä ja uuden työmuodon soveltamista perhepäivähoidossa.

Perhepäivähoidon ohjaajat kokivat varhaiskasvatuksen opettajan työn hyödyt seuraavalla tavalla:

- Tukee pedagogista johtajuutta ja lisää tasalaatuisuutta alueiden välillä. Tuovat myös työntekijät tasa-arvoisempaan asemaan muuhun varhaiskasvatukseen nähden; saavat rinnalle kulkijan, joka ei ole esimiesasemassa.
- Esimiehelle pedagogisen johtajuuden tuki. Olette toimineet ns. coachina, olette jalkauttaneet pedagogista toimintaa perhepäivähoitajien arjessa, olleet tukena vasuprosessissa ja vasun sisältöjen viemisessä pph;n arkeen, pedagoginen tulkitsija esimiehen suuntaan pph;n asioista/toiminnasta, tuki VEO:lle ja myös erityisasioiden tukemisessa esimiehelle.
- PD-hankeen työntekijä on ollut "kolmas käsi" ja rinnalla kulkija perhepäivähoitajien ohjaamisessa ja asioiden jakamisessa.
- Hoitajat ovat saaneet konkreettista apua vasujen laadintaan ja työstämiseen sekä toiminnan suunnitteluun. Varhaiskasvatuksen opettajat ovat tavanneet säännöllisesti hoitajia lapsineen ja siksi
- näkevät ammattilaisin silmin lapsen tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Myös vasun avaaminen konkreettisesti hoitajalle niin, että hän ymmärtää mitä juuri kyseisen lapsen kanssa olisi nyt hyvä tehdä. Teorian avaamista käytännön työskentelyyn. Ohjaajien työaika ei ole riittänyt hallinnollisesta työstä sekä yksityisten valvonnasta johtuen, näin konkreettiseen kentällä läsnäoloon vaikka mekin olemme tehneet kyseisiä asioita. Veot käyvät hoitajien luona vain tarpeen mukaan ja siksin tämä työ on erityisen arvokasta. Todella tärkeä työpari ohjaajalle.
- Hoitajien saama pedagoginen tuki on ollut äärimmäisen tärkeää.

Mitä kehittymistä olet havainnut PD hankkeeseen osallistuneiden perhepäivähoitajien työssä?

- Kehitys on ollut huimaa, hoitajat ovat ottaneet työmuodon omakseen ja ollaan päästy lähemmäs varhaiskasvatuslain velvoittamaa toimintaa. Vaikka hoitajia on tuettu tässä työssä ennenkin pedagogisen johtajuuden kautta, on hankkeen kautta käynyt ilmi, ettei esimiehen kautta tuleva ohjeistus ja neuvonta aina kanna käytäntöön vaan tarvitaan rinnalla kulkija, joka näyttää kädestä pitäen säännöllisesti.
- Vasun sisältöjen syvempi ymmärrys, vasujen laadinta syventynyt, lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen kokonaisuuden laajempi ymmärrys kauttaaltaan. Erityispiirteiden herkempi huomioiminen, oman toiminnan arvioinnin lisääntyminen, toiminnan suunnittelun ja kehkeytyvän opetussuunnitelman syvempi ymmärrys.
- Innostusta, uudistusta, työhön tarttumista, varhaiskasvatuksen sisältöön paremmin syventymistä
- Vasujen laadinta sujuu nyt paremmin. Nyt on erityisesti kiinnitetty huomioita siihen mitä hoitaja itse tekee käytännön työssään jotta tavoitteissa päästäisiin eteenpäin.
- Heidän päiväänsä on tullut vasupohjaista tekemistä lasten kanssa sisällä ja ulkona. Lisäksi lasten varhaiskasvatussuunnitelmat ovat normien mukaiset.

Kaikki perhepäivähoidon ohjaajat toivoisivat että tämä työmuoto tulisi pysyväksi Turun kaupungilla ja olisi vakituinen työmuoto ihan koko Suomessa.

Jos varhaiskasvatuksen opettajan työmuoto perhepäivähoidossa jatkuu, niin yhteistyön toivotaan jatkuvan huomioiden esimerkiksi seuraavia asioita.

Tähän nostettu perhepäivähoidon ohjaajille tehdyn kyselyn ajatuksia.

- Varhaiskasvatuksen opettajan työmuodon pitäisi vakiintua perhepäivähoitoon. Tiimimuotoisena työnä, jossa ohjaaja, opettaja, hoitaja toimivat tiiminä näyttäisi olevan suurin vaikutusmahdollisuus ja tulokset ovat olleet erittäin positiiviset sekä asiakastytytyväisyydessä ja työtyytyväisyydessä. Näin saataisiin kehitettyä perhepäivähoitoa nyky päivän vaatimusten tasolle ja näin lisättyä asiakkaiden kiinnostusta palveluun. Uskon, että näin myös lasten turvallisuus ja tuentarpeet saataisiin havaittua nopeammin. Vakiintuneena työmuotona saataisiin myös yksityistä perhepäivähoitoa kehitettyä.
- Toivoisin osaltaan samalla tavalla yhteistyötä perhepäivähoitajien sekä esimiehen välillä. Pedagogisen johtajuuden tuki tällä toimintamuodolla on korvaamattoman tärkeää kaikkien kolmen osapuolen välillä.
- Yhteisiä palavereja PD-työntekijän,

ohjaajan ja hoitajan välillä

- Toivoisin, että saisimme vakituiset varhaiskasvatuksen opettajat perhepäivähoitoon. Toivon myös, että syksylläkin kaikki perhepäivähoitajat saisivat heistä edelleenkin apua.
- Perhepäivähoitaja tarvitsee pedagogisen rinnalla kulkijan.

Kysely löytyy kokonaisuudessa raportin lopusta LIITE 10 KYSELY PERHEPÄIVÄHOIDON OHJAAJILLE

Perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työnkuvan hyötyjä on selvitetty monesta eri näkökulmasta. Ne on koottu tähän lukuun eri näkökulmat huomioon ottaen; perhepäivähoitajan, perhepäivähoidon ohjaajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan, lapsen sekä koko perhepäivähoidon näkökulman kannalta.

10. PERHEPÄIVÄHOIDON KIERTÄVÄN VARHAISKASVATUKSEN OPETTAJAN TYÖNKUVAN HYÖDYT

10.1 Hoitajan näkökulma

- Hoitaja saa työparin ja vierellä kulki-
jan, joka tuntee lapset ja jonka kanssa
voi jakaa ajatuksia juuri oman ryhmän
lapsista
- Yksilöllistä ohjausta lasten vasujen
laadintaan ja toteutukseen
- Havainnointi apua ja havainnointi
menetelmiä
- Lapsen ja huoltajien osallisuuden
menetelmiä
- Pedagogisia vinkkejä ja toiminta mal-
leja juuri oman ryhmän toimintaan
- Apua ja ideoita oman työn suunnitte-
luun ja suunnitelmien kirjaamiseen
- Yhdessä tekemistä ja innostumista,
työssä jaksaminen
- Tukea vasukeskusteluihin tarvittaessa
- Apua tukea tarvitsevien lasten kanssa
- Vasun mukaisen toiminnan avaami-
nen käytäntöön (mitä tarkoittaa esim.
kehkeytyvä opetussuunnitelma, miten
valitaan ryhmälle projektin aihe, mitä
ovat oppimisen osa-alueet)

10.2 Ohjaajan näkökulma

- Pedagogisen johtajuuden tuki
- Tämän päivän ohjauksen malli ja ai-
karesurssit eivät tue riittävässä määrin
varhaiskasvatuksen vaatimuksia,
joten kentälle tarvitaan varhaiskasva-
tuksen opettajaa ohjaajan tueksi
- Uusien asioiden käytäntöön viejä;
Vaikka ohjaajat ovat ohjanneet vasun
laadinnassa, järjestänyt koulutuksia ja
hoitajailtoja niin se ei ole riittänyt vas-
taamaan tämän päivän vaatimuksia.
Hoitajat eivät ole sisäistäneet kyseisiä
asioita.
- Työpari: Päiväkodin johtajilla on
varajohtajat jotka voivat ohjata tiimi-
palavereja ja tehdä esim. joitakin hal-
linnollisia tehtäviä. Heillä on myöskin
ryhmissä lastentarhanopettajat jotka
vastaavat omista ryhmistään. Meillä
tällaista mahdollisuutta ei ole ollut en-
nen tätä hanketta.
- Hoitajien tarpeiden esille tuoja
- Kehittämiskohteiden esille tuoja

10.3 Varhaiskasvatuksen erityisopettajan näkökulma

- Kynnys olla yhteydessä veo:on pienentynyt
- Hoitajat kiinnittävät nyt enemmän huomiota tuen tarpeisiin ja tuovat niitä esiin nopeammin
- Keskusteluissa kysyvät nyt erilaisia asioita ja pohtivat lasten asioita enemmän ja

eri näkökulmista

- Moniammatilliset palaverit olleet toimivia, joissa mukana perhepäivähoitaja, veo ja perhepäivähoidon opettaja
- Perhepäivähoidon opettaja hyvä työpari ja linkki veolle. Veon tehtävänä kartoittaa tuen tarve ja antaa välineitä tuen toteuttamiseen. Opettaja toimii tuen toteuttamisen viemisessä käytäntöön yhdessä hoitajan kanssa

10.4 Lapsen näkökulma

- On lapsen etu, että lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen ja toteuttamiseen hyödynnetään varhaiskasvatuksen opettajan ammattitaitoa
- Laadimme hoitajien kanssa yhdessä jokaiselle lapselle oman varhaiskasvatussuunnitelman ja silloin syvennymme yhdessä miettimään jokaisen lapsen yksilöllistä hoidon ja opetuksen järjestämistä.
- Varmistamme lasten vasujen päivittämisen, seurannan ja arvioinnin, sekä teemme yhdessä hoitajien kanssa välikirjauksia vasuun.
- Käynneillä havainnoimme lapsia yhdessä hoitajien kanssa ja tämän yksilöllisen huomioimisen ja havainnoinnin kautta myös tuen tarpeet huomataan ajoissa.
- Kun tuen tarpeet on huomattu ajoissa, voimme jatkossa olla apuna myös lapsen yksilöllisessä ohjauksessa ja tuen toteuttamisessa käytännössä.
- Olemme usein myös uusien lapsien aloituksessa apuna ja oltu lisäksi tarvittaessa
- Lapsi saa enemmän huomiota ja tunteen

osallisuudesta. Olemme kuuntelijan roolissa lapsen asioissa: aina kun käymme hoitajien luona, olemme kiinnostuneita lasten asioista ja kyselemme kuulumisia

- Yhteisien jutteluhetkien kautta olemme saaneet paljon tärkeää tietoa lapsen kokemusmaailmasta, mielenkiinnonkohteista, vahvuuksista, sekä tarpeista.
- Nämä keskustelut ovat tärkeitä, jotta lapsen ääni tulee kuuluviin.
- Näistä keskusteluista hoitaja saa ideoita toiminnan suunnitteluun. Ja tällä tavoin mahdollistetaan se että toiminta on suunniteltu lapsen tarpeista käsin ja lapsen osallisuus toteutuu
- Viemme lapsille uusia toiminta ja leikki-ideoita ja mikä tärkeintä niin olemme lapsia varten : leikimme paljon yhdessä ja tuomme iloa, yhdessäoloa ja innostusta arkeen.
- Niin kuin aikaisemmin hoitaja tuossa haastattelussa kertoikin, niin perhepäivähoidon opettajan käyntejä odotetaan innolla ja se on lapsien ja hoitajan kohokohta. Tämä kyllä näkyy, sillä olo on todella tervetullut joka kerta ja lapset juoksevat innolla halaamaan aina kun tulemme.

10.5 Koko perhepäivähoidon näkökulma

- Erilaiset materiaalit perhepäivähoidon käyttöön (Vasu-opas ja Perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipaketti)
- Koulutuspaketit kehittämispäivissä ja hoitajailloissa
- Näkyvyys ja perhepäivähoidon esille tuominen johtoryhmän palavereissa sekä Opetushallituksen sivulla
- Hoitajapalavereissa kaikilla hoitajilla on mahdollisuus kysyä vasu asioita opettajalta (esiopettajan sekä sosionomin koulutuksen tuoma osaaminen kaikkien käyttöön)
- Kehittäminen ja kehittyminen, perhepäivähoidon laadun nostaminen
- Toiminta vasunmukaiseksi koko perhepäivähoidossa, kaikille samanlainen tieto ja vaatimustaso

11. YHTEENVETO

Hankkeen aikana todettiin käytännössä tarve perhepäivähoidon varhaiskasvatuksen opettajan työnkuvalla monesta eri näkökulmasta. Näitä näkökulmia on avattu tarkemmin edeltävässä luvussa.

Hankkeen aikana huomattiin, että tehokkain tapa kehittää perhepäivähoitoa ja viedä uusia asioita hoitajille on yhdessä tekeminen ja käytännön ohjaus. Vaikka ohjaajat ovat pitäneet koulutuksia ja palavereita monet asiat eivät ole niiden kautta juurtuneet perhepäivähoitajien käyttöön. Perhepäivähoitajat kaipaavat vierellä kulkijaa ja tiimiparia. Ohjaajilla ei kuitenkaan ole resursseja tällaiseen työmuotoon, jossa he tapaisivat hoitajia yksilöllisesti tai pystyisivät järjestämään esim. vasun kirjaamisohjausta kaikille tasapuolisesti.

Hankkeen aikana kentältä nousi esiin erilaisia kehittämiskohteita, joita veimme eteenpäin ohjaajille. Ohjaajat kokivat tämän työmuodon hyödylliseksi, sillä he saivat paljon tärkeää tietoa kentällä tapahtuvista asioista ja olimme heille pedagoginen tuki. Tulevaisuudessa työmuotoa voisi erityisesti kehittää ohjaajan ja opettajan välisessä yhteistyössä. Tulevaisuudessa yhteiset kehittämiskohteet ja hoitajille vietävät asiat tulisivat ohjaajilta ja perhepäivähoidon kiertävä varhaiskasvatuksen opettaja veisi näitä käytäntöön hoitajille. Ideaalitilanne olisi, jos jokaiselle ohjaajalla olisi oma kiertävä perhepäivähoidon opettaja ja he toimisivat fyysisesti samoissa tiloissa. Tässä hankkeessa varhaiskasvatuksen opettajia oli palkattuna vain kaksi. Jos opettajia olisi neljä käyntikertoja hoitajien luona tulisi tiiviimmin ja yhteistyö olisi tehokkaampaa niin hoitajien kuin ohjaajienkin kanssa.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa on kirjattu, että varhaiskasvatuksen opettajan asiantuntijuutta voidaan käyttää perhepäivähoidossa olevan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa tehtäessä. Ennen tätä hanketta tämä ei ole toteutunut turun perhepäivähoidossa.

Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattu, että lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta on päiväkodeissa varhaiskasvatuksen opettajan vastuulla ja perhepäivähoidossa vasuprosessia ohjaa perhepäivähoidon ohjaaja.

Hankkeen aikana huomattiin, että käytännössä perhepäivähoitajat laativat lasten varhaiskasvatussuunnitelmat itse ja ovat vastuussa vasu keskustelun järjestämisestä ja pitämisestä. Perhepäivähoitajilla on mahdollisuus hyödyntää ohjaajan tukea vasujen kirjaamisessa, mutta perhepäivähoitajat harvoin hyödyntävät tätä mahdollisuutta. Perhepäivähoitajat kaipaavat ajatusten vaihtoa ja keskustelua erityisesti sellaisen aikuisen kanssa, joka tuntee heidän ryhmänsä lapset ja toimintatavat. Hoitajat kokivat, että ohjaajien apu ja tuki vasujen laadinnassa ja toteutuksessa jää pintapuoliseksi, sillä ohjaajat eivät tunne ryhmässä olevia lapsia. Huomattiin myös, että usein hoitajat kokivat perhepäivähoidon ohjaajan vain esimiehenä, jolloin he harvoin lähestyivät ohjaajaa vasuasioissa.

Perhepäivähoidon ohjaajan rooli vasuprosessin ohjaamisessa on ollut vasujen tarkistaminen ja tallentaminen. Perhepäivähoitajat lähettävät lasten vasut ohjaajille tarkistettavaksi ja tallennettavaksi sitten kun vasukeskustelu on jo käyty. Käytännössä ohjaajien resurssit eivät ole riittäneet vasujen tarkistamiseen tai siihen,

että he kirjaisivat yhdessä hoitajan kanssa keskustellen lasten vasuja.

Perhepäivähoitajille ei ole riittävää koulutusta vasujen laadintaan ja kokevat siksi vasujen laadinnan haastavana. Lasten vasut ovat olleet vain muutamilla lauseilla kirjattuja ja usein keskittyivät vain lapsen kuvailuun. Lasten vasut ovat jääneet “kaappiin” eikä niitä ole nähty toimivien työvälineinä arjessa. Tämän vuoksi perhepäivähoitajat kaipaavat yksilöllistä ohjausta ja keskustelua vasujen laadintaan.

Perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työmuoto on ollut suuri apu juuri vasujen laadintaan ja toteutukseen. Hankkeen aikana varhaiskasvatuksen opettajan fokus on ollut laatia yhdessä hoitajan kanssa jokaisen lapsen vasut. Varhaiskasvatuksen opettajan on ollut helppo olla tukena tässä, sillä kotikäynneillä opettaja pääsee tutustumaan lapsiryhmään ja toimintaan. Jo hankkeen aikana huomattiin selvä ero ja kehittyminen lasten vasuissa niillä hoitajilla, jotka kuuluivat pd-hankkeeseen. Hankkeeseen kuuluvat hoitajat itsekkin totesivat, että nyt vasut ovat sellaisia kuin niiden “kuulukin” olla. Varmuus lasten vasujen laadintaan on kasvanut ja vasut ovat monipuolistuneet paljon verrattuna lähtötilanteeseen.

Perhepäivähoito on selvästi jäljessä muuta varhaiskasvatusta vasun toteuttamisessa. Perhepäivähoidossa elää vahvasti vanha aikuisjohtoinen ajatusmaailma. Perhepäivähoidon kiertävällä varhaiskasvatuksen opettajalla on hyvä mahdollisuus kotikäynneillä juurruttaa vasun mukaista ajattelutapaa käytäntöön. Opettaja pystyy tuomaan perhepäivähoitajan käyttöön uusia menetelmiä ja tapoja toimia ja yhdessä tekemällä on saatu perhepäivähoitoon hyviä uusia tapoja toimia ja ajatella.

Kaiken kaikkiaan voidaan ajatella, että tämä työmuoto mahdollistaa riittävän resurssin, jolloin perhepäivähoidossa voidaan hyödyntää varhaiskasvatuksen opettajaa vasujen laadinnassa ja toteutuksessa. Tällöin täytyy perhepäivähoitoa velvoittavan asiakirjan (varhaiskasvatussuunnitelman perusteet) lupaus siitä, että perhepäivähoidossa voidaan hyödyntää varhaiskasvatuksen opettajan asiantuntijuutta lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa.

Tämän työmuodon myötä pystytään tarjoamaan perhepäivähoitajille kollegiaalista tukea ja samalla mahdollistetaan pedagoginen keskustelu, sekä tiimityönmalli perhepäivähoitoon.

Ja mikä tärkeintä: varmistetaan, että jokaiselle lapsella on tasa-arvoinen oikeus hoidon ja kasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen niin perhepäivähoidossa kuin muissakin varhaiskasvatuksen palvelumuodoissa.

12. SYKSY 2021

Positiivisen diskriminaation edistämisen hanketta jatkettiin 1.8.-31.12.2021. Syksyn aikana hankkeeseen osallistui 15 Turun kaupungin perhepäivähoitajaa. Mukaan pääsivät ne kunnalliset perhepäivähoitajat, jotka eivät kuulu ns. pd-alueisiin eivätkä siis aikaisemmin olleet mukana hankkeessa. Näin hankkeen loppuun mennessä osalliseksi ovat päässeet kaikki Turun kaupungin perhepäivähoitajat.

Hanketta oli toteuttamassa kaksi perhepäivähoidon kiertävää varhaiskasvatuksen opettajaa Sarita Mäkiö ja uutena hanketyöntekijänä Jenni Mäkinen. Perhepäivähoitajat jaettiin puoliksi varhaiskasvatuksen opettajien kesken. Jakoperusteena käytettiin alueellista jakoa sekä jo aiemmin syntyneitä yhteistyökuvioita. Syksyllä hankkeen piiriin piti päästä mukaan myös kolmiperhepäivähoitajat, mutta koronan aiheuttaman tilanteen vuoksi tarvetta kolmiperhepäivähoitajille ei kuitenkaan ollut ja he siirtyivät työskentelemään päiväkotiryhmiin.

Perhepäivähoidon ohjaajia hankkeessa oli syksyllä mukana neljä. Hankkeeseen kuului Perhepäivähoitajia jokaisen ohjaajan alueelta. Eniten perhepäivähoitajia oli Eteläisen perhepäivähoidon alueelta.

Ennen kesälomia pidimme hankkeeseen kuuluville hoitajille yhteisen alkuinfotilaisuuden, jossa kerroimme tarkemmin syksyn suunnitelmista ja työnkuvasta. Suurin osa uusista hoitajista oli myös tullut tutuksi jo aikaisemmin eri foorumien kautta (esim. alueen yhteiset hoitajapalaverit ja yhteiset toimintatuokiot alueittain), joten yhteistyön aloittaminen oli helppoa.

Elokuun alussa otimme yhteyttä perhepäivähoitajiin ja kerroimme hankkeesta. Sovimme ensimmäisen tutustumiskäynnin, jossa kerrottiin hankkeen tavoitteista ja tarkoituksesta.

13. SYKSYN TYÖNKUVA

Syksyn työnkuvan tavoitteena oli edelleen

- tarjota kollegiaalista tukea perhepäivähoitajille lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa ja käytännön toteutuksessa
- toimia silmäparina lapsen havainnoinnissa
- ajatusten jakaminen ja keskustelu
- pedagoginen tuki
- matalan kynnyksen tuki
- yhdessä tekeminen

Tavoitteena oli myös vastata enemmän hoitajilta tuleviin toiveisiin. Kyselimme heiltä toiveita, ideoita ja ajatuksia käyntiemme sisältöihin. Hoitajien toiveet liittyivät enimmäkseen arjen pedagogiikkaan. Toivottiin vinkkejä mm. pienten lasten liikuntatuokioihin sisällä ja ulkona, askarteluideoita ja vinkkejä pedagogiseen dokumentointiin. Hankkeessa aiemmin laaditun vasuoppaan ollessa jo käytössä pystyimme vastaamaan myös hoitajien esittämiin toiveisiin. Laadimme niistä kirjallisia vinkkejä kaikkien hoitajien käyttöön.

Keskustelimme myös perhepäivähoidon ohjaajien kanssa heidän toiveistaan toiminnan suhteen. Perhepäivähoidon ohjaajien toiveet toiminnalle oli vasutyön tukeminen sekä toiminnan viikkosuunnitelmien ja toteumien kirjaamisen kehittäminen. Näiden tavoitteiden lisäksi teimme uusia sisältöjä käynneille.

13.1 Syksyn työnkuvan toteutus

Syksyn työnkuvan toteutus käytännössä jatkui samanlaisena kuin korona ajan työnkuva, sillä rajoitteet olivat edelleen voimassa. Tapasimme perhepäivähoitajia aamu-ulkoilussa, jossa ohjasimme yhdessä hoitajan kanssa ulkopedagogiikkaa. Iltapäivisin pidimme saman hoitajan kanssa vasuteamsin, jossa laadimme yhdessä lasten varhaiskasvatussuunnitelmia tai käsitelimme muita vasuun liittyviä teemoja.

Syksyn työnkuvan fokuksena oli kaksi sisältöä, joita veimme käytäntöön hoitajille. Nämä sisällöt olivat:

- **Vasutyö**
- **Ulkopedagogiikka**

Vasutyön tavoitteena oli edelleen jalkauttaa vasun mukaista toimintaa ja käsitellä hoitajan kanssa vasun mukaisia asioita. Tavoitteena myös hyödyntää ja ohjata perhepäivähoitajia käyttämään laatimaamme Vasuopasta.

Ulkopedagogiikan ohjaamisen tavoitteena oli käyttää perhepäivähoidon ulkopedagogiikan materiaalipakettia niin sisällä kuin ulkonakin, sekä ohjata yhdessä hoitajan kanssa ulkopedagogiikkaa aamu-ulkoiluissa. Tavoitteena oli ulkopedagogiikan ohjaamisen juurruttaminen ja sen sisällyttäminen aamupäivän toimintaan. Yhdessä ohjaamisen tavoitteena oli jakaa havaintoja, sekä antaa vinkkejä materiaalin soveltamiseen kaikenikäisille.

13.2 Syksyn käyntikerrat

Ennen käyntien aloittamista teimme suunnitelman sille, mitä minäkin kertana hoitajan kanssa tehdään. Käytimme hyväksi aikaisempaa suunnitelmaa ja otimme sieltä käyntikertojen sisältöjä ja teemoja. Halusimme kuitenkin päivittää ja selvittää hoitajien tämän hetkisiä tarpeita ja toiveita ja niiden pohjalta suunnittelimme muutamia uusia käyntikerta teemoja, joista hoitajat saivat valita. Tarpeiden selvittämiseksi teimme hoitajille sähköisen aloituskyselyn. Kartoitimme myös perhepäivähoidon ohjaajien toiveita sisältöihin.

Käyntikertoja syksyille tuli yhteensä seitsemän. Käyntikerrat olivat:

- Tutustumiskäynti
- Neljä vasun kirjaus/laadinta kertaa
- kaksi hoitajan valitsemaa kertaa

Käyntikertojen sisällöt olivat:

- Tutustuminen
- Vasun kirjaus/laadinta x4
- Oppimisen osa-alueet
- Viikkosuunnitelmat/toteutumat, oman työn suunnittelu

Näiden teemojen lisäksi hoitajat saivat esittää toiveita sisältöihin, joihin tartuimme. Tällaisia olivat mm.

- ryhmäytyminen,
- projektin pedagoginen dokumentointi,
- projektin aloittaminen
- liikuntavinkit ja askarteluideat

Syksyllä julkaistiin Turun kaupungin päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma ja tämän myötä myös vasun kirjaamisen aikataulu muuttui. Nyt jokaisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma tulee laatia syksyllä riippumatta siitä, milloin lapsen syntymäpäivä on. Tämä muutos aiheutti sen, että alkusyksyn ajan käyntikertojemme teemana oli vahvasti vasun laadinta ja kirjaus.

13.3 Syksyn käyntikertojen sisällöt

1. Tutustuminen

Tavoite

- omasta työkuvasta kertominen
- lapsiin ja hoitajaan tutustuminen
- toimintaan tutustuminen

Sisältö

- lasten vasujen lukeminen etukäteen, jos mahdollista
- haastatellaan hoitajaa tutustumiskäynti raportti pohjan mukaisesti
- käydään Vasuoppaasta läpi luvut
 2. LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA,
 3. ALKUKESKUSTELU PERHEPÄIVÄHOIDOSSA,
 4. LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN PROSESSI PERHEPÄIVÄHOIDOSSA

2. Vasun kirjaus/laadinta

Tavoite

- Jokaiselle lapselle varataan oma vasun kirjoituskerta (näitä käyntejä jokaisella hoitajalla neljä)
- Kirjataan yhdessä hoitajan kanssa jokaiselle lapselle oma vasu
- Harjoitellaan pedagogista kirjoitustyyliä
- Pohditaan yhdessä lapsen hoidon ja opetuksen järjestämistä
- Välikirjauskertoja vartaan aina tarpeen mukaan

Sisältö

- pyydetään hoitajaa tekemään vasuraakile valmiiksi ja lähettämään se sähköpostilla meille ennen käyntikertaa
- Muistutetaan vasuoppaasta löytyvistä vinkeistä, täyttöohjelomakkeista ja mallivasuista, joita hoitaja voi käyttää vasuraakileen kirjaamisen tukena
- Vasuoppaan luvut
- 7. LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN KIRJAAMINEN
- 8. LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN TÄYTTÖOHJELOMAKKEITA JA MALLEJA
- Käynnillä havainnoidaan sitä lasta, jonka vasu sillä kertaa kirjataan Kysellään kyseisen lapsen kiinnostuksenkohteita, vahvuuksia ja tarpeita
- Kirjataan vasu yhdessä hoitajan kanssa
- Käydään jo alustavasti kirjoitettu lapsen vasu läpi yhdessä kohta kohdalta
- Hoitaja kirjaa, me apuna pedagogisessa kirjoitustyyliässä
- Kysytään haluavatko hoitajat meidät mukaan vasu keskusteluun
- Käynnin jälkeen kirjataan raportti vasun kirjaus raporttipohjaan

3. Oppimisen osa-alueet

Tavoite

- käydä läpi oppimisen osa-alueiden sisältöjä
- tehdä hoitajalle oma vinkkilista oppimisen osa-alueiden sisällöistä
- antaa vinkkejä sisältöihin
- huomioida kaikki oppimisen osa-alueiden sisällöt ja antaa vinkkejä niihin

Sisältö

- ennen käyntiä pyydetään hoitajaa miettimään jo valmiiksi sisältöjä oppimisen osa-alueisiin ja pohtimaan omia käytössä olevia menetelmiä
- vasuteamsissa täytetään yhdessä tyhjä oppimisen osa-alueet pohja (suunnittelupohja)
- mietitään yhdessä konkreettisia asioita jokaiseen lokerikkoon
- annetaan vinkkejä oppimisen osa-alueiden sisältöihin
- pidetään huoli, että kaikilta osa-alueilta tulee monipuolisesti ideoita
- annetaan hoitajalle tarvittaessa meidän tekemä vinkkilista oppimisen osa-alueiden sisällöistä
- esitellään monipuoliset työtavat lomake
- lähetetään tehty oppimisen osa-alueet pohja ja raportti ohjaajalle

4. Viikkosuunnitelmat ja toteutumet, oman työn suunnittelu

Tavoite

- ohjeistetaan ja annetaan vinkkejä viikkosuunnitelmien ja toteutumien teossa
- annetaan vinkkejä ja keskustellaan oman työn suunnittelusta

Sisältö

- haastatellaan hoitajaa raporttipohjan mukaan
- käydään läpi tarvittaessa oppimisen osa-alueiden sisällöt (käytetään apuna mallipohjaa)
- ohjeistetaan suunnittelu/toteutumapohjan käytössä
- jos mahdollista tehdään valmiiksi hoitajan edellisen viikon toteutuma tai seuraavan viikon suunnitelma
- esitellään kaksi eri malli esimerkkiä 1. autot-teemalla ja 2. metsän eläimet -teemalla

14. YHTEISTYÖTAHOT SYKSYN AIKANA

Syksyn aikana teimme yhteistyötä hankekoordinaattorin kanssa. Hänen kanssaan pidimme palavereja ajankohtaisista asioista ja hankkeen toteutukseen sekä loppuraportin tekemiseen liittyvistä asioista. Hankekoordinaattori toimi myös linkkinä opetushallitukseen materiaalimme julkaisuasioissa. Hankkeen aikana tuotetut materiaalit ovat julkaistu myös aoe.fi-palvelussa, avointen oppimateriaalien kirjastossa.

Yhteistyötä tehtiin myös Kotkan perhepäivähoidon resurssiopettaja Mia Husun kanssa. Yhteistyömuotoina palaverit, materiaalien jakaminen ja ajatusten vaihtaminen.

Talentia-liitto teki julkaisun työnkuvastamme Kasvu-lehteen 2/2021. Julkaisuun he haastattelivat meitä ja Kotkan resurssiopettaja Mia Husua sekä kotkalaista perhepäivähoitajaa. Haastattelussa avattiin perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työnkuvaa ja työmuotoa sekä hankkeita.

Hankkeen lopussa Raision kaupungin varhaiskasvatuksen suunnittelija Maria Ovaska otti yhteyttä ja pidimme yhteisen palaverin, jossa kerroimme hankkeen työnkuvasta ja käytännön toteutuksesta. Raisiossa on suunnitteilla toteuttaa samantapainen perhepäivähoidon kehittämishanke. Raisio oli saanut tiedon hankkeesta seutuyhteistyön kautta.

15 POHDINTAA SYKSYN TYÖNKUVASTA

Syksy lähti nopeasti liikkeelle ja pääsimme helposti aloittamaan käynnit, sillä suunnitelma käyntikertojen sisältöihin oli olemassa ja työmuoto jo tuttu ja hyväksi todettu. Hoitajat ottivat meidät hyvin vastaan ja osa oli jo aikaisemmin odottanut, että pääsevät mukaan hankkeeseen. Koko syksyn ajan työ sujui rutiinilla ja syksy oli täynnä mahtavia hetkiä yhdessä hoitajien ja lasten kanssa.

Tavoitteenamme syksyllä oli vastata enemmän hoitajien toiveisiin käyntikertojen sisällöissä. Hoitajien toiveet olivat hyvin konkreettisia ja jokaisella hoitajalla oli hyvin erilaiset toiveet. Hoitajat toivoivat mm. vinkkejä alle kolmevuotiaiden askarteluihin sekä liikuntatuokioihin. Keskustelimme hoitajien toiveista perhepäivähoidon ohjaajien kanssa ja yhteisen pohdinnan jälkeen tulimme siihen tulokseen, että on järkevämpää suunnata meidän apu ja resurssit vasutyöhön, sillä edellä mainitun tyyppiset hoitajien esittämät toiveet koskivat enemmän pedagogiikkaa ja vinkkejä, joita hoitajat pystyvät myös itse hankkimaan. Halusimme kuitenkin vastata näihinkin toiveisiin ja päädyimme antamaan vinkkejä pedagogiikkaan työstämällä vinkki/idea koosteita hoitajien toiveiden mukaan ja nämä koosteet jaoimme kaikille hoitajille.

Käyntien edetessä totesimme kuitenkin monesti sen, että sellaiset käynnit, johon hoitaja oli itse saanut toivoa sisällön, olivat hedelmällisempiä, kuin meidän ennalta määrittelemämme sisältö. Hoitajat olivat kiitollisia, kun saivat apua ja ideoita juuri siihen asiaan, joka heitä oli mietityttänyt.

Tulevaisuudessa olisi hyvä pohtia yhdessä käsiteltäviä asioita niin hoitajien kuin ohjaajienkin kanssa ja tehdä näistä tarpeista tasapuolisesti käyntikertojen sisällöt. Tulevaisuudessa olisi myös hyvä, että meidän käyntikertojen sisällöt näkyisivät myös yhteisissä palavereissa. Samoja aiheita voisi käsitellä myös hoitajapalavereissa, jolloin sisällöstä tulisi yhteinen.

Tulevaisuudessa olisi hyvä myös pohtia yhdessä millaisia asioita perhepäivähoidossa vuosittain halutaan kehittää. Koko perhepäivähoidolla olisi hyvä olla muutama yhteinen sisältöalue ja tavoite, joita viedään käytäntöön. Tässä perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työmuoto on avainasemassa yhdessä ohjaajien kanssa.

Hankkeen aikana olemme vahvasti keskittyneet tukemaan hoitajia lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa. Hankkeen aikana jokaiselle lapselle varattiin oma vasun kirjauskerta, jossa harjoittelimme pedagogista kirjoitustapaa ja jaoimme havaintoja. Lisänä hoitajilla on ollut vasuopas käytössä. Tulevaisuudessa tukea voisi keskittää enemmän muuhunkin kuin vasujen kirjaamiseen. Tässä olisi hyvä huomioida perhepäivähoidon yhteiset tavoitteet ja keskittyä vasujen sisältöjen käytännön toteutukseen.

Syksyn lopussa perhepäivähoitoon määriteltiin yhteiset kehittämistavoitteet, jotka nousivat Reunamo Educationin kehittävä palaute varhaiskasvatuksesta -tutkimuksesta. Tavoitteet olivat lapsilähtöinen tuettu leikki, kokopäiväpedagogiikka sekä vetäytyvien ja ärtyneiden lasten huomiointi. Näihin tavoitteisiin emme hankkeessa ehtineet syventyä.

Syksyn aikana vahvistui tämän työmuodon tarve ja hyöty. Hankkeen aikana huomattiin, että perhepäivähoitajat tarvitsevat käytännönläheistä ohjausta ja kollegiaalista tukea arkeen. Kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan työmuoto on pystynyt vastaamaan hoitajan ja ryhmän yksilöllisiin tarpeisiin kotikäynneillä. Tämä työmuoto on edistänyt perhepäivähoidon kehittymistä ja laatua ja lisännyt yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Raportin liitteet

LIITELUETTELO

- LIITE 1 KOTIKÄYNTIRAPORTTI TUTUSTUMINEN
- LIITE 2 KOTIKÄYNTIRAPORTTI HAVAINNOINTI
- LIITE 3 KOTIKÄYNTIRAPORTTI LAPSEN OSALLISUUS
- LIITE 4 KOTIKÄYNTIRAPORTTI HUOLTAJIEN OSALLISUUS
- LIITE 5 KOTIKÄYNTIRAPORTTI VASUN KIRJAUS
- LIITE 6 KOTIKÄYNTIRAPORTTI ULKOPEDAGOGIIKKA
- LIITE 7 ENSIMMÄINEN SÄHKÖINEN KYSELY HOITAJILLE
- LIITE 8 VÄLIKYSELY HOITAJILLE
- LIITE 9 LOPPUKYSELY PERHEPÄIVÄHOITAJILLE
- LIITE 10 KYSELY PERHEPÄIVÄHOIDON OHJAAJILLE
- [LIITE 11 LINKKI PERHEPÄIVÄHOIDON ULKOPEDAGOGIIKAN MATERIAALIPAKETTI \(PDF\)](#)
- [LIITE 12 LINKKI VASUOPAS \(PDF\)](#)

Tämä raportti sisältää liitteitä, joita ei ole toteutettu saavutettavuusdirektiivin mukaisesti. Saat niistä tarvittaessa lisätietoa projektikoordinaattori Riikka Vuoriselta (riikka.vuorinen@turku.fi, 040 6651 925).

KOTIKÄYNTI RAPORTTI TUTUSTUMINEN

Osallistujat:

Pvm:

Paikka:

Alkoi klo:

Päätyi klo:

1. TOIMINNAN KUVAUS/ARVIOINTI

1.1 KÄYNNIN AIHE

1.2 TILAT

1.3 HOITAJA

1.4 TOIMINTA

Päivärytmi

Viikko-ohjelma

Viikko-suunnitelma

Projektit/kehkeytyvä opetussuunnitelma

Yhteistyö muiden alueen hoitajien kanssa

Yhteistyö päiväkodin kanssa

1.5 YLEISTÄ

1.6 LAPSIRYHMÄ

2. VASUT

2.1 LAADINTA TILANNE

3. SEURAAVALLE KERRALLE SOVITUT ASIAT

KOTIKÄYNTIRAPORTTI HAVAINNOINTI

Osallistujat:

Pvm:

Paikka:

Alkoi klo:

Päättyi klo:

1. TOIMINNAN KUVAUS/ARVIOINTI

1.1 KÄYNNIN AIHE

Pedagogisen toiminnan havainnointi. Tarkastellaan toteutuuko tavoitteet jokaisen lapsen kohdalla. Havainnointimenetelmät, niiden käyttö ja uusien menetelmien esittely ja käyttöönotto

1.2 TOIMINTA

1.3 YLEISTÄ

1.4 LAPSIRYHMÄ

2. PEDAGOGISEN TOIMINNAN HAVAINNOINTI

2.1 TOTEUTUUKO TAVOITTEET PEDAGOGISELLE TOIMINNALLE KÄYTÄNNÖSSÄ?

3. HAVAINNOINTIMENETELMÄT

3.1 KÄYTÖSSÄ OLEVAT MENETELMÄT

Mitä on käytössä?

Miten on kirjattu?

Miten säilytetään ja dokumentoidaan?

3.2 UUSIEN LOMAKKEIDEN OHJEISTUS JA KÄYTTÖÖNOTTO

Miten otti vastaan uudet lomakkeet?

Miten ohjeistettiin?

4. SEURAAVALLE KERRALLE SOVITUT ASIAT

KOTIKÄYNTIRAPORTTI OSALLISUUS LAPSI

Osallistajat:

Pvm:

Paikka:

Alkoi klo:

Päättyi klo:

1. TOIMINNAN KUVAUS/ARVIOINTI

1.1 KÄYNNIN AIHE

Lasten osallisuus. Selvitetään, miten osallisuus näkyy. Miten lapsi otetaan mukaan vasujen laadintaan. Mitä menetelmiä on käytössä? Esitellään ja tarjotaan osallisuuden menetelmiä.

1.2 TOIMINTA

1.3 YLEISTÄ

1.4 LAPSIRYHMÄ

2. OSALLISUUS

2.1 KÄYTÖSSÄ OLEVAT MENETELMÄT LAPSILLE

Mitä lapsen osallisuuden menetelmiä on käytössä? Miten hoitaja osallistaa lapsia?

Miten lapsi otetaan mukaan vasun laadintaan?

Miten lapsen mielenkiinnonkohteet, vahvuudet ja tarpeet selvitetään?

Miten on kirjattu?

Miten säilytetään ja kirjataan?

2.2 UUSIEN MENETELMIEN OHJEISTUS JA KÄYTTÖÖNOTTO

- miten otti vastaan uudet menetelmät?

- miten ohjeistettiin?

3. SEURAAVALLE KERRALLE SOVITUT ASIAT

KOTIKÄYNTIRAPORTTI OSALLISUUS HUOLTAJAT

Osallistujat:

Pvm:

Paikka:

Alkoi klo:

Päättyi klo:

1. TOIMINNAN KUVAUS/ARVIOINTI

1.1 KÄYNNIN AIHE

Huoltajien osallisuus. Selvitetään, miten osallisuus näkyy. Miten huoltajat otetaan mukaan vasun laadintaan ja toiminnan suunnitteluun. Mitä menetelmiä on käytössä? Esitellään ja tarjotaan osallisuuden menetelmiä.

1.2 TOIMINTA

1.3 YLEISTÄ

1.4 LAPSIRYHMÄ

2. OSALLISUUS

2.1 KÄYTÖSSÄ OLEVAT MENETELMÄT HUOTAJILLE

Mitä huoltajien osallisuuden menetelmiä on käytössä?

Miten huoltajat otetaan mukaan vasun laadintaan?

Miten alkukeskustelu on järjestetty?

Miten vasu keskustelut on järjestetty?

Miten vanhempien mielipiteet on selvitetty?

Jaetaanko vanhemmille etukäteispohdinta kaavake ja lapsen haastattelulomake/Vasujunalomake ennen vasu keskustelu? Onko nämä olleet toimivia?

Miten vanhempien mielipiteet ja toiveet otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa?

Mitä menetelmiä on käytössä vanhempien osallistamiseen?

Mitä menetelmiä on käytössä toiminnan näkyväksi tekemiseen vanhemmille?

2.2 UUSIEN MENETELMIEN OHJEISTUS JA KÄYTTÖÖNOTTO

- miten otti vastaan uudet menetelmät?
- miten ohjeistettiin?

3. SEURAAVALLE KERRALLE SOVITUT ASIAT

KOTIKÄYNTIRAPORTTI VASUN KIRJAUS

Osallistajat:

Pvm:

Paikka:

Alkoi klo:

Päättyi klo:

1. TOIMINNAN KUVAUS/ARVIOINTI

1.1 KÄYNNIN AIHE

1.2 TOIMINTA

1.3 YLEISTÄ

1.4 LAPSIRYHMÄ

2. VASUT

2.1 VASUN KIRJAAMINEN/LÄPIKÄYMINEN YHDESSÄ

2.2 KEHITETTÄVÄÄ/MISSÄ TARVITSEE APUA

2.3 TOIMIVAA JA POSITIIVISTA VASUSSA

3. SEURAAVALLE KERRALLE SOVITUT ASIAT

KOTIKÄYNTIRAPORTTI ULKOPEDAGOGIIKKA

Osallistujat: (pph) ja Sarita Mäkiö (pkvo)

Pvm:

Paikka:

Alkoi klo:

Päättyi klo:

1. TOIMINNAN KUVAUS/ARVIOINTI

1.1 KÄYNNIN AIHE

Ulkopedagogiikka ja toiminnallisen ulkoilun kehittäminen

1.2 SIJAINTI

1.3 TOIMINTA

1.4 HOITAJA

1.5 YLEISTÄ

1.6 LAPSIRYHMÄ

2. SEURAAVALLE KERRALLE SOVITUT ASIAT

Perusraportti

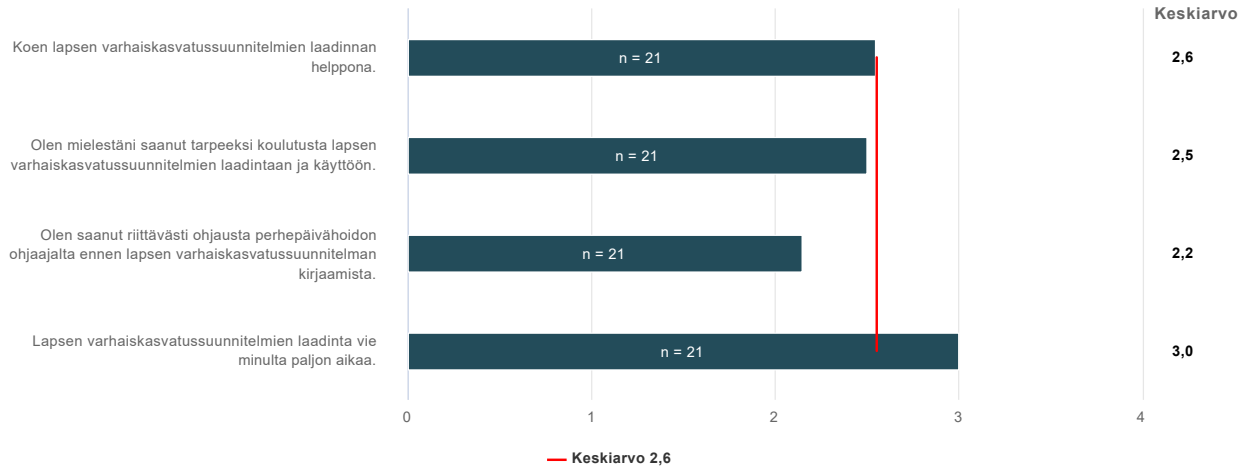
Varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen perhepäivähoitossa

Vastaajien kokonaismäärä: 21

1. VARHAISKASVATUSSUUNNITELMIEN LAADINTA Arviointiasteikko: 1 = Täysin eri mieltä 2 = Jokseenkin eri mieltä 3 = Jokseenkin samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä

Vastaajien määrä: 21

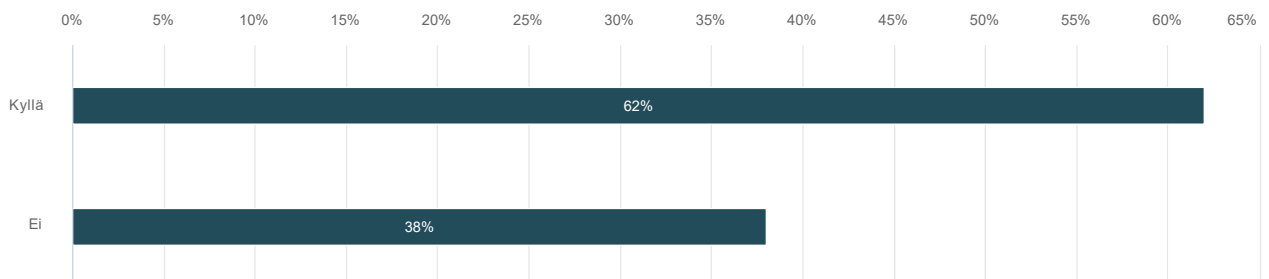
Vastausvaihtoehto: En osaa sanoa - poisluettu keskiarvosta

	1	2	3	4	En osaa sanoa	Yhteensä	Keskisarvo	Mediaani
Koen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnan helppona.	0	10	9	1	1	21	2,55	2,5
	0%	47,62%	42,86%	4,76%	4,76%			
Olen mielestäni saanut tarpeeksi koulutusta lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan ja käyttöön.	1	10	7	2	1	21	2,5	2
	4,76%	47,62%	33,33%	9,53%	4,76%			
Olen saanut riittävästi ohjausta perhepäivähoidon ohjaajalta ennen lapsen varhaiskasvatussuunnitelman kirjaamista.	6	5	9	0	1	21	2,15	2
	28,57%	23,81%	42,86%	0%	4,76%			
Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta vie minulta paljon aikaa.	1	5	7	7	1	21	3	3
	4,76%	23,81%	33,34%	33,33%	4,76%			
Yhteensä	8	30	32	10	4	84	2,55	3

2. Kaipaen tukea varhaiskasvatussuunnitelmien kirjaamisvaiheeseen.

Vastaajien määrä: 21

	n	Prosentti
Kyllä	13	61,9%
Ei	8	38,1%

3. VARHAISKASVATUSSUUNNITELMIEN TOTEUTUSArviointiasteikko:1 = Täysin eri mieltä2 = Jokseenkin eri mieltä3 = Jokseenkin samaa mieltä4 = Täysin samaa mieltä

Vastaajien määrä: 21

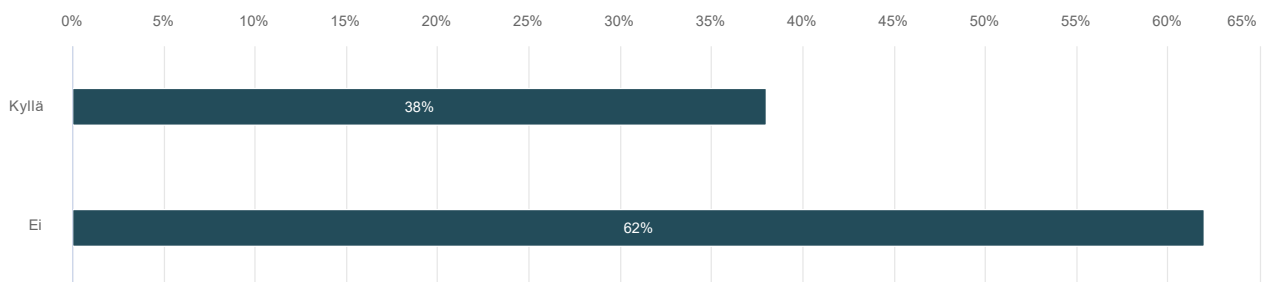
Vastausvaihtoehdot: En osaa sanoa - poisluettu keskiarvosta

	1	2	3	4	En osaa sanoa	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Vasussa toiminnalle asetetut tavoitteet toteutuvat jokaisen lapsen kohdalla arjessa.	0	3	12	5	1	21	3,1	3
	0%	14,29%	57,14%	23,81%	4,76%			
Yhteensä	0	3	12	5	1	21	3,1	3

4. Kaipaen tukea varhaiskasvatussuunnitelmien toteuttamiseen käytännössä.

Vastaajien määrä: 21

	n	Prosentti
Kyllä	8	38,1%
Ei	13	61,9%

5. HAVAINNOINTIMENETELMÄT

Vastaajien määrä: 21

	Kyllä	Ei	Yhteensä
Käytän havainnointimenetelmien osana vasutyötä.	13	8	21
	61,9%	38,1%	
Kaipaen lisää havainnointimenetelmiä käyttöön.	11	10	21
	52,38%	47,62%	
Kirjaan ylös lapsen mielenkiinnonkohteita, vahvuuksia ja tuen tarpeita ennen kuin aloitan lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnan.	12	9	21
	57,14%	42,86%	
Minulla on käytössä pedagogisen dokumentoinnin menetelmiä.	10	11	21
	47,62%	52,38%	
Yhteensä	46	38	84

6. Millaisia pedagogisen dokumentoinnin menetelmiä käytössäsi on?

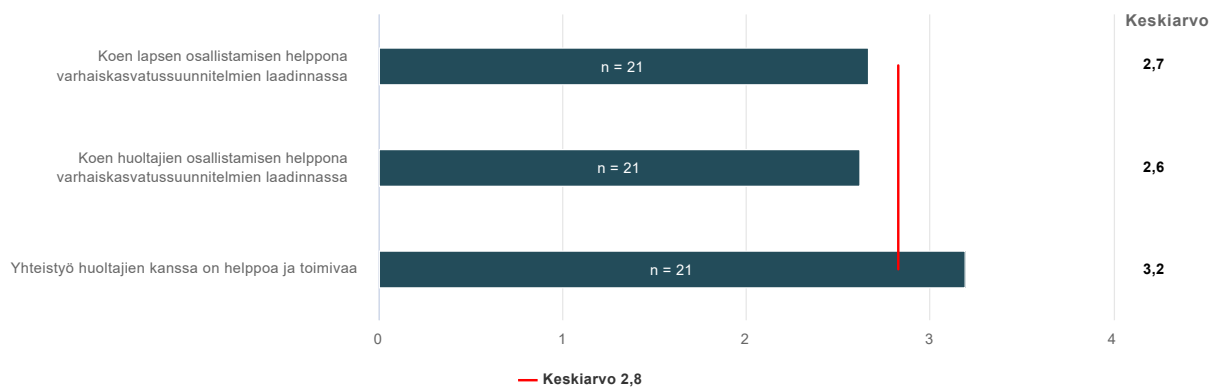
Vastaajien määrä: 7

Vastaukset
Valokuvat, piirustukset, lasten leikit.
Kirjaaminen, valokuvaaminen, kasvunkansio
Kasvun kansio Valokuvat
Valokuvat, videot ja kasvunkansio
kasvunkansio, kuvaaminen ja videointi
Kasvun kansio
Valokuvaaminen, kasvunkansion kokoaminen

7. OSALLISUUSarviointiasteikko: 1 = Täysin eri mieltä 2 = Jokseenkin eri mieltä 3 = Jokseenkin samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä

Vastaajien määrä: 21

Vastausvaihtoehto: En osaa sanoa - poisluettu keskiarvosta

	1	2	3	4	En osaa sanoa	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Koen lapsen osallistamisen helppona varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa	1	8	9	3	0	21	2,67	3
	4,76%	38,09%	42,86%	14,29%	0%			
Koen huoltajien osallistamisen helppona varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnassa	2	6	11	2	0	21	2,62	3
	9,53%	28,57%	52,38%	9,52%	0%			
Yhteistyö huoltajien kanssa on helppoa ja toimivaa	0	4	9	8	0	21	3,19	3
	0%	19,05%	42,86%	38,09%	0%			
Yhteensä	3	18	29	13	0	63	2,83	3

8.

Vastaajien määrä: 21

	Kyllä	Ei	Yhteensä
Minulla on hyviä ja toimivia menetelmiä lapsen osallistamiseen	15	6	21
	71,43%	28,57%	
Otan lapsen mukaan vasukeskusteluihin	7	14	21
	33,33%	66,67%	
Minulla on hyviä ja toimivia menetelmiä huoltajien osallistamiseen	10	11	21
	47,62%	52,38%	
Yhteensä	32	31	63

9. Millaisia menetelmiä lapsen osallistamiseen?

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
Keskustelu lapsen kanssa jos kyseessä on isompi lapsi.
Kyselen lapsilta mikä heitä kiinnosta. Esim. Leikit tai askartelut .
Toiminnan, leikin havainnointi, kuvakortit
Lapsen toiminnan havainnointi, juttelu lapsen kanssa, lapsen osallistuminen vasukeskusteluun
asioita jotka herättävät lapsen kiinnostuksen, olemalla itse kiinnostunut ja pienet palkitsemiset, esim. luettavan kirjan valitseminen jne.
päiväkodissa, ryhmän kanssa
Lapset ovat mukana keskusteluissa, toimintaa suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan heidän mielenkiinnon kohteidensa kautta jne.
Keskustelua, havainnointia, kuvakortteja, leikin avulla
Kyselen, keskustelen, havainnoin, annan esittää ehdotuksia ja toiveita joita toteutetaan

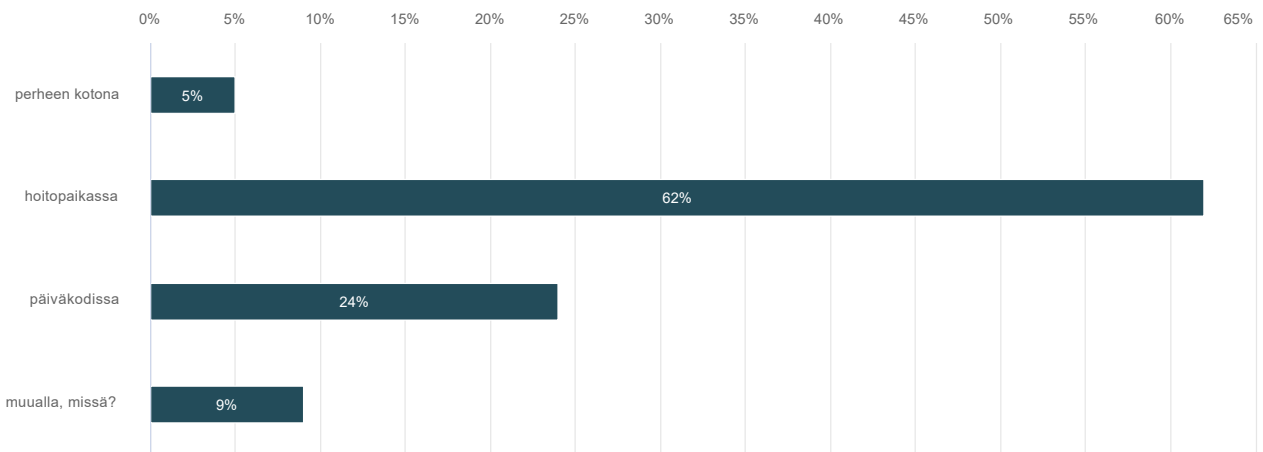
10. Millaisia menetelmiä huoltajan osallistamiseen?

Vastaajien määrä: 8

Vastaukset
Kyselen mistä he pitäisivät omien lasten päivän toiminnoista.
etukäteispohdinta vasukeskusteluun tullessa- kaavake
Päivittäiset keskustelut haku- ja tuontitilanteissa, kevät- ja joulujuhlat
kertomalla päivittäin lapsen kuulumisia ja antamalla pieniä " kotitehtäviä " lapsen kanssa tehtäväksi.
keskustellan
Avoin keskusteluyhteys, jossa voidaan mahdolliset huomiot ottaa esille molemmin puolin.
Keskustelut, mielipiteiden kysely, ehdotusten pyytäminen, raportointi hoitopäivien tapahtumista keskustellen ja valokuvin/videoin
päivittäiset keskustelut

11. Pidän vasukeskustelut:

Vastaajien määrä: 21

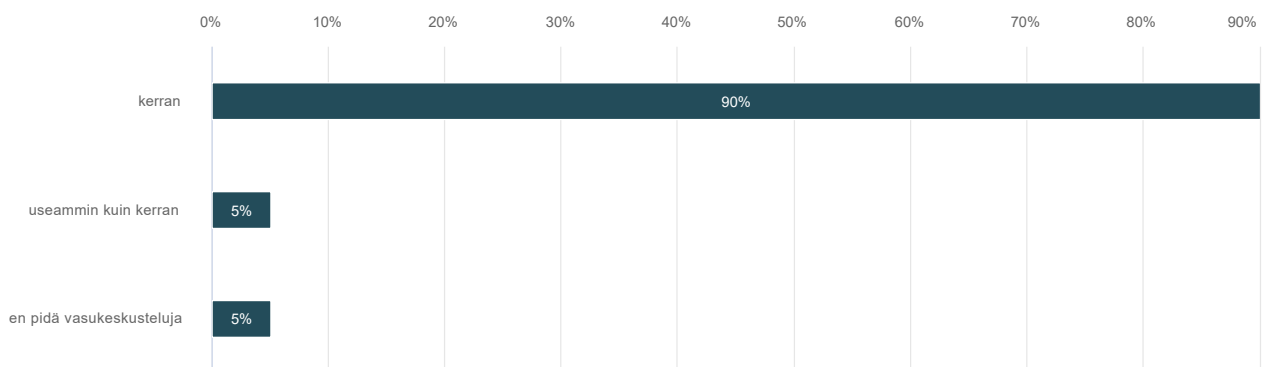
	n	Prosentti
perheen kotona	1	4,76%
hoitopaikassa	13	61,91%
päiväkodissa	5	23,81%
muualla, missä?	2	9,52%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
muualla, missä?	olen pph varahenkilö
muualla, missä?	kodissani

12. Pidän jokaiselle lapsille toimintakauden aikana vasukeskustelun:

Vastaajien määrä: 21

	n	Prosentti
kerran	19	90,48%
useammin kuin kerran	1	4,76%
en pidä vasukeskusteluja	1	4,76%

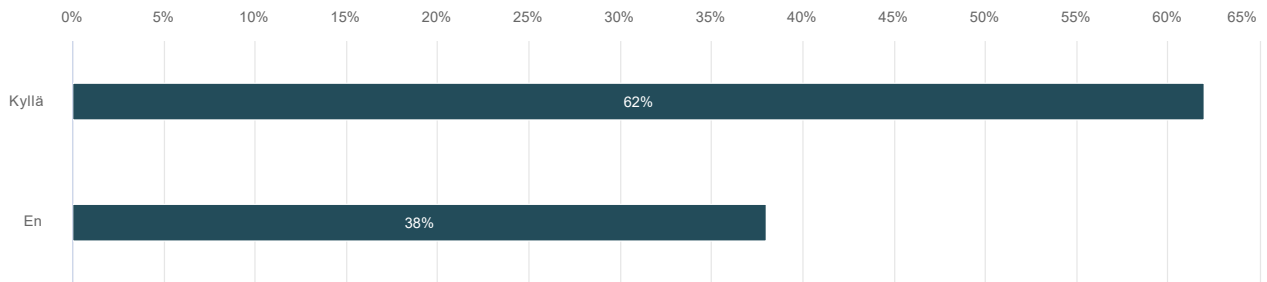
13. Miksi et pidä vasukeskusteluja?

Vastaajien määrä: 1

Vastaukset
pph.n varahenkilö

14. Käytän sähköistä vasupohjaa kirjatessani suunnitelmaa:

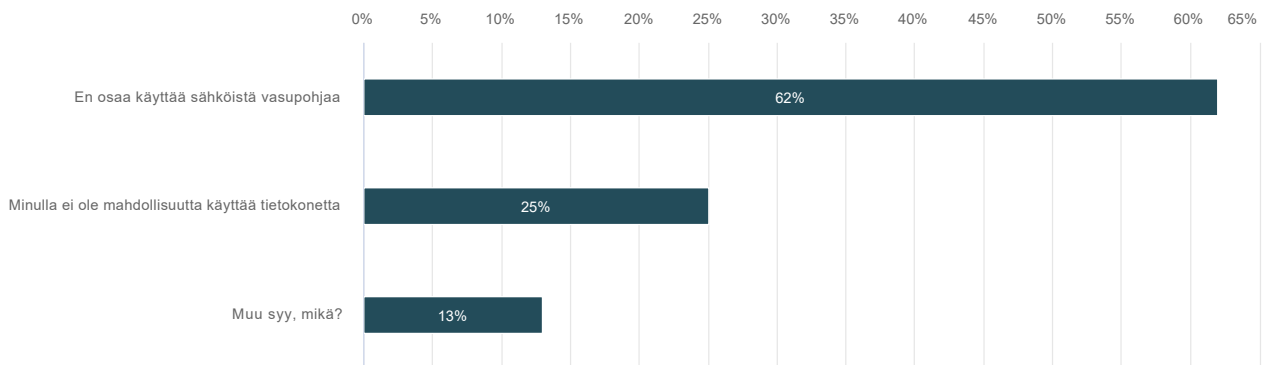
Vastaajien määrä: 21

	n	Prosentti
Kyllä	13	61,9%
En	8	38,1%

15. Miksi et käytä sähköistä vasupohjaa?

Vastaajien määrä: 8

	n	Prosentti
En osaa käyttää sähköistä vasupohjaa	5	62,5%
Minulla ei ole mahdollisuutta käyttää tietokonetta	2	25%
Muu syy, mikä?	1	12,5%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Muu syy, mikä?	koneessa ei ole ohjelmaa jolla sen voisi tehdä

16. VÄLIKIRJAUKSET

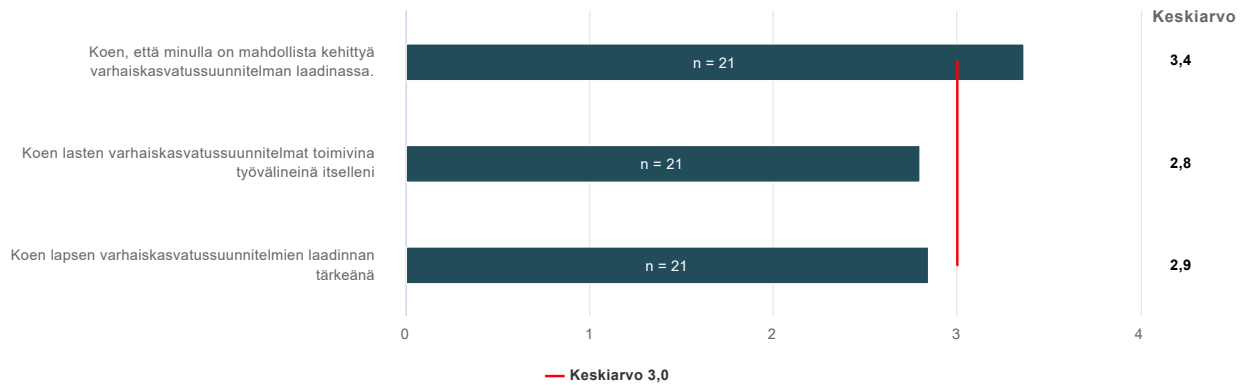
Vastaajien määrä: 21

	Kyllä	Ei	Yhteensä
Teen välikirjauksia toimintakauden aikana	9	12	21
	42,86%	57,14%	
Keskustelen välikirjauksista vanhempien kanssa	7	1	8
	87,5%	12,5%	
Yhteensä	16	13	29

17. MAHDOLLISUUDET/KEHITTYMINEN/ VASU TYÖVÄLINEENÄArviointiasteikko:1 = Täysin eri mieltä2 = Jokseenkin eri mieltä3 = Jokseenkin samaa mieltä4 = Täysin samaa mieltä

Vastaajien määrä: 21

Vastausvaihtoehdot: En osaa sanoa - poisluettu keskiarvosta

	1	2	3	4	En osaa sanoa	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Koen, että minulla on mahdollista kehittyä varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa.	0	1	10	8	2	21	3,37	3
	0%	4,76%	47,62%	38,1%	9,52%			
Koen lasten varhaiskasvatussuunnitelmat toimivina työvälineinä itselleni	1	3	15	1	1	21	2,8	3
	4,76%	14,29%	71,43%	4,76%	4,76%			
Koen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnan tärkeänä	1	4	12	3	1	21	2,85	3
	4,76%	19,05%	57,14%	14,29%	4,76%			
Yhteensä	2	8	37	12	4	63	3	3

jaettu raportti

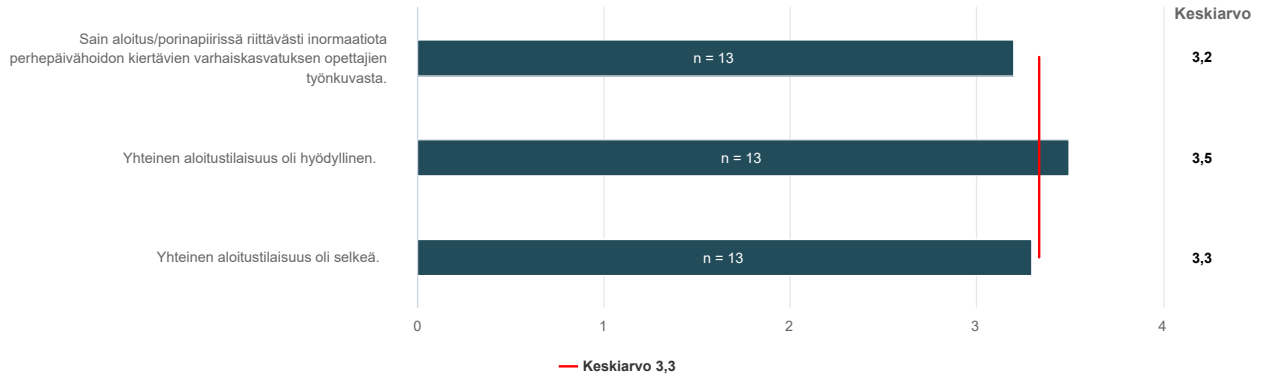
Kysely perhepäivähoitajille

Vastaajien kokonaismäärä: 13

1. Arvio seuraavia väittämiä;Arviointiasteikko:1 = Täysin eri mieltä2 = Jokseenkin eri mieltä3 = Jokseenkin samaa mieltä4 = Täysin samaa mieltä

Vastaajien määrä: 13

Vastausvaihtoehto: En osaa sanoa - poisluettu keskiarvosta

	1	2	3	4	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
Sain aloitus/porinapiirissä riittävästi informaatiota perhepäivähoidon kiertävien varhaiskasvatuksen opettajien työnkuvasta.	7,69%	0%	38,46%	30,77%	23,08%	3,2	3
Yhteinen aloitustilaisuus oli hyödyllinen.	7,69%	0%	15,38%	53,85%	23,08%	3,5	4
Yhteinen aloitustilaisuus oli selkeä.	7,69%	0%	30,77%	38,46%	23,08%	3,3	3,5

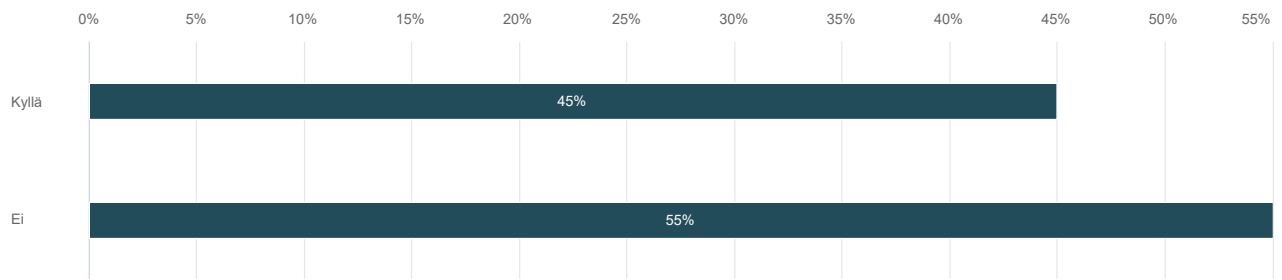
2. Millaisia odotuksia sinulla oli hanketyölle aloitustilaisuuden jälkeen tai kuultuasi siitä ensimmäisen kerran?

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
Vaikea sanoa kun ei ollut tietoa miten tulisi näkymään arjessa
Vinkkejä arkeen ja neuvoja/ohjeita vasun tekoon.
Innostunut. Ajattelin että tällainen olisi pitänyt tulla jo monta vuotta sitten.
Apua vasujen teossa.
Että saisi tukea vasujen tekoon ja on myös saanut
ensin olin ymmälläni. sitten ajattelin että katsotaan mitä tuleman pitää.
Ei odotuksia. Paremminkin vähän jännittynyt olotila.
Että saan tarvittaessa apua ja vinkkejä vasujen tekoon.
Ajatus että saa varmasti uusia ideoita ja vinkkejä omaan työhön

3. Toivoisin, että aloitustilaisuuden kaltaisia porinapiirejä järjestettäisiin enemmän:

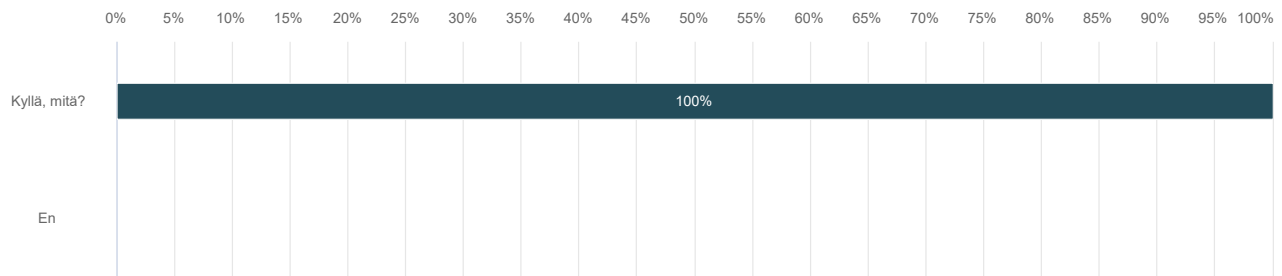
Vastaajien määrä: 11

	n	Prosentti
Kyllä	5	45,45%
Ei	6	54,55%

4. Saitko lisävinkkejä/tietoa perhepäivähoidon kiertävältä varhaiskasvatuksen opettajalta liittyen vasutyöhön?

Vastaajien määrä: 13

	n	Prosentti
Kyllä, mitä?	13	100%
En	0	0%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, mitä?	Kirjaamisapua jne siis tosi tärkeä apu.
Kyllä, mitä?	Selkeyttä
Kyllä, mitä?	Vasut tulivat järkevästi laadittua.
Kyllä, mitä?	en tee vasuja
Kyllä, mitä?	Apua täytössä
Kyllä, mitä?	neuvoja
Kyllä, mitä?	sanoitusta
Kyllä, mitä?	muumi tai joku muu voisi ottaa mukaan puistoihin
Kyllä, mitä?	Ideoita kirjaamiseen mm

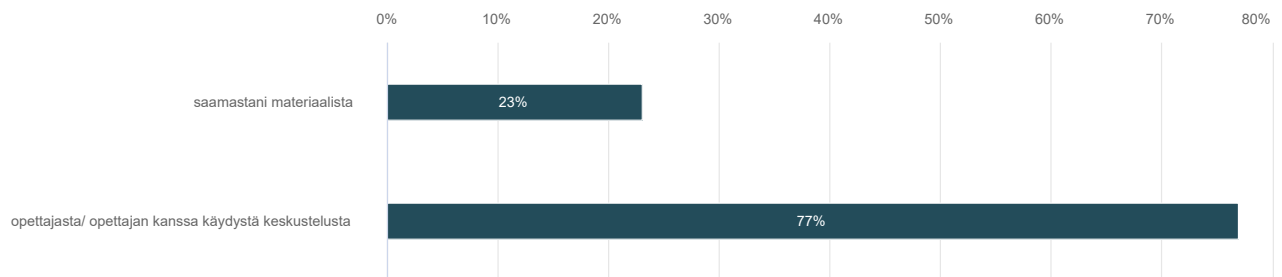
5. Millaista apua kaipaavat vielä vasutyöskentelyssä?

Vastaajien määrä: 7

Vastaukset
Vasut selkeämmäksi, jotta myös vanhemmat ymmärtävät sisällön
Vasujen keskusteluissa olisi hyvä jos käytettävissä olisi ammattilainen joka voisi ohjata vasujen keskustelua ja olisi mukana itseni ja vanhempien lisäksi.
Helposti luettava kirjaaminen.
Pientä hiomista vielä tarvitsen vasu täyttöön.
saan tarpeeksi apua jo.
haluaisin tukea oikein kirjoitukseen ja muokkamiseen
Ehkä edelleen siihen kirjalliseen tuotokseen

6. Sain enemmän apua:

Vastaajien määrä: 13

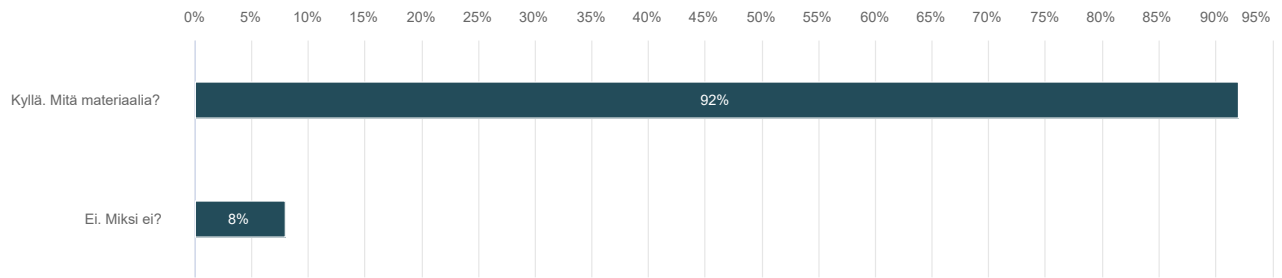

	n	Prosentti
saamastani materiaalista	3	23,08%
opettajasta/ opettajan kanssa käydystä keskustelusta	10	76,92%

7. Oletko käyttänyt jotain perhepäivähoidon kiertävältä varhaiskasvatuksen opettajalta saamaasi materiaalia omassa työssäsi?

Materiaali tarkoittaa kiertävien varhaiskasvatuksen opettajien oppaan materiaalia (opas lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan ja toteutukseen)

Vastaajien määrä: 13

	n	Prosentti
Kyllä. Mitä materiaalia?	12	92,31%
Ei. Miksi ei?	1	7,69%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä. Mitä materiaalia?	Havainnointi lomakkeita siis materiaaleja olen hyödyntänyt työssäni.
Kyllä. Mitä materiaalia?	Mallikaavaketta vasun täyttöön.
Kyllä. Mitä materiaalia?	Sähköpostilla tulleita.Sain kuulla
Kyllä. Mitä materiaalia?	leikki vinkkejä
Kyllä. Mitä materiaalia?	Opastusta vasun täytöstä
Kyllä. Mitä materiaalia?	kortteja

8. Minkälaista hyötyä perhepäivähoidon kiertävästä varhaiskasvatuksen opettajasta oli sinulle?

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Sai hyviä ulkoiluun liittyviä vinkkejä mitä leikkejä toteuttaa lasten kanssa, osa oli suunnattu isommille ja osaa pystyi hyödyntämään myös pienille
Piristys päivään ja uusia ideoita olen saanut.vasun apu on ollut tosi tärkeä.Lapset ovat innoissaan kun tietävät Saritan tulosta.
Aloin tarkastella kasvatus ja havainnointia monelta eri kantilta.
Vasut tulevat kutakuinkin oikein laadittua. Lapsia tulee aktivoitua, niin ulkona puistossa/metsässä, kuin sisälläkin, saatujen vinkkien avulla.
Sain kuulla missä muodossa vasuja kirjoitetaan.
saanut ideoita piha ja ulkoleikkeihin
Vasujen teossa itse olen erittäin huono asioiden kirjoittamisessa
vasun täyttämässä olen saanut apua. olen saanut kuva materiaalia.
vasun kirjoittamisessa
tukea saatavilla jos on jotain ettei ymmärrä,
Apua siirtymätilanteissa lasten kanssa.
Vasuissa on saanut apua ja oppinut työstämään niitä ehkä eri tavalla kuin aikaimmin

9. Mitkä asiat ovat kehittyneet vasutyössäsi perhepäivähoidon kiertävän varhaiskasvatuksen opettajan käyntien myötä? Mitä olet oppinut?

Vastaajien määrä: 10

Vastaukset
Olen oppinut luottamaan omaan arviontikykyyne
Kiinnostuksen kohteet lapsilta ja koko vasun kirjaaminen on helpottunut.
Monipuolisuus ja eri osa-alueiden havainnointi.
Lapsen havainnointia ja mukaan ottamista suunniteluissa.
Ei kirjoitea romaania, muutama tärkeä kohta otetaan.
Vasulisäykset
kirjaa asiat mahdollisimman yksi selitteisesti.
olen saanut rohkeutta,
Ettei vasun tarvitse olla pitkä kertomus lapsesta, vaan selkeät, yksinkertaiset lauseet riittää.
Olen ehkä koittanut kirjoittaa vasuja "liian" täyteen . Että vähempikin riittää kun vain laittaa tärkeämmät yksinkertaisemmin

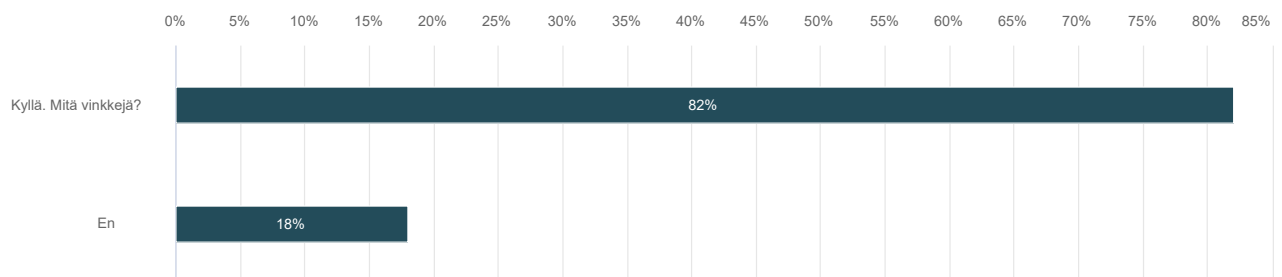
10. Millaista tietoa/materiaalia toivoisit saavasi lisää tulevilla käyntikerroilla?

Vastaajien määrä: 7

Vastaukset
Pienille suunnattuja tuokiomalleja
Lyhyitä helppoja lauluja jotka vois lorupussista nostella.
On kyllä jo aika paljon...
Viellä lisää vinkkejä vasun täyttämiseen.
olen tyytyväinen nykyiseen.
Kuvakortteja.esim. papunet.
Ulkopedagogiikka kansio on hieno juttu

11. Oletko saanut perhepäivähoidon kiertävältä varhaiskasvatuksen opettajalta pedagogisia vinkkejä omaan työhösi?

Vastaajien määrä: 11

	n	Prosentti
Kyllä. Mitä vinkkejä?	9	81,82%
En	2	18,18%

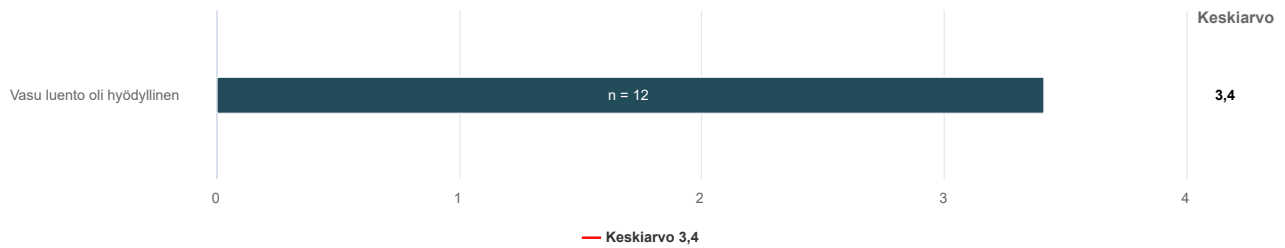
Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä. Mitä vinkkejä?	Miten osallistaa herkemppää lasta leikkiin tai yhteisen tekemisen pariin
Kyllä. Mitä vinkkejä?	Leikkien kautta oppiminen.
Kyllä. Mitä vinkkejä?	Ulkopedagogiikkaa

12. Arvio seuraavia väittämiä:Arviointiasteikko:1 = Täysin eri mieltä2 = Jokseenkin eri mieltä3 = Jokseenkin samaa mieltä4 = Täysin samaa mieltä

Vastaajien määrä: 12

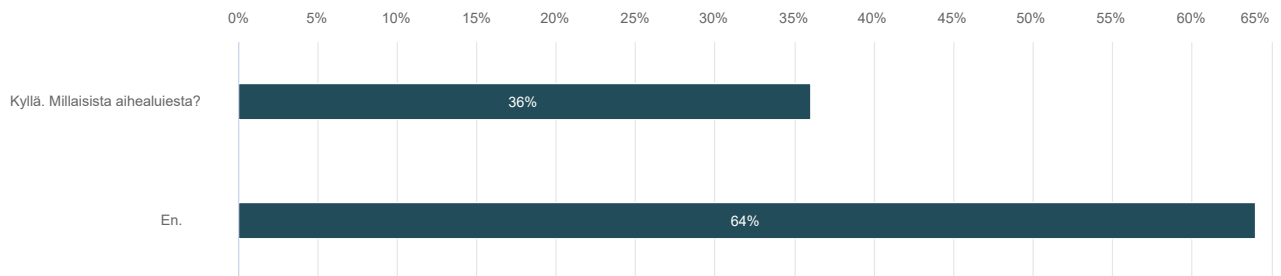
Vastausvaihtoehto: En osaa sanoa - poisluettu keskiarvosta

	1	2	3	4	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
Vasu luento oli hyödyllinen	0%	0%	58,33%	41,67%	0%	3,42	3

13. Haluaisitko lisää tällaisia luentoja?

Vastaajien määrä: 11

	n	Prosentti
Kyllä, Millaisista aihealueista?	4	36,36%
En.	7	63,64%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä, Millaisista aihealueista?	Esimerkit ovat hyviä ja malli jostakin keksitystä vasusta. Olisi helpompi nähdä mitä vasussa haetaan. Onneksi nyt nämä teidän kanssa tehdyt vasut auttavat seuraavien vasujen teossa. Kiitos teille.
Kyllä, Millaisista aihealueista?	Vasusta

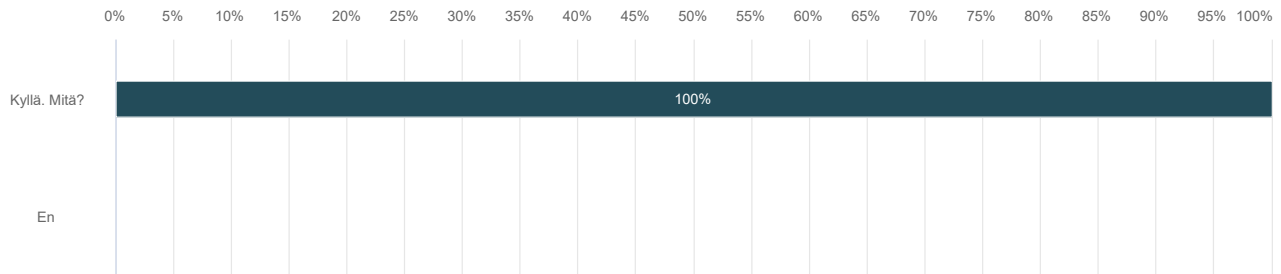
Perusraportti

Positiivisen diskriminaation edistämishankkeen loppukysely hoitajille

Vastaajien kokonaismäärä: 16

1. Saitko lisävinkkiä/tietoa vasutyöhön varhaiskasvatuksen opettajalta?

Vastaajien määrä: 16

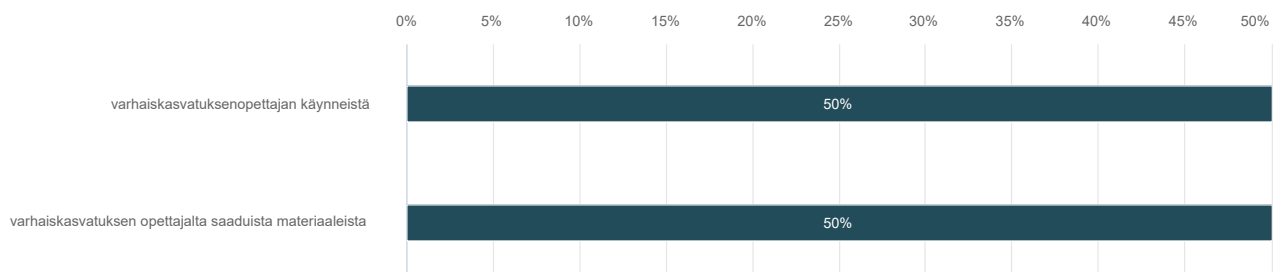
	n	Prosentti
Kyllä. Mitä?	16	100%
En	0	0%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä. Mitä?	Sain käsityksen mitä kaikkii laatikoihin pitää laittaa.
Kyllä. Mitä?	Selkeytyi koko vasun teko. Suuri kiitos!
Kyllä. Mitä?	vasun täyttöön, lomakkeita.
Kyllä. Mitä?	Tosi monipuolisesti, kasvokkain jutellessa tuli paljon hyödyllisiä neuvoja. Myös paperiversiona saimme tietoa ja netti linkkejä joita voimme hyödyntää vasunteossa.
Kyllä. Mitä?	Yhdessä mietittyjä havainnointia.
Kyllä. Mitä?	esimerkkejä vasulomakkeen täyttöä varten
Kyllä. Mitä?	hyvää materiaalia ja uutta näkökantaa
Kyllä. Mitä?	Käytännön ohjeita vasun laatimiseen
Kyllä. Mitä?	apua kirjaamisen muotoon
Kyllä. Mitä?	opettaja auttaa kaikessa muokka kirjoituksia
Kyllä. Mitä?	En tee vasuja, olen varahoitaja

2. Sain enemmän apua

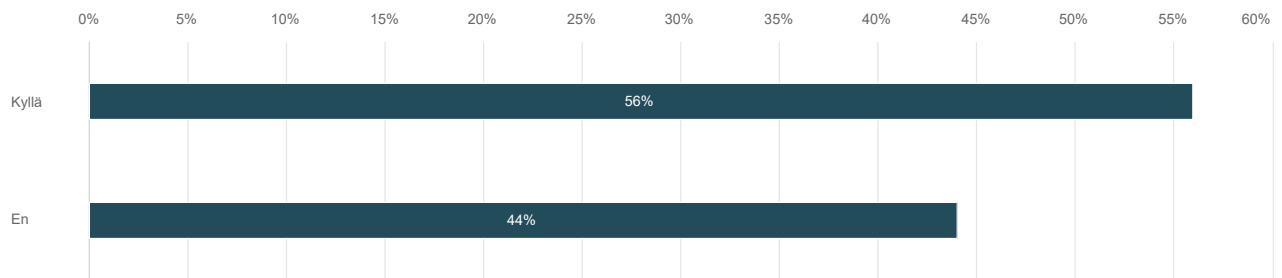
Vastaajien määrä: 16

	n	Prosentti
varhaiskasvatuksenopettajan käynneistä	8	50%
varhaiskasvatuksen opettajalta saaduista materiaaleista	8	50%

3. Oletko kokenut vasuskypen toimivaksi työmuodoksi?

Vastaajien määrä: 16

	n	Prosentti
Kyllä	9	56,25%
En	7	43,75%

4. Minkälaista hyötyä varhaiskasvatuksen opettajasta oli sinulle?

Vastaajien määrä: 16

Vastaukset
Opin täyttämään kaikki tarvittavat osaluheet(laatikot) vasukaavakkeeseen.
Selkeytyi vasun teko Ulkopedagoginen kansiossa paljon hyviä vinkkejä ja tekemistä Vaka opettajan kanssa keskustelu lisäsi entisestään oman työn arvostusta. Avasi silmät näkemään kuinka paljon hienoa, arvokasta työtä teemme pienien kanssa. Huomaamaan pedagogisen osaamisen sekä käytön jo aivan pienillä, arjen pedagogiikka sekä ettei siitä tarvitse stressata, koska sitä tulee automaattisesti
Sain joitain konkreettisia vinkkejä vasun toteutukseen.
Sain materiaali vinkkejä. Kattavat ohjeet vasun täyttämiseen.
Vinkkejä ulkotoimintaan
Ulkoilut puistossa olivat ennen vain vapaata leikkiä. Veo:n tultua näihin mukaan, siitä tuli osittain ohjattua puistoleikkiä. Saimme käyttöön myös PD kansion, josta on monipuolisesti hyötyä, niin sisällä kuin ulkonakin. Vasujen laadinnassa hän on korvaamaton apu/tuki. Vasut ovat nyt sellaiset, kun laki ne velvoittaa olevan.
Opin lähettämään VASUT sähköpostin kautta, sekä vasujen kirjaamisessa on ollut iso apu.hän on tuonut toiminnallista vaihtelua päiviimme.
- Apua arjen tekemisissä lasten kanssa, "lisäkädet" - Keskusteluapua lapsia koskeissa asioissa - Vasun tekemisessä apuna - lisävinkkejä toimintaan lasten kanssa
sain neuvoja vasulomakkeiden täyttöön.
Yhteistyö selkeytti vasun kokonaiskuvaa, miksi teen ja miten...
Voi käydä keskustelua sekä vasun laadinnasta että siitä, miten sen tavoitteita jalkautetaan käytäntöön.
Sain paljon vinkkejä vasun täyttämiseen ja toiminta vinkkejä.
oli hyvin odotettu "vieras"
Vasujen täyttöön
Voimme jutella kaikkesta lapsiin liittyvistä asioista ja hän kannustaa
Sain linkejä leikkiin ym. toimintaan.

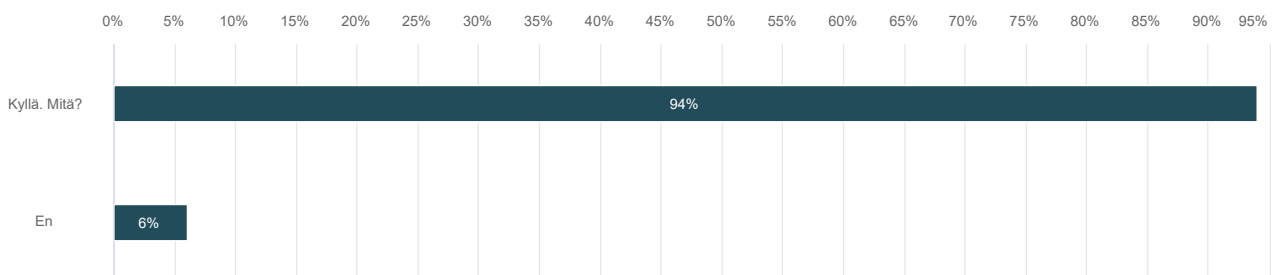
5. Mitkä asiat ovat kehittyneet omassa työssäsi varhaiskasvatuksen opettajan käyntien myötä?

Vastaajien määrä: 16

Vastaukset
Pedagogiset yksilölliset tuokit lasten kanssa lisääntyneet. Vaikkakin niitä tehnyt ennenkin, mutta nyt lisääntyneet.
Kiinnitän entistä enemmän huomiota lasten kanssa höpöttelyyn sekä seuraan enemmän lasten kehitystä. Osallistan lapsia vielä enemmän kuin ennen
Vasuisa on laajemmin sisältöä.
Vasujen täyttäminen.
Pedagogiikan lisääntyminen ulkotoiminnassa
Uusia näkökulmia on tullut omaan työskentelyyn. Tulee kyseenalaistettua omaa vanhaa työtapaa. Yritän nyt enemmän kysellä mitä lapset haluavat tehdä/oppia.
Vasujen laatiminen, sekä ideoita lasten aktivoimiseksi erilaisilla materiaaleilla olen myös itse saanut niiden kautta uusia ideoita tekemiseemme.
- Vasun kirjaaminen
oppimut täyttämään vasulomakkeita kattavammin.
Ryhmävasun suunnitteleminen kaikenikäiset lapset huomioiden.
Vasun kirjoitus ihan käytännössä: mitä siihen otetaan mukaan ja mitä ei. Lasten osallisuuden parempi huomioiminen. Ulkotoiminnan monipuolistuminen.
Vasun tekeminen
...
Saanut vinkkejä eri ikäisille lapsille ulko ja sisä leikeistä
antanut tukea kivoja leikkejä kansiosta on ollut hyötyä
Ohjatut toiminnot.

6. Oletko saanut varhaiskasvatuksen opettajalta pedagogisia vinkkejä omaan työhösi?

Vastaajien määrä: 16

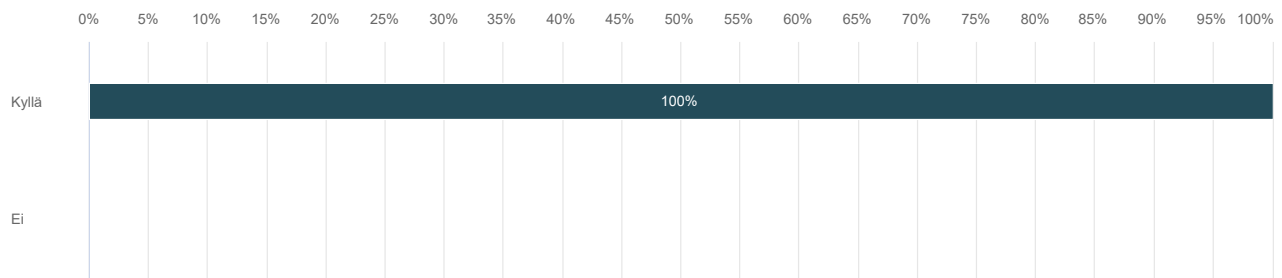
	n	Prosentti
Kyllä. Mitä?	15	93,75%
En	1	6,25%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
Kyllä. Mitä?	Pedakansio mainio. Kuvakorttien tärkeys.
Kyllä. Mitä?	kansio
Kyllä. Mitä?	leikkejä ja pelejä
Kyllä. Mitä?	Esim. Suujumppa ohjeita puheen kehitykseen. Jos on joitakin pieniä ongelmia ollut, kyllä vinkkejä on aina löytynyt niihin.
Kyllä. Mitä?	Materiaaleja
Kyllä. Mitä?	Pph:n oma ulkopedagogiikkakansio
Kyllä. Mitä?	ulkopedagogiikan kansio
Kyllä. Mitä?	Eryisesti ulkopedagogiikan materiaaleista saanut paljon vinkkejä ulkotoiminnan kehittämiseen. Lasten ja perheiden osallistamiseen myös.
Kyllä. Mitä?	Joitain uusia leikkejä
Kyllä. Mitä?	Tuokit ja toiminta mallit

7. Oliko tämä työmuoto mielestäsi hyödyllinen?

Vastaajien määrä: 16

	n	Prosentti
Kyllä	16	100%
Ei	0	0%

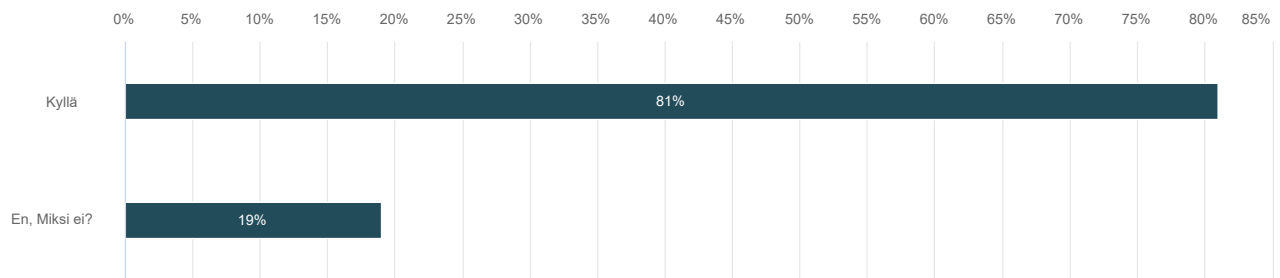
8. Miksi? Perustele edellinen vastauksesi.

Vastaajien määrä: 16

Vastaukset
Sain hyviä työkaluja lisää työskentelyyni.
Opin itse rauhoittumaan Kun tietää, että apua on saatavilla jos tarvitsee Keskustelua ulkopuolisen näkökulmasta
Joissain tapauksissa hyödyttää saada ulkopuolinen näkökulma lapseen/ryhmään.
Edellisten vastausten perusteella on ollut hyötyä.
Antoi paljon vinkkejä toimintaan ja toimintatapoihin
Vasut ovat nyt lain mukaisesti laaditut. Ulkoilut ja jumpat ovat nyt ohjatut. Veo:n tapaamisessa (nyt vain ulkona) tulee aina uusia ideoita aktivoida lapsia.
Olen pitänyt hyvänä nähdä käytännössä miten toimitaan ja saanut paljon vinkkejä sekä mahdollisuuden kysellä jos on jokin asia mietittänyt.
- Perhepäivähoidolla on hyvä olla oma opettaja, jonka puoleen voi kääntyä missä tahansa lapsiin liittyvässä asiassa.
sain tukea vasu asioihin.
on hyvä pysähtyä välillä miettimään työskentelyään ja saada toisen henkilön näkökanta tekemiseen.
Koko vasuprosessi on nyt paremmin hallinnassa: valmistautuminen, vasu-keskustelun pitäminen, vasun kirjoittaminen sekä lasten ja vanhempien osallisuuden huomioiminen.
Lapdet tykätty
sain apua vasujen kirjaamiseen
Apuja vasun täyttöön että sanamuodot esim.oikeat
Tässä työssä tarvitsen opettajaa ja neuvon antajaa
Ne jotka tekevät vasuja saivat varmasti enemmän apua. Muille tuli apua juuri miten toimia eri tilannanteissa.

9. Haluaisitko että tämä työmuoto jatkuu?

Vastaajien määrä: 16

	n	Prosentti
Kyllä	13	81,25%
En, Miksi ei?	3	18,75%

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
En, Miksi ei?	Jossain muodossa jatko voisi olla hyödyksi. Toiminnassa pitäisi kuitenkin ottaa paremmin huomioon pph työmuotona, ja ottaa realistisempi lähestyminen ajankäyttöön ja muihin resursseihin.
En, Miksi ei?	En koe välttämättä tarpeelliseksi jatkuvana työmuotona.

10. Millaista yhteistyötä toivoisit tulevaisuudessa?

Vastaajien määrä: 16

Vastaukset
Jos tulee uusia työssäni käytettäviä pedagogisia menetelmiä, niistä olisi kiva saada tietoa. Vaikkapa teams palaverieissa.
Vaikka tiedän, että meillä on veo käytössä, jota harvoin kuitenkaan tulee käytettyä tai harvoin tulee käymään tai ainakin harvoin tuntee pph:n lapsia. Mielestäni olisi hyvä, että nyt kun perhepäivähoitajien joukko on pienentynyt reilusti, olisi meillä yksi opettaja käytössä joka tutustuisi pph lapsiin sekä antaisi arkeen vinkkejä. Varmaan myös huomaisi paremmin kehityksen viivästymät tai ainakin olisi pph:lla joku johon tukeutua, jos huomaa hoitolapsessaan tällaista ja joka olisi enemmän tietoinen ko lapsen kehityksessä, kuin vain huoli tilanteessa kutsuttava veo. Aiemmin alueellemme on tehty yhteinen toimintasuunnitelma (ei enää vuosin) jossa vinkkejä askarteluista, lauluista, tekemisestä. Osaan kyllä itsekin, mutta jotenkin olisi helpompi kun olisi valmis pohja, jota sitten muokkaisi omalle ryhmälle sopivaksi.
Konsultaatiota tarvittaessa. Mahdollisuutta saada lapsen tarvitsemaa tukea/mielipide asiaan yhdeltä taholta, eikä niin että ensin teidän kanssa ja sitten lisäksi esim. veon kanssa.
Enkäpä satunnaisia käyntejä kerran tai pari vuodessa. Apua tarvittaessa esim. Vasuihin.
Käyntejä hoitajan luona
Tällä samalla hyväksi todetulla kaavalla toivoisin jatkuvan.
Yhteisiä ulkoilu hetkiä sekä vasukeskusteluissa mukana oloa tai yleensäkin va su asioissa auttamista.
- Nykyinen työmuoto ollut hyvä. Tapaamiset hyvät, ehkä palaverit (teams) voisi järjestää vain tarpeen mukaan, ei joka tapaamisen yhteydessä.
ulko tapaamiset olivat kivoja. sisälle en niinkään toivo koska mieheni on hyvin sairas mies. elinsiirtopotilas ja muutakin sairauksia on. on päiviä kun hänellä on tosi huono olo ja väsynyt.
Tämä on ollut hyvää yhteistyötä ja näin toteutettuna ihan sellaisenaan edelleen.
Olisi hyvä, jos tämä vasu-osaaminen levitetäisiin myös niille alueille, jotka eivät nyt kuuluneet tähän projektiin. Itse toivoisin vinkkejä maahanmuuttajalasten kielen oppimisen tukemiseen.
Toiminta juttuja
lopetin pph:na joten ei toiveita
Yhteistyö jatkuu muiden hoitajien kanssa kiitos tästä ajasta
että avoimuus jatkuisi edelleen kiun tähänkin saakka
Jatketaan samaan malliin.

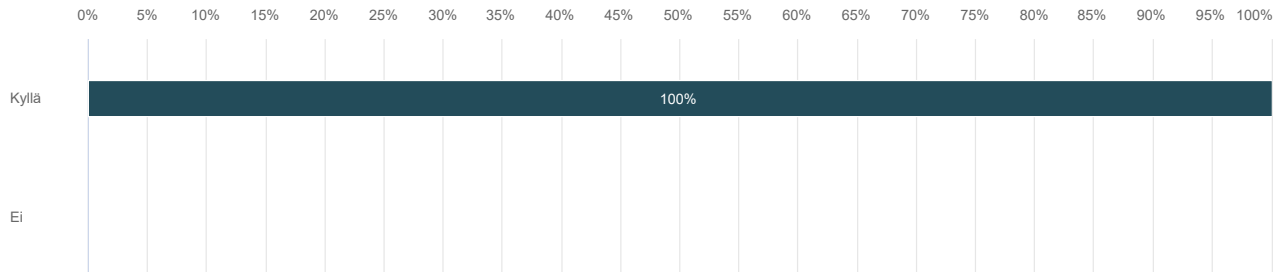
Perusraportti

Positiivisen diskriminaation edistämishankkeen loppukysely ohjaajille

Vastaajien kokonaismäärä: 5

1. Oletko kokenut tämän työmuodon hyödylliseksi?

Vastaajien määrä: 5

	n	Prosentti
Kyllä	5	100%
Ei	0	0%

2. Mitä hyötyä tästä työmuodosta on ollut sinulle?

Vastaajien määrä: 5

Vastaukset
Tukee pedagogista johtajuutta ja lisää tasalaatuisuutta alueiden välillä. Tuovat myös työntekijät tasa-arvoisempaan asemaan muuhun varhaiskasvatukseen nähden; saavat rinnallekulkijan, joka ei ole esimiesasemassa.
Esimiehelle pedagogisen johtajuuden tuki. Olette toimineet ns coachina, olette jalkauttaneet pedagogista toimintaa perhepäivähoitajien arjessa, olleet tukena vasuprosessissa ja vasun sisältöjen viemisessä pph:n arkeen, pedagoginen tulkitsija esimiehen suuntaan pph:n asioista/toiminnasta, tuki VEO:lle ja myös erityisasioiden tukemisessa esimiehelle.
PD-hankkeen työntekijä on ollut "kolmas käsi" ja rinnallekulkija perhepäivähoitajien ohjaamisessa ja asioiden jakamisessa.
Hoitajat ovat saaneet konkreettista apua vasujen laadintaan ja työstämiseen sekä toiminnan suunnitteluun. Varhaiskasvatuksen opettajat ovat tavanneet säännöllisesti hoitajia lapsineen ja siksi näkevät ammatillaisin silmin lapsen tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Myös vasun avaaminen konkreettisesti hoitajalle niin, että hän ymmärtää mitä juuri kyseisen lapsen kanssa olisi nyt hyvä tehdä. Teorian avaamista käytännön työskentelyyn. Ohjaajien työaika ei ole riittänyt hallinnollisesta työstä sekä yksityisten valvonnasta johtuen, näin konkreettiseen kentällä läsnäoloon vaikka mekin olemme tehneet kyseisiä asioita. Veot käyvät hoitajien luona vain tarpeen mukaan ja siksin tämä työ on erityisen arvokasta. Todella tärkeä työpari ohjaajalle.
Hoitajien saama pedagoginen tuki on ollut äärimmäisen tärkeää.

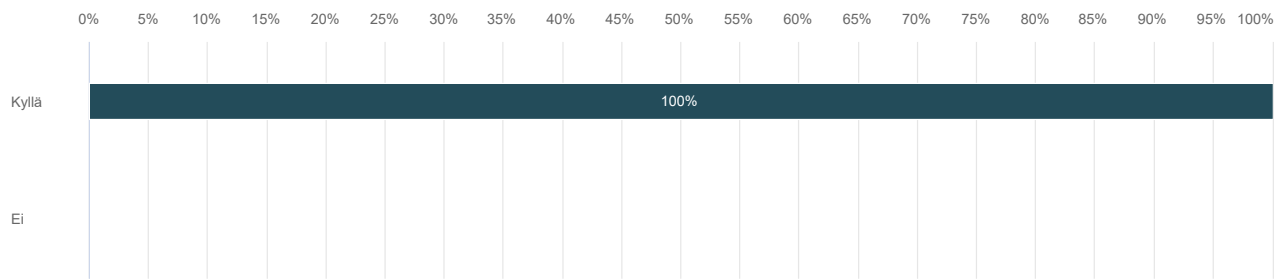
3. Millaista kehittymistä olet havainnut PD hankkeeseen osallistuneiden hoitajien työssä?

Vastaajien määrä: 5

Vastaukset
Kehitys on ollut huimaa, hoitajat ovat ottaneet työmuodon omakseen ja ollaan päästy lähemmäs varhaiskasvatuslain velvoittamaa toimintaa. Vaikka hoitajia on tuettu tässä työssä ennenkin pedagogisen johtajuuden kautta, on hankkeen kautta käynyt ilmi, ettei esimiehen kautta tuleva ohjeistus ja neuvonta aina kannu käytäntöön vaan tarvitaan rinnallekulkija, joka näyttää kädestä pitäen säännöllisesti.
Vasun sisältöjen syvämpi ymmärrys, VASUjen laadinta syventynyt, lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen kokonaisuuden laajempi ymmärrys kauttaaltaan. Erityispiirteiden herkempi huomioiminen, oman toiminnan arvioinnin lisääntyminen, toiminnan suunnittelun ja kehkeytyvän opetus suunnitelman syvämpi ymmärrys.
Innostusta, uudistusta, työhön tarttumista, varhaiskasvatuksen sisältöön paremmin syventymistä
Vasujen laadinta sujuu nyt paremmin. Nyt on erityisesti kiinnitetty huomioita siihen mitä hoitaja itse tekee käytännön työssään jotta tavoitteissa päästäisiin eteenpäin.
Häidän päiväänsä on tullut vasupohjaista tekemistä lasten kanssa sisällä ja ulkona. Lisäksi lasten varhaiskasvatussuunnitelmat ovat normien mukaiset.

4. Haluaisitko että tämä työmuoto jatkuu?

Vastaajien määrä: 5

	n	Prosentti
Kyllä	5	100%
Ei	0	0%

5. Millaista yhteistyötä toivoisit tulevaisuudessa?

Vastaajien määrä: 5

Vastaukset
Varhaiskasvatuksen opettajan työmuodon pitäisi vakiintua perhepäivähoitoon. Tiimimuotoisena työnä, jossa ohjaaja, opettaja, hoitaja toimivat tiiminä näyttäisi olevan suurin vaikutusmahdollisuus ja tulokset ovat olleet erittäin positiiviset sekä asiakastytyytyväisyydessä ja työtyytyväisyydessä. Näin saataisiin kehitettyä perhepäivähoitoa nykypäivän vaatimusten tasolle ja näin lisättyä asiakkaiden kiinnostusta palveluun. Uskon, että näin myös lasten turvallisuus ja tuentarpeet saataisiin havaittua nopeammin. Vakiintuneena työmuotona saataisiin myös yksityistä perhepäivähoitoa kehitettyä.
Toivoisin osaltaan samalla tavalla yhteistyötä perhepäivähoitajien sekä esimiehen välillä. Pedagogisen johtajuuden tuki tällä toimintamuodolla on korvaamattoman tärkeää kaikkien kolmen osapuolen välillä.
Yhteisiä palaverieja PD-työntekijän, ohjaajan ja hoitajan välillä
Toivoisin, että saisimme vakituiset varhaiskasvatuksen opettajat perhepäivähoitoon. Toivon myös, että syksylläkin kaikki perhepäivähoitajat saisivat heistä edelleenkin apua.
Perhepäivähoitaja tarvitsee pedagogisen rinnalla kulkijan.

TURKU